

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDEN MEZUN OLAN VE OLMAYAN
YÜZME ANTRENÖRLERİNİN KARAR VERME VE İLETİŞİM
BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülşah AYDIN

TRABZON
Mart, 2020

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDEN MEZUN OLAN VE OLMAYAN
YÜZME ANTRENÖRLERİNİN KARAR VERME VE İLETİŞİM
BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ

Gülşah AYDIN

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nce Yüksek Lisans Unvanı
Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Danışmanı
Doç. Dr. Akın ÇELİK

TRABZON
Mart, 2020

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiki yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağı eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Trabzon Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Gülşah AYDIN

09 / 03 / 2020

ÖN SÖZ

Spor Bilimleri Fakültesinden Mezun Olan ve Olmayan Yüzme Antrenörlerinin Karar Verme ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi konusundaki bu çalışma, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu çalışmayı hazırlarken geçirdiğim süreçte benden yardımlarını esirgemeyen anket katılımcılarına, değerli hocalarıma ve bana bu Yüksek Lisans Tez Çalışması sırasında, kendimi daha da geliştirmeme katkı sağlayan değerli danışman hocam, Doç. Dr. Akın ÇELİK'e teşekkürü bir borç bilirim.

Mart, 2020
Gülşah AYDIN

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Araştırmanın Amacı.....	3
1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi.....	3
1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1. 4. Araştırmanın Varsayımları	4
1. 5. Tanımlar	4
2. LİTERATÜR TARAMASI.....	5
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	5
2. 1. 1. Yüzme Sporu	5
2. 1. 1. 1. Yüzme Sporu ve Tarihi Gelişimi.....	6
2. 1. 1. 2. Yüzme Sporunun Fizyolojisi	6
2. 1. 1. 3. Yüzme Sporunun Faydaları	7
2. 1. 1. 4. Yüzme Sporunun Özellikleri	7
2. 1. 2. Antrenörlük Kavramı	8
2. 1. 3. Antrenörlük Stilleri.....	9
2. 1. 3. 1. Otoriter Antrenörler.....	9
2. 1. 3. 2. Liberal Antrenörler	10
2. 1. 3. 3. Demokratik Antrenörler.....	11
2. 1. 3. 4. Antrenörlerde Yeterlilik	12
2. 1. 4. Antrenörün Görevleri.....	13
2. 1. 4. 1. Yüzme Antrenörlüğü ve Eğitimi	14
2. 1. 5. İletişim Tanımı ve İlgili Açıklamalar	14
2. 1. 5. 1. İletişimin Amacı ve Önemi	15
2. 1. 5. 2. İletişimin Tarihsel Gelişimi	15

2. 1. 5. 3. İletişimin Temel Özellikleri	16
2. 1. 5. 4. İletişim Süreci ve Öğeleri	17
2. 1. 5. 5. İletişim Türleri	20
2. 1. 6. İletişimin Önündeki Engeller	20
2. 1. 6. 1. Algısal Farklılıklar	21
2. 1. 6. 2. Kısıtlayıcı Çevre	21
2. 1. 6. 3. Fiziksel Dikkat Dağıtıcılar	21
2. 1. 6. 4. Düşük Kalitede Dinleme	22
2. 1. 6. 5. Yanıltıcı Taktikler	22
2. 1. 6. 6. Kişisel Yetersizlikler	22
2. 1. 7. Antrenör ve Sporcu İletişimi	23
2. 1. 7. 1. İletişim ve Spor İlişkisi	25
2. 1. 8. Karar Verme Kavramı ve İlgili Açıklamalar	25
2. 1. 8. 1. Karar Verme Tanımı	26
2. 1. 8. 2. Karar Verme ile İlgili Model	26
2. 1. 8. 3. Karar Verme Süreci	26
2. 1. 8. 4. Karar Verme Süreci'nin Aşamaları	27
2. 1. 8. 5. Karar Verme Sürecini Etkileyen Etmenler	28
2. 1. 9. Karar Vermede Belirsizlik ve Dereceleri	29
2. 1. 9. 1. Karar Verme Stilleri	30
2. 1. 9. 2. Karar Verme ve Spor İlişkisi	31
2. 2. Literatür Taramasının Sonucu	32
3. YÖNTEM	34
3. 1. Araştırmanın Modeli	34
3. 2. Araştırmanın Alt Problemleri	34
3. 3. Çalışma Grubu	35
3. 4. Araştırmanın Veri Toplama Aracı	35
3. 4. 1. Kişisel Bilgi Formu	35
3. 4. 2. Melbourne Karar Verme Ölçeği-I/II	35
3. 4. 3. İletişim Becerileri Ölçeği	37
3. 5. Araştırma Verilerinin İstatistiksel Analizi	37
4. BULGULAR	39
4. 1. Yüzme Antrenörlerinin Demografik ve Antrenörlüğe Ait Özelliklerinin Dağılımına İlişkin Bulgular	39
4. 2. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I/II Puanları Dağılımına İlişkin Bulgular	41

4. 3. Yüzme Antrenörlerinin İBÖ Alt Boyutları Puanları Dağılımına İlişkin Bulgular	42
4. 4. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Dağılımının Demografik Özelliklere Göre Farklılaşma Durumlarına Ait Bulgular.....	43
4. 5. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Dağılımının Antrenörlüğe Ait Özelliklere Göre Farklılaşma Durumlarına Ait Bulgular.....	46
4. 6. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Birbiriyle Olan İlişkilerine Ait Bulgular.....	52
5. TARTIŞMA	55
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	59
6. 1. Sonuçlar	59
6. 2. Öneriler	62
6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	62
6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	62
7. KAYNAKLAR	64
8. EKLER	72
9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	79

ÖZET

Spor Bilimleri Fakültesinden Mezun Olan ve Olmayan Yüzme Antrenörlerinin Karar Verme ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Bu çalışmanın amacı, yüzme antrenörlerinin iletişim beceri düzeyleri ile karar verme ilişkilerinin yaklaşım düzeyleri belirlenerek aralarındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada betimsel tarama metodu kullanılmıştır. Toplamda 39 farklı ilde görev yapan 300 gönüllü yüzme antrenörüne mail yolu ile ulaşılmıştır. Veri toplama tekniklerinden anket tekniğine başvurulmuş olup, nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Anket ifadeleri "Demografik ve Antrenörlüğe Ait Özellikler Bilgi Formu", MKVÖI (öz saygı)", "MKVÖ-II (Karar verme stilleri)" ve "İletişim Becerileri Ölçeği" uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda toplanan verilerin istatistiksel analizi SPSS 20 programı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin dağılımları frekans analizi ile belirtilmiştir. Araştırmada kullanılan MKVÖ-I (öz saygı), MKVÖ-II (Karar verme stilleri) ve İletişim Becerileri Ölçeği alt boyutlarından alınan skorların normal dağılımları gösterme durumu Kolmogorov-Smirnov ile kontrolü sağlanmış olup, skorların normal dağılıma uymadığı saptanmıştır. Buna göre değişkenlerin grupları arasındaki farklılıklar non-parametrik testlerden Kruskal-Wallis H testi ve Mann-Whitney U testi ile belirlenmiştir. Kruskal-Wallis H testi neticesinde gruplar arasında tespit edilen önemli farklılıkların belirlenmesinde Dunn's çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Ayrıca, çalışılan alt boyut çiftleri arasındaki ilişkinin önemliliğini test etmek için Spearman korelasyon analizi yapılmıştır.

MKVÖ-I ile dikkatli karar verme stili arasında yüksek pozitif korelasyon ($r=0.854$, $p<0.01$), panik karar verme stili, dikkatli karar verme stili arasında yüksek negatif korelasyon bulunmuştur ($r=-0.818$, $p<0.01$). Kaçıngan karar verme stili ile panik karar verme stili arasında yüksek ve pozitif korelasyon hesaplanmıştır ($r=0.743$, $p<0.01$). Ancak, kaçıngan karar verme stili ile davranışsal iletişim arasında negatif yüksek korelasyon bulunmuştur ($r=-0.852$, $p<0.01$).

Sonuç olarak, yüzme antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İletişim Becerileri Ölçeği Alt Boyutları puanlarının cinsiyete, yaşa, öğrenim durumuna, eğitim alanına, antrenörlük yılı ve sporcu olma süresine göre farklılaşmadığı; antrenörlük derecelerine göre farklılaştığı belirlenmiştir ($p<0.05$).

Anahtar Kelimeler: Antrenörlük, Yüzme Antrenörlüğü, Karar Verme, İletişim, İletişim Becerileri.

ABSTRACT

Examination of Relationships Between Decision Making and Communication Skills of Swimming Trainers Who Are Not Graduated from Faculty of Sport Sciences

In this study, it was aimed to investigate the communication skill levels and decision making strategy levels of swimming trainers, and the relationships between both levels. Descriptive screening model was used in the study. The participants were contacted by e-mail, and a total of 300 volunteer swimming trainers who are from 39 different cities were interviewed. Questionnaire technique was used for data collection techniques and quantitative research method was used. Questionnaires of Demographic and Coaching Attributes Information Form, Melbourne Decision Making Scale-I (Self-Esteem), Melbourne Decision Making Scale-II (Decision Making Styles) and Communication Skills Scale were used.

Statistical analysis of the data collected at the end of the study was performed using SPSS 20 program. The distribution of the data obtained from the study is indicated by frequency analysis. Normality assumption for Melbourne Decision Making Scale-I (self-esteem), Melbourne Decision Making Scale-II (Decision-Making Styles) and Communication Skills Scale sub-dimensions scores was controlled by Kolmogorov-Smirnov normality test and it was determined that the scores were not normal. According to this, differences between groups were determined by Kruskal-Wallis H and Mann-Whitney U nonparametric tests. As a result of the Kruskal-Wallis H test, Dunn's multiple comparison test was used to determine significant differences between the groups. Also, Spearman correlation analysis was performed for significance test of the relationship between pairs of the sub dimensions studied here.

A high-positive correlation ($r=0.854$, $p<0.01$) was found between Melbourne Decision Making Scale-I (self-esteem) and Melbourne Decision Making Scale-II (Decision-Making Styles), the high negative correlation between panic decision making style and careful decision making style was found ($r=-0.818$, $p<0.01$). Avoidant decision making style was strongly correlated positively with panic decision making style ($r=0.743$, $p<0.01$), but negatively with behavioral communication ($r=-0.852$, $p<0.01$).

In conclusion, it was determined that Swimming Coach's Melbourne Decision Making Scale-I, Melbourne Decision Making Scale-II Sub-dimensions and Communication Skills Scale Sub-dimension scores did not differ according to gender, age, education,

training, coaching year and year of being a sportsman; It has been determined that they differ in their degree of coaching.

Keywords: Coaching, Swimming Coaching, Decision Making, Communication, Communication Skills

TABLÖLAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Yüzme Antrenörlerinin Demografik Özelliklerinin Dağılımı.....	39
2.	Yüzme Antrenörlerinin Antrenörlüğe Ait Özelliklerinin Dağılımı	40
3.	Yüzme Antrenörlerinin Melbourne Karar Verme Ölçeği-I/II Puanlarının Normal Dağılım Testi	41
4.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I ve MKVÖ-II Alt Boyutları Puanları Dağılımı	41
5.	Yüzme Antrenörlerinin İBÖ Puanlarının Normal Dağılım Testi	42
6.	Yüzme Antrenörlerinin İBÖ ve Alt Boyutları Puanları Dağılımı.....	42
7.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumları.....	43
8.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Yaşa Göre Farklılaşma Durumları	44
9.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumları	45
10.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Eğitim Alanına Göre Farklılaşma Durumları	46
11.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Antrenörlük Senesine Göre Farklılaşma Durumları.....	47
12.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Antrenörlük Sertifika Derecesine Göre Farklılaşma Durumları.....	48
13.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Sporcu Olma Senesine Göre Farklılaşma Durumları.....	50
14.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Çalışılan Sektör Durumuna Göre Farklılaşma Durumları.....	51
15.	Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Birbiriyle Olan İlişkisi	52

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
A	: Araştırmacı
N	: Örneklem Sayısı
Sd	: Serbestlik Derecesi
MKVÖ	: Melbourne Karar Verme Ölçeği
İBÖ	: İletişim Becerileri Ölçeği

1. GİRİŞ

İletişim yaşamımızın her aşamasında kullandığımız en önemli ve vazgeçilmez araçlardan biridir. İletişim, doğum sırasında bebeğin ebeveynleri ile olan duygu paylaşımları ile başlayıp, eğitim ve öğretim sürecinde haber ve bilgi alışverişi biçiminde devam edip devamında iş hayatında da önemli bir aşamaya gelmektedir. İletişim bireyler arasında köprü görevi görmektedir. İletişim süreçlerinin doğru anlaşılması ve sürdürülmesi çevre ile olan bağın kopmaması adına son derece önemli bir durumdur. İletişim süreçlerini spor faaliyetleri özelinde değerlendirmek gerekirse de iletişim hususunda yeteneklerini tespit etmek, daha iyi hale getirmek ve devamlı bir bakış açısı değişimi sağlamak sporcu ile kurulan etkili iletişim adına büyük önem arz etmektedir. Bu durumdan kaynaklı kişisel farklılıklardan kaynaklanabilecek iletişimde sıkıntı yaşama hususlarının en aza indirilebilmesi adına gündeme iletişim becerisi gelmektedir. İletişim kabiliyeti empati ve saygıyı merkeze koyarak, aktif bir şekilde karşısındakini dinleyebilme, açık bir şekilde konuşarak kendini en etkin ve makul biçimde ifade edebilmeye dayanmaktadır. Ayrıca diğerlerinden pozitif yönlü beslemeler elde eden alan ve kişinin kamu içerisinde hayatını sürdürmesini kolaylaştıran öğrenilmiş tüm davranışlar olarak da tanımlanabilmektedir. Tüm bu iletişim faaliyetlerinin gerçekleştiği sırada sürecin sağlanması niteliğinde antrenörler adına büyük önem taşıyan diğer kavram ise karar vermedir. Karar verme durumu iletişim sürecinde antrenörlerin tutumları hakkında sporculara iletmek istedikleri mesajlar adına büyük öneme sahiptir. Bu önemi gündeme getiren asıl durum ise karar vermenin işlevleridir. Karar vermenin iki temel işlevi bulunmaktadır. Bu işlevlerden ilki planlama ikincisi ise programlamadır. Özetle ifade etme gerekirse etkili iletişimin temelinde iletişim becerileri yer alırken bu becerilerin sağlıklı yönlendirilmesi ve kontrol edilmesi karar verme davranışları ile sonlandırılmalıdır.

Karar verme, tanımlamak istersek amaca ulaşmak için izlenen yolda karşılaşılan problemler ve engelleri ortadan kaldırmayı ve olumsuz şartların üstesinden gelinmek adına önlemler alınmasına gereksinim duyan bir süreç olarak açıklayabiliriz. Karar verme olgusunu açıklamak istersek; bir gereksinimi gidereceği kabul edilen nesne, kişi veya duruma, erişilebilecek birçok yöntem olduğunda veya ulaşmak istenen hedefin ihtiyacı giderme amacıyla ne düzeyde ve de yeterli seviyede olup olmadığı tam belirli değilken ortaya çıkan sıkıntıyı gidermek için uygulanan yöntem ya da tutum şeklinde açıklanabilir (Kuzgun, 1993).

Karar verme kavramı; bilgiyi araştırma-toplama (seçenekler ve bu seçeneklerin detaylarıyla alakalı var olan bütün kaynakları toplama), yargılama (edinilen bilgilerin

kaynaklarını değerlendirme), problem çözme (verilecek kararlar alakalı yaratıcı bir çözüm ortaya koyma), öğrenme ve hafıza (ileride karşılaşılabilecek aynı tip sorunlar için edinilen benzer bilgileri gelecekte uygulama) gibi birden fazla bilişsel evreyi içerisinde barındırır (Diniz, 2005; Mann, Harmoni ve Power, 1989).

Karar verme gereksiniminin meydana gelebilmesi için üç şart vardır; karar verme ihtiyacını meydana getiren bir seçme sorunsalının ortaya çıkmasıyla bu problemin kişi tarafından hissedilmesi; bu sorunu ortadan kaldıracak birden fazla seçeneğin olması ve kişinin bu seçeneklerden sadece birini seçme durumunda olmasıdır (Kuzgun, 1993). Yukarıda bahsedilen iki durumunda var olduğunu düşünürsek, karar verme davranışının daima seçenekler arasından sadece birini seçmeyi gerektirdiği söylenebilir (Decker, 2001; Kaya, 2005).

Karar verirken kişilerin psikolojik veya duygusal durumları karar esnasında etkilidir (Diniz, 2005; Plous, 1993). Verilecek olan kararların duygusal değil de mantıksal olması gerektiği gayet iyi bilinse de verilen en nihai karar genel çerçevede duygu temellidir. Bunun sebebi olarak ise (kaybetme korkusu, hata yapma, risk alma, aptal görünme endişesi, çevredeki insanların bakış açısı ve beceriksiz olma korkusu vb.) gibi nedenlere dayandığı söylenebilir (Bono, 1992; Diniz, 2005).

Karar verme esnasında kişiler birbirlerine göre çok değişik tepkiler verebilir. Söz konusu durum kişilerin karar alma evresinde değişik stratejik tercihlerinden dolayı ortaya çıkmaktadır. Karar verme aşamasında başvuru stratejileri, kişinin karar vermesi gereken bir problemle yüzleştğinde nasıl davranışlar sergileyeceğini tespit etmesi şeklinde açıklanabilir (Diniz, 2005).

Kişiler karar verirken çoğu zaman aynı yöntemleri kullanmaz. Ayrıca aynı kişi değişik karar verme gerektiren durumlarda farklı karar verme yöntemlerini uygulayabilir. Bunun gibi karar verme yöntemleri incelendiği zaman, karar verme esnasında bu yöntemlerin tamamından faydalanmak yararlı görünmektedir. Yine de, kişinin karar verirken mantıklı (rasyonel) yöntemleri tercih etmesi, doğru kararlar verme bakımından daha yararlı görünmektedir. Ayrıca, seçeneklerin fazla olması ya da benzer seçeneklerin bulunması, karar vermenin süresi, karşılaşılan problemin önemi, risk düzeyi, algılama türü gibi durumlar kişinin mantık çerçevesinde karar alabilmesini zorlaştırabilmektedir (Kuzgun, 1993).

Antrenör ve sporcular arasındaki iletişim iki kişi arasında oluşan bireyler arası iletişim çeşidine girmektedir. Bireyler arası iletişim ise; fiziksel olarak hazır olduğunda bireylerin davranışları üzerinde karşılıklı bir biçimde etkileşimi içermektedir. Bireyler arasında en çok kullanılan iletişim yöntemi konuşma olduğu gibi, gülmek, mimikler, jestler,

bedensel ifadeler ve sessizlik gibi kavramlar da iletişim kurmayı sağlayan yöntemler arasındadır (Lazar, 2001).

Sporcusuyla iletişim halinde olan antrenörler yaklaşımlarında, sporcu ile verimli ve de sağlıklı bir iş birliği yapabilmeyi hedeflemektedirler. Çünkü antrenörlerin göstereceği bu tip yaklaşımlarla birlikte kurdukları iletişim bağı, sporcu performansına etki eden psikolojik problemlerin aşılmasına yardımcı olma konusunda önemli bir yöntemdir (Güven, 1996).

Antrenörlerin sporculara verdikleri mesajlar, liderlik vasıfları, durumlara yaklaşımları ve uygulanan spor branşı hakkındaki anlayışları ile bakış açıları hakkında çok ciddi ipuçları edinilebilmektedir. Antrenörlerin görüşü ise antrenman esnasında karar verilirken nasıl davranılması gerektiği, hangi yetenek ya da yöntemin öğretileceği, antrenmanların düzenleniş yöntemleri, sporcuların disipline edilmesi için kullanılacak yöntemler ve sporcuların başarılı olabilmesi için gerekli sorumlulukların hangisinin verilmesi tercih edilirken önemli ve de belirleyici bir etken olarak görülmektedir (Cengiz, 2009). Bu doğrultuda bu tip özelliklerin antrenör tarafından uygulanabilmesi, antrenör ve sporcu arasında güçlü bir iletişimin olmasını da gerektirmektedir. Bu sebeple sporcu ve antrenör ilişkisinin esasında etkili bir iletişim becerisi kullanımı, sporcunun performansı ve antrenörün gereken teknik-taktiksel aktarımları açısından çok önemli bir durum olarak ortaya çıkmaktadır (Abakay, 2010).

1. 1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, yüzme antrenörlerinin iletişim beceri düzeyleri ile karar verme ilişkilerinin yaklaşım düzeyleri belirlenerek aralarındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca çalışma kapsamında yüzme antrenörlerinin karar verme ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler kapsamında farklılıkların ortaya koyulmasıdır.

1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Alanyazında antrenörlerin karar verme davranışları ve iletişim becerileri hakkında fazlasıyla araştırma yer alsa da bu araştırmaların çoğunun futbol antrenörleri özelinde yapılmış olduğu görülmektedir. Ayrıca her iki değişkenin de ayrı çalışmalarla incelendiği görülmektedir. Yüzme antrenörlerinin karar verme ve iletişim becerileri ile birlikte incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çerçevede bu çalışma yüzme antrenörlerinin karar verme stratejileri ve iletişim becerilerinin sporcular üzerindeki etkisini ortaya koymak adına ve bu iki olguyu aynı çalışma içerisinde birleştirerek inceleme açısından önem arz etmektedir.

1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın yapısında bulunan veya araştırmacı tarafından bu araştırma için öngörülecek başlıca sınırlılıklar şunlardır:

1. Araştırma bulgularının kaynağı, 39 farklı ilde görev yapan 300 gönüllü yüzme antrenörleridir.
2. Araştırma, yüzme antrenörlerinin iletişim beceri düzeyleri ile karar verme ilişkilerinin yaklaşım düzeyleri belirlenerek aralarındaki ilişkinin incelenmesi ile sınırlandırılmıştır.
3. Araştırma, konu ile ilgili ulaşılabilen kaynakların sağladığı veriler ile sınırlandırılmıştır.

1. 4. Araştırmanın Varsayımları

1. Çalışmaya katılan katılımcıların anket ve ölçekleri doğru ve istekli doldurdukları varsayılmıştır.
2. Çalışmaya katılan katılımcıların anket ve ölçekleri doldururken herhangi bir olumsuz etkenden etkilenmedikleri varsayılmıştır.
3. Araştırmada kullanılan anket ve ölçeğin katılımcıların iletişim beceri düzeyleri ile karar verme ilişkilerinin yaklaşım düzeylerini ölçmede yeterli güce sahip olduğu varsayılmıştır.

1. 5. Tanımlar

Karar Verme: Karar verme, bireylerin ne yapacağını bilmediği durumlarda sergilediği tüm davranışlar olarak tanımlanabilmektedir. Ayrıca karar vermek, diğer alternatifler içersinde bireye en büyük faydayı sağlayacak olan tercihtir (Kurt, 2003).

Beceri: Bireyin, öğrenme ve yetkinliklerine bağlı olarak, bir işi başarma ve bu süreçte de işi gerektiği şekilde ortaya koyabilme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2019).

İletişim: İletişim, en sade ifade ile dinamik ve farklı faktörler ile etkileşimde bulunan kompleks bir dizi sürecin birleşimi olarak tanımlanmaktadır (Gürgeç, 1997).

Antrenör: Herhangi bir spor branşında hem pratik olarak hem de teorik açıdan uzmanlaşmış ve gerekli yetkinliklere sahip bireyler olarak ifade edilmektedir (İşler, 2012).

2. LİTERATÜR TARAMASI

Çalışmanın bu kısmında yüzme eğitimi vermekte olan antrenörlerin karar verme ve iletişim becerileri arasındaki stratejilerinin anlaşılabilir hale getirilebilmesi adına kuramsal açıklamalara yer verilmektedir.

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

2. 1. 1. Yüzme Sportu

Bireylerin su içerisinde belli teknikler ile mesafe kat etmek adına sergilediği teknik uygulamalar yüzme branşı olarak değerlendirilmektedir. Spor kavramı çerçevesinde değerlendirildiğinde ise kurbağa stili, serbest stil, karışık stil ve sırt stili kullanılarak belirli mesafelerin su içerisinde kat edilmesi olarak ifade edilmesi mümkündür (Hanula ve Thortman, 2001). Farklı tanımlar doğrultusunda ise; bireylerin kas sistemlerini harekete geçirerek suda etkili bir şekilde hareket etmelerini sağlayan bir etkinliktir. Yüzme branşı bireylere yüksek bir dayanıklılık ve kondisyon sağlamaktadır (Bozdoğan, 2003). Sakatlanma olasılıkları üzerinden yapılan değerlendirmeler neticesinde ise diğer spor branşlarına kıyasla çok daha düşük bir ihtimalin ortaya çıktığı görülmektedir.

Yüzme alanında başarılı sporcuların yetiştirilmesi için eğitimlere oldukça küçük yaşlarda başlanması gerekmektedir. Aynı zamanda bu süreç içerisinde çocukların yüzme eğitimlerinin alanında yetkin antrenörler tarafından verilmesi oldukça önemlidir. Yüzme branşında kendisini geliştirmek isteyenlerin yaşları ne olursa olsun uyku düzenine ve yeme içme alışkanlıklarına dikkat etmesi gerekmektedir. Bu sayede antrenmanların verimli geçmesi mümkün olabilmektedir (Hanula ve Thortman, 2001). Çocukların fiziksel gelişimi açısından da yüze branşı oldukça olumlu katkılar sağlamaktadır. Öyle ki, birçok ülkede yüzme eğitimi zorunlu olarak eğitim programlarında kullanılmaktadır (Çelebi, 2008).

Yüzme branşı ile diğer branşlar arasında farklı olarak ortaya çıkan birçok özellik bulunmaktadır. Öyle ki yüzme branşında yatay olarak su üzerinde hareket edebilmek için eller ve ayaklar eş zamanlı ve koordineli bir şekilde kullanılmaktadır. Bunlara ek olarak suda hareket ederken ortaya çıkan sürtünme kuvvetinin etkilerini en aza indirmek adına birtakım teknikler uygulanmaktadır. Buradan hareketle aynı mesafeyi yüzerek kat etmek için koşmaya göre yaklaşık olarak dört kat daha fazla enerji harcanmaktadır (Odabaş, 2003).

2. 1. 1. 1. Yüzme Spor ve Tarihi Gelişimi

1837 senesinde Londra'da faaliyete geçen yüzme havuzları, modern yaşamdaki önemli hareketlerin başlangıcıdır (Urartu, 1994). Aynı sene içerisinde Londra'da, sonrasında 1846 yılında Avustralya'da yapılan bu müsabakalar ulusal alanda bir ilk teşkil etmektedir (Öğretici ve Karcılılar, 2005). 1844 senesinde Kuzey Amerika'dan Londra'ya gelen Kızılderili grubu burada tüm katılımcıları egale etmiştir. Arthur Trudgeon isimli bir yüzücü 1860 senesinde Güney Amerika'ya giderken öğrendiği kulaç tekniklerini Avrupalı sporculara sergilemiştir. Avrupalılar bu vakte kadar kollarını suyun içinde makas tekniği ile çalıştırmaktaydılar (Urartu, 1994).

1896 senesinde ilk olarak düzenlenen modern müsabakalarda yüzme dalı da yer almıştır. 1912 yılına kadar yapılan yarışlarda yalnız erkek yüzücüler yer alırken daha sonrasında kadın yarışmacıların da bu tarz faaliyetlere katılımı sağlanmıştır. Uluslararası Amatör Yüzme Federasyonu (FİNA) 1909 senesinde kurulumu yapılmıştır ve müsabakalarda bu federasyonun belirlediği kurallar yer verilmiştir. Kurbağalama, serbest yüzme, sırt üstü ve kelebek gibi stillerin yer aldığı bu kararlarda mesafenin metre cinsinden olacağı da belirlenmiştir (Öğretici ve Karcılılar, 2005).

1910 senesinde Türkiye'de başlayan modern yüzme faaliyetlerinin kökeni Uygur Türklerindeki askeri eğitime kadar dayanmaktadır. Osmanlı dönemindeki yüzme faaliyetlerinde yüzmeye "şinaverlik", yüzücüye ise "şinaver" ismi verilmişti. Osmanlı devletindeki okçu birliklerinin eğitim süreçlerinde yüzme becerilerinin geliştirilmesine oldukça önem verilmiştir zira bu dönemde yalnızca yüzme bilenler bu birliklere kabul edilmiştir (Öğretici ve Karcılar, 2005). 1873 senesinde Galatasaray Lisesinde okulun Fransız yüzme antrenörü olan M. Moiroux tarafından verilen yüzme dersleri, Türkiye'nin modern yüzme faaliyetlerinin ilki olarak gösterilmektedir. Türkiye'nin ilk modern yüzme müsabakası 15 Eylül 1923 tarihinde Büyükdere'de olmuştur. İlk olimpiik havuz ise 1931 senesinde İstanbul Büyükdere'de faaliyete geçmiştir (Öğretici ve Karcılılar, 2005). Aralarında iki kadın sporcumuzun da bulunduğu ilk milli yüzücülerimiz 1934 senesinde Rusya'da yapılan yarışlara katılmış ve Rusya ile karşılaşmışlardır (Bozdoğan, 1986).

2. 1. 1. 2. Yüzme Sporunun Fizyolojisi

Yüzücülerin fizyolojik yapıları incelendiğinde diğer sporcularla farklılıkların olduğu gözlemlenmiştir ve bunun sebebinin yüzücülerin genellikle su içerisinde olduğundan kaynaklandığı belirtilmektedir. Yüzücülerin su içerisinde olduğu vakitlerde maruz kaldığı hidrostatik basıncın etkisi solunum sistemi kaslarına yüklenen basıncı arttırdığı

gözlemlenmiştir ve ayrıca her bir yüzme stilinin solunum açısından birbirleri arasında fizyolojik farklılıkların olduğu da saptanmıştır (Özüak, 1996).

2. 1. 1. 3. Yüzme Sporunun Faydaları

Yüzme dalında yeni faaliyet gösteren sporcuların zamanla vücutlarında meydana gelen fiziksel değişimlerin önemi büyüktür. Bu fiziksel gelişim sporcunun hayatını önemli ölçüde olumlu etkileyecek gelişimlerdir. Su içerisinde yapılması sebebiyle vücudumuzun bütün kaslarını kullandığımız bu sporun kas kuvvetine ve fiziksel değişime faydası büyüktür. Bu fayda, yüzme sporundaki gelişimin diğer spor dallarındaki gelişimden ayıran önemli bir özelliktir. Ayrıca bu spor, bedeni fiziksel olarak zorlamayan ve antrenman sonrası oluşacak kas ve eklem rahatsızlıklarının da az olduğu bir temel spor dalıdır (Demirhan, Coşkun ve Altay, 2002). Fiziksel faydasının yanı sıra biyolojik olarak da organların sağlıklı gelişimini olumlu etkilemektedir.

Havuz, ortamındaki azalmış yerçekimi sebebiyle bacak kaslarına ve birçok kasa yüklenen yükü azaltmasından dolayı sporcuda rahatlama hissi yaratmaktadır. Bu bağlamda yüzme sporu özellikle sakatlık ve rehabilitasyon süreçlerinde havuzlarda planlanmaktadır. Örnek vermek gerekirse; kireçlenme gibi çeşitli eklem hastalıklarının tedavi süreci için önerilen en etkili spor yüzmedir. Çocukların bu spor dalındaki fiziksel ve ruhsal gelişimleri pozitif bilimler kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar tarafından doğruluğu saptanmış ve çocuklara sağlıklı bir gelişim sağlamıştır. Çocukları sağlıklı bir duruş yeteneği sağlayan bu spora yönlendirmek amacıyla çeşitli çalışmalar olmuştur. Çalışmalar sonucu yüzücülerin akciğer fonksiyonel gelişimine ek olarak bağışıklık sistemi açısından da kuvvetliliği belirlenmiştir (Özgül, Eliöz, Otağ ve Atan, 2015). Yapılan düzenli nefes egzersizlerinin solunum sistemini ve fiziksel olarak vücut organizmasını olumlu etkilediği gözlemlenmiştir (Baltacı, 1980). Vücudun solunum, dolaşım ve kas sistemini diğer sistemlerden fazla çalıştıran bu egzersizler organizmanın gelişmesini sağlamıştır (Çetinkaya, 2005).

2. 1. 1. 4. Yüzme Sporunun Özellikleri

Su içerisinde kalmanın gerektirdiği kol ve bacak hareketleri nedeniyle harcanan enerji bakımından temel sporlar arasında farklılığını göstermiştir. Su içerisinde gösterilen nefes direncinin havaya karşı gösterilen dirençten fazla olduğu ve su içerisinde daha fazla enerji harcadığını düşündüğümüzde bir mesafeyi koşarak katettiğimiz enerjinin dört katıyla aynı mesafeyi yüzerek kat edebiliriz şeklinde söylenebilir (Odabaş, 2003). Bu dalda

başarı yakalamak için ihtiyaç duyulan önemli özelliklerin başında bu spora erken yaşta başlamak ve konusunda uzman yüzme hocaları eşliğinde çalışmak gelir.

Sporcunun başarıyı elde etmesinde antrenörünün yanı sıra ailesinin ve yakın çevresinden destek alması da önemli bir yere sahiptir. Bu süreçte alacağı beslenme yardımları ve egzersiz takibinin de yerine getirilmesi sonucu sporcu esneklik, kuvvet, dayanıklılık, reaksiyon ve koordinasyon gibi birçok özelliğe sahip olacaktır (Çetinkaya, 2005). Sporculara faydasının yanında boyun, bel ve diz gibi eklem sorunu çekenler için de bir tedavi yöntemi olarak kullanılır. Sinir sıkışması, kırılma veya çıkma gibi sorun yaşayanlar için de sıkça önerilen bir spor dalı olmuştur. Çocuklara, gençlere veya yaşlılara doktorlar tarafından tavsiye edildiği yapılan araştırmalar sonucu saptanmıştır. Suyun kaldırma kuvvetinin vermiş olduğu destek ile sorun haline gelen eklemlere ve kaslara yüklenen basıncın azalacağı ve bu sayede fiziksel veya ruhsal açıdan rahatlama olduğu ve rehabilitasyon amaçlı kullanıldığı görülmüştür (Hanula ve Thortman, 2001).

2. 1. 2. Antrenörlük Kavramı

“Antrenörlük” kelimesi köken olarak Sturdy’ den gelmektedir. Bu kelime ilk kez 14.yy’da Macaristan’ın savaş ve tarım bölgelerinde kullanılmakta olan araçlar için kullanılmıştır. Sözcüğün anlamı ise; kuvvetli, azimli ve dirençli anlamlarında kullanılmakta olan “sturdy” ifadesinde gelmektedir. Bu anlamı ile antrenör ifadesinin bir spor eğitimcisine oldukça uygun olmaktadır. Antrenörler, mevcut enerjilerini, aktif yapılarını, bilgi birimlerini, becerilerini öğrencilerine etkili bir şekilde aktarma yetisine sahip lider ruhlu kimselerdir (Sunay, 1998). Antrenör kelimesi, Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan sözlükte ise; herhangi bir spor branşında, sporcuları eğitim veren, sağlıklı bir şekilde yetiştirmelerine katkı sağlayan kişiler olarak ifade edilmektedir (TDK, 2019). Fakat günümüzde ise literatüre bakıldığında birçok antrenör tanımı ile karşılaşılmaktadır. Bu tanımlardan birinde antrenör; çeşitli müsabakalara sporcuları teknik, psikolojik ve sportif olarak hazırlayan bireyler olarak ifade edilmiştir. Antrenörler, almış oldukları eğitimler neticesinde üst düzey antrenman programları hazırlama becerilerine sahip, ruh ve beden sağlığının gelişmesine yönelik tecrübeleri olan, sporcuları bilimsel öğretileri üzerinden çeşitli branşlara hazırlayabilen, sosyo-psikolojik gelişimleri yüksek kişilerdir (Keten, 1974).

Sporcuların farklı branşlarda hedeflerine ulaşmalarında itici bir güç olan antrenörler, deneyimlerini sürekli olarak geliştirme çabası içerisinde çalışmalar yapmakta olan, hatalarından dersler çıkarabilen, sorumluluk duyguları gelişmiş, bilgi birikimleri yüksek, lider özellikli kimselerdir (Krause ve Ralph, 2002). Söz konusu ifade kapsamında antrenör, gelişmiş bilgi birikimi doğrultusunda sporcuların başarılı olabilmeleri adına ihtiyaç duydukları çalışmaları planlayan, bu planlamaları ile becerilerini bir araya getiren ve

sporcuların da birtakım beceriler kazanmasına katkı sağlayan liderlerdir. Bu süreç içerisinde sporcularda eksik olarak değerlendiren tüm unsurlar antrenörler tarafından giderilmeye çalışılmaktadır (Charman, Drotter ve Noel, 2001). Bir antrenörün mevcut kişilik özellikleri çalıştırmakta oldukları sporcular ve takımlar üzerinde fazlası ile etkili olmaktadır. Bu doğrultuda antrenörlerin sahip olması gereken birtakım özellikler bulunmaktadır. Ancak söz konusu özelliklerin mevcut olması durumunda antrenörlere sporcular tarafından saygı gösterilmektedir (Sevim, 1999).

2. 1. 3. Antrenörlük Stilleri

Antrenörler tarafından alınması gereken kararların başında antrenörlük stili yer almaktadır. Kararların nasıl alındığını, öğretilmesi planlanan becerilerin ya da stratejilerin neler olduğunu, spor organizasyonlarının organizasyonunun nasıl sağlanacağını, sporcuların disipline edilebilmesi adına izlenecek yöntemleri ve sporcuların karar alma süreçlerinde üstlenmesi gereken rollerin aktarılması gibi unsurları bünyesinde barındıran antrenör stili doğrultusunda öne çıkan üç temel özellik bulunmaktadır (Konter, 1996):

- a) Otoriter (emredici, kumanda edici),
- b) Liberal (serbest bırakma, hoşgörü)
- c) Demokratik (paylaşım açığı, katılımcı)

Antrenörler, yukarıda da sayılmakta olan grupların birinde keskin bir şekilde yer almasalar dahi temel eğilimleri söz konusu gruplar arasından birine çok daha yakın olmaktadır.

2. 1. 3. 1. Otoriter Antrenörler

Bu anlayış çerçevesinde kararların tamamı antrenörler tarafından alınmaktadır. Sporcular tarafından üstlenilmesi gereken temel görev ise antrenörler tarafından verilen talimatların yerine getirilmesidir. Antrenörler bilgi ve deneyimin kaynağı olmaları nedeni ile yalnızca sporculara ne yapmaları gerektiğini aktarma rolünü üstlenmektedir. Sporcular tarafından üstlenilmesi gereken rol doğrultusunda ise kendilerine aktarılanları dinlemeleri, anlamaları ve nihayetinde eksiksiz bir şekilde yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu durumda antrenörler kontrolün tamamını ellerinde bulundurmakta, sporcular ise anlayış içerisinde edilgen bir konum edinmektedir. Antrenörlerin genel yaklaşımları incelendiğinde sporcularına sistemli bir şekilde kontrolü aktarmak gibi bir kaygı içerisinde olmadıkları görülmektedir. Hatta mevcut bilgilerini öğrenmeleri neticesinde kontrolü kaybetme endişesine sahiptirler. Bu tip antrenörler hem insanlara hem de sporcularına çok fazla güvenmemektedir. Onlar için asıl olan yönetebilmektir. Kontrolü kaybettiklerini

hissettiklerinde stres içerisine girmekte ve kendilerini güvende hissetmemektedirler (Konter, 1996). Özellikleri genel olarak sıralandığında ise;

- a) Kararların tamamı antrenörler tarafından alınmaktadır.
- b) Sporcular tarafından antrenörlerin talimatları eksiksiz bir şekilde yerine getirilmelidir.
- c) Antrenörler kontrolün tamamını kendi ellerinde bulundurmaktadır.
- d) Sporcular genel olarak edilgen olmaktadır.
- e) Belirli aralıklarla sporculara kontrolün verilmesi gerektiğine inanmazlar.
- f) Mevcut bilgileri ile kaygılar taşımaktadırlar.
- g) Kontrolü kaybedeceklerine dair korku ve kaygı içerisindedirler.
- h) Sporcularına güven duymamaktadırlar.
- i) Öne çıkan temel arayış yönetebilmektir.

2. 1. 3. 2. Liberal Antrenörler

Bu antrenörler tek başına sıklıkla karar alma eğilimi içerisinde olmamaktadır. Buna paralel olarak oldukça az talimat vermekte, etkinliklerin organize edilmesi sürecinde çok kuralcı yaklaşımlar izlememektedirler. Disiplinin sağlanması aşamasında sergilemekte oldukları tutumlara bakıldığında ise çoğu zaman dışarıdan izleme eğilimine sahiptirler. Bu grup içerisinde yer alan antrenörler demokratik stili haricinde serbestlik kavramını ön plana çıkarmaktadırlar. Sonuç itibari ile sorumluluklarını yerine getirme noktasına kurallardan ziyade hoşgörü anlayışına bağlı olarak hareket etmektedirler. Liberal stilin öne çıkan özelliklerini sıralamak gerekirse (Sevim, 2001).

- a) Karar alma süreçlerinde mümkün mertebe geri planda kalmaktadırlar.
- b) Eğitim-öğretim süreçlerini çok az yürütmektedirler.
- c) Çalışmalar tamamen kontrolsüz bir hale gelmedikçe müdahil olmamaktadırlar.
- d) Yeterli kontrolün sağlanmaması nedeni ile anarşi ile karşılaşılabilirler.
- e) Çalışanların belirli bir organizasyonun içerisinde tutulması ve plan-program yapma aşamasında yeterince becerikli değildirler.
- f) Karşılaştıkları durumlara karşı çoğu zaman kayıtsız kalma eğilimi göstermektedirler.
- g) Oyuncuların bakıcıları ya da bekleyicileri gibi davranmaktadırlar.
- h) Sorunların çözümü noktasında yeterince etkili katkı sağlayamamaktadırlar.
- i) Sporcular yöneltmekte oldukları sorulara karşı açıklayıcı yanıtları çoğu zaman alamamaktadır.
- j) Sporcuların kendisini rahatsız etmemesi amacı ile boş zaman geçirmelerine yönelik yönlendirmeler yaparlar.

- k) Eksiklikleri ile karşılaştıklarında otoriter yaklaşımlar sergileyerek yüzleşmek istememektedirler.
- l) Eğitim ve öğretimin gerçek anlamda yürütülmesine yönelik kaygılara sahip olmamaktadırlar.
- m) Elde ettikleri başarıların önemli bir kısmının arka planında tesadüfler bulunmaktadır.
- n) Etkili bir motivasyon yönetimi gerçekleştiremezler.
- o) Kendi motivasyonlarını arttırmaya yönelik adımlar atmazlar.
- p) Sporcuların sorumluluk bilinçlerinin ve kontrollerinin geliştirilmesine yönelik çabaları bulunmamaktadır.
- q) Sporcuların öz-saygılarının gelişmesine dair bir endişeleri bulunmamaktadır.
- r) Demokratik diktatör antrenör stillerinin arasında kalmaktadırlar.
- s) Kendileri ve sporcuları adına hedeflerin yerine getirilmesi gibi bir çabaları bulunmamaktadır.

2. 1. 3. 3. Demokratik Antrenörler

Demokratik antrenörlük stilini benimsemekte olan antrenörler karar alma süreçlerine mutlaka sporcuları da dahil etmektedir. Öyle ki, doğru ve sağlıklı karar alabilme becerisini edinemeyen gençlerin sağlıklı bir yetişkin olamayacakları inancına sahiptirler. Sporcuların gelişim süreçlerinde etkili olurlar ve sporculara liderlik becerilerinin kazandırılması noktasında sorumluluk üstlenmektedirler. Otoriter tavırlar sergilememekle birlikte kayıtsız kalma eğilimi içerisinde de değillerdir. Öne çıkan bir diğer özellikleri ise kendileri ile ilgili olumsuzluk içeren kaygılarının olmamasıdır. Süreç içerisinde belirli aşamalar dahilinde kontrolü sporcularına yönlendirmeye gayret etmektedirler. Özellikle sporcuların kendi yaşamlarına yönelik olarak sorumluluk üstlenmekten kaçınmamalarına yardımcı olmaya çalışmaktadırlar (Altıntaş, Çetinkalp ve Aşçı, 2012).

Genel hatları ile demokratik stil (Çalışkan, 2001):

- a) Kararların alınması sürecinde mutlaka sporcularla paylaşım sağlanmaktadır.
- b) Eğitim-öğretim faaliyetleri gerekli yerlerde, gerektiği kadar sürdürülmektedir.
- c) Sporcuların sorumluluk bilinçlerinin gelişmesine paralel olarak kontrol edebilme hakkı tanınmaktadır.
- d) Sporcuların özgür olmasına önem verilmektedir.
- e) Öğrenmenin sağlanmasına bağlı olarak sağlıklı bireylerin yetiştirilmesinin mümkün olduğuna inanılmaktadır.
- f) Sporcuların liderlik özelliklerinin geliştirilmesi bir sorumluluk olarak kabul edilmektedir.

- g) Liberal yaklaşımlarda, otoriter yaklaşımlarda benimsenmemektedir.
- h) Bilgilerine yönelik şiddetli bir şüphe ve kaygı içerisinde olmamaktadırlar.
- i) Sporcuların gerekli durumlarda soru sorabilmesi ve sorgulayabilmesi adına gereken koşulları sağlamaktadırlar.
- j) Öğrettikleri kadar kendileri de öğrenme isteğine sahiptirler.
- k) Elde edilen başarıları genellikle sporculara mal etmeye çalışmaktadırlar.
- l) Sporcuların fiziksel, duygusal ve zihinsel olarak motive edilmesi noktasında etkili bir rol üstlenmektedirler.
- m) Süreç içerisinde sporcuların yer aldıkları etkinliklerden zevk almasını istemektedirler.
- n) Sporcuların içsel motivasyonlarının gelişmesine yönelik çalışmalar yapmaktadırlar.
- o) Sporcuların özgüven ve özsaygılarının gelişmesinde etkili olurlar.
- p) Sporcuların karar alabilme becerilerini geliştirmeye çalışırlar.
- q) Planladıkları çalışmaların sporcular tarafından anlamlandırılabilir olmasına gayret ederler.
- r) Kendilerini sadece sporcularına adarlar.
- s) Sporcuların kendilerini geliştirebilmesi amacı ile hareket ederler.

2. 1. 3. 4. Antrenörlerde Yeterlilik

Sporcuların öğrenebilmesine ve performans gelişimlerine katkı sağlayacak becerilere yönelik antrenörler tarafından duyulan güven, antrenör yeterliliği olarak ifade edilmektedir (Feltz, Short ve Sullivan, 2008). Antrenör yeterlilikleri Feltz, Chase, Moritz ve Sullivan (1999) tarafından dört alt başlık içerisinde değerlendirilmiştir. Bunlar; motivasyon, teknik öğretme, müsabaka stratejisi ve karakter oluşturma yeterliliğidir. Müsabaka esnasında sporcuların başarılı sonuçlar elde edebilmelerine yönelik yönlendirmelerin yapılabilmesi Müsabaka stratejisi yeterliliği olarak ifade edilmektedir. Sporcuların motivasyonları üzerinde yaratılan etki ve psikolojilerinin olumlu bir şekilde etkilenmesi ise motivasyon yeterliliği olarak aktarılmaktadır. Sporcular branşlarına yönelik olarak teknik gelişim göstermelerinin sağlanması ise teknik öğretme yeterliliğini meydana getirmektedir. Sporcuların kişisel özelliklerinin olumlu yönde geliştirilmesine yönelik yeterlilikler ise karakter oluşturma yeteneği olarak değerlendirilmektedir (Feltz vd., 1999; Genç, Kiremitçi ve Boyacıoğlu, 2009).

Antrenörlerin sahip olması gereken temel beceriler Leith (1990) tarafından; teknik, insani ve kavramsal beceriler üzerinden açıklanmaktadır. Belirli etkinlikler içerisinde antrenörler tarafından geliştirilen yöntemler, yaklaşımlar ve çeşitli uygulamalar teknik

beceriler içerisinde kabul edilmektedir. Bunlar içerisinde, sporcuların amaçlarının şekillendirilmesi, ideal bütçelerin hazırlanması, uygulamaya yönelik etkili planların tasarlanması, takım toplantılarının başarı ile sürdürülmesi ve uzun vadeli antrenman programlarının hazırlanması yer almaktadır. Antrenörlerin çevrelerinde yer alan insanlarla iyi geçinmesi, çevresini rahatlıkla motive edebilmesi ve antrenmanlarda çevresinde yer alan insanlarla sağlıklı bir iletişim kurabilmesi insani beceriler içerisinde yer almaktadır. İnsani beceriler özellikle bir takımın uyum içerisinde hareket etmesinde, değişim süreçlerinin kontrol altına alınmasında oldukça ciddi bir yere sahiptir. Bir antrenörün sporcuları ile başarılı süreçlere imza atması için teknik becerileri kadar insani becerilerinin de gelişmiş olması gerekmektedir. Kavramsal beceriler ise; antrenörlük kapsamında yer alan işlevlerin birbiriyle bağlantılarını analiz edebilme ve bu işlevlerde meydana gelen bir değişimin resmin tamamında nasıl bir etki yaratabileceğini öngörme becerisidir. Yüksek bir performansın elde edilmesi adına yürütülen çalışmalar kapsamında hazırlanan planların içeriklerinde fizyolojik ve zihinsel gelişim süreçlerine ayrılan paylar doğrudan kavramsal beceriler ile ilişkilidir (Leith, 1990).

2. 1. 4. Antrenörün Görevleri

Antrenörler yetkilerine paralel olarak birtakım görevler üstlenmektedir. Bu görevler (Konter, 1996):

- a) Sporcuların fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak çok yönlü gelişim gösterebilmelerine katkı sağlamak.
- b) Yürütülmekte olan spor faaliyetinin gereksinimlerini karşılayacak fiziksel, duygusal ya da sosyal gelişimin sağlanması ve söz konusu gelişimin sürdürülebilir hale gelmesinin sağlanması.
- c) Spor türünün teknik gereksinimlerinin sporcular tarafından başarılı bir şekilde karşılanması adına yardımcı olmak.
- d) Sporun genel gereksinimlerine paralel olarak sporcuların psikolojik açıdan hazırlanması adına uzmanlardan destek almak ve sporcuların bu doğrultuda bilgilendirilmesini sağlamak.
- e) Takımın optimal gelişim gösterebilmesi adına gereken planlamaları yapmak. Sistemli bir şekilde yapılacak olan ölçümler ve testler neticesinde değerlendirmeler yapmak.
- f) Sporcuların sağlık durumlarının kontrol edilmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması.
- g) Mümkün olduğunca sporcuların sakatlıklardan korunmasına yönelik olarak önlemler almak.

- h) Sporcuların psikolojik ve fizyolojik olarak antrenmanlara hazırlanması amacı ile beslenme, planlama ve toparlanma ile ilgili teorik olarak bilgilendirilmesi.
- i) Sporcuların sürece etkili bir şekilde katılmasına olanak sağlamak.
- j) Sporcuların motivasyonlarının artırılması ve korunması.
- k) İletişim becerilerinin geliştirilmesi ile birlikte sporcular için danışmanlık fonksiyonlarının üstlenilmesi.
- l) Uzmanlık sınırları dahilinde gerçekçi davranmak, sınırların dışına çıkılması durumunda ise farklı uzmanlık alanlarına saygı ile yaklaşmak, yardım almaktan çekinmemek ve güçlü ekip çalışmalarına olanak sağlamak.

2. 1. 4. 1. Yüzme Antrenörlüğü ve Eğitimi

Yüzme sporu ile ilgilenenlerin başarısında etkili olan unsurların başında birlikte çalıştıkları yüzme antrenörleri gelmektedir. Bu branşta sporculara ilk olarak havuzlarda uyulması gereken kuralların ve temizlik öğretilerinin aktarılması gerekmektedir. Daha sonrasında ise sporcuların su ile tanışmadan evvel ortaya çıkan endişelerinin yok edilmesi ve olası bir durumda güvende olduklarının hissettirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle özellikle başlangıç aşamasında antrenörlerin sporculara karşı yüksek bir özgüven, samimiyet ve güler yüzle yaklaşması gerekmektedir. Bu süreçte eğitim programlarının kapsamına suda oynanabilen oyunların eklenmesi ve eğlence unsurlarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir. İlk yüzme eğitimlerinin verildiği süreç içerisinde, sporcular en azından kendisini kurtaracak kadar yüzme becerileri elde edene dek antrenörlerin suda sporcu ile birlikte yer alması oldukça güven veren bir unsur olarak görülmektedir. Eğitim süreçleri içerisinde uygulanacak metotların ise muhakkak bir sıralama ve sistem içerisinde aktarılması gerekmektedir. İlk aşamada verilmekte olan temel eğitimler içerisinde sporcuların duruş eğitimlerine odaklanılmalıdır. Öyle ki duruşlar üzerinden oluşacak zemin, eğitimlerin devamında oldukça etkili olmaktadır. Bu aşamada hatalı öğrenimlerin ortaya çıkması ilerleyen süreçlerde eğitim programlarının aksamasına neden olabilmektedir (Sweetenham ve Atkinson, 2003).

2. 1. 5. İletişim Tanımı ve İlgili Açıklamalar

En basit ifade ile düşüncelerin ya da duyguların çeşitli el ve kol hareketleri, mimikler, jestler, kafa sallama, yazma, telefon, radyo, televizyon gibi araçlar vasıtası ile aktarılması iletişim olarak ifade edilmektedir (Demirel, 2000). Bu kavrama genel olarak bilgilerin, hislerin, düşüncelerin çeşitli beceriler ve simgeler kullanılması neticesinde gerçekleştirilen olgu takası anlamı yüklenebilmektedir (Cüceloğlu, 2005).

Bu süreç içerisinde bireyler kendi aralarında birtakım bilgi ve sembollerin takasını gerçekleştirmekte iken ortaya çıkan iletileri ise anlamlandırmaya çalışmaktadır (Dökmen, 2016). İletişim süreçlerinin etkili bir şekilde yürütülmesi, bireylere meslek ve özel yaşamlarında oldukça önemli katkılar sağlamaktadır. Özellikle insanların çok daha yoğun olarak yer aldığı mesleklerin icra edilmesi durumunda etkili bir iletişim kurmak çok önemli hale gelmektedir. Böyle meslek kollarında faaliyet göstermekte olan bireylerin iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar içerisinde yer alması gerekmektedir (Korkut, 2005).

Bireyler toplum içerisinde yaşadıklarından dolayı da etkili iletişim süreçlerine gereksinim duyulmaktadır. Bu süreç içerisinde ihtiyaç duyulan kavramların başında empati gelmektedir. Öyle ki, insanlar ancak iletişim kanalları üzerinden birbirlerinin ne durumda olduğunu anlayabilmektedir (Doğuş, 2011). Daha geniş bir aktarım doğrultusunda ise; hislerin, değerlendirmelerin ve bilgilerin bireyler arasında karşılıklı olarak aktarılması iletişim olarak ifade edilebilmektedir (Eren, 2000; Eroğlu, 2000).

Örgütsel olarak değerlendirildiğinde de iletişim oldukça önemlidir. Zira kurumlar amaçları doğrultusunda çevreleri ile ancak iletişim kanalları üzerinden etkileşim sağlayabilmektedir (Güney, 2001). Bireyler iletişim becerilerini etkili bir şekilde kullanamaması durumunda kendisini topluma aktarmakta zorluk çekmektedir. Bu durumun nedenleri arasında bireylerin kişisel özellikleri yer alabildiği gibi toplumsal özellikler de yer alabilmektedir.

2. 1. 5. 1. İletişimin Amacı ve Önemi

İnsanlar sosyal bir varlık olmalarından dolayı çevresinde yer alan diğer insanlarla iletişim kurmak durumunda kalmaktadır. Çevre ile kurulan iletişim neticesinde gereksinimlerini karşılayabilmektedir. Bu süreç içerisinde yapmış olduğu her hareket, söylemiş olduğu her söz, sergilemiş olduğu her tutum bir iletişim unsuru haline gelebilmektedir. İletişim kanalları sayesinde insanlar arasında köprüler kurulmaktadır. Bu süreç içerisinde insanların birikimleri, hedefleri, üslupları doğrultusunda iletişim kanalları şekillenmektedir (Gürgen, 1997).

2. 1. 5. 2. İletişimin Tarihsel Gelişimi

Antik çağlardan başlamak üzere oldukça eski zamanlardan bugünlere dek düşünürlerin ilgisini çeken olguların başında iletişim yer almaktadır. Aristoteles tarafından iki bin yıldan daha fazla zaman önce kaleme alınmış olan Retorik kitabı iletişim kavramının öneminin farkı varılmaya başlandığının ilk göstergelerinden olduğu kabul

edilmektedir (Güngör, 2011). 20. yüzyıla gelinmeden evvel teknolojinin etkisi altında bulunan olgulardan etkilenebilen olan iletişim, 20. yy ve daha sonra antropologların ve sosyologlarında ilgi alanına girmeye başlamıştır (Erdoğan, 2002). İletişimin bir bilim olarak temelleri ise 19. ve 20. yüzyıllar arasında August Comte, Durkheim, Friedrich Nietzsche, Sigmund Freud, Charles Cooley, Herbert Spencer, Tönnies ve Gustave Le Bon gibi bilim adamları tarafından atılmıştır. İletişim kavramının öneminin anlaşılmasının oldukça eski zamanlara dayanıyor olmasına karşılık bilimsel olarak ele alınmaya başlaması ise 20. yy başlarında gerçekleşmiştir. Böylesine bir durumun nedeni ise insanlığın doğuşu ile birlikte iletişim kavramının ortaya çıkmasına karşılık iletişim teknolojilerinin 20. yy ikinci yarısı ile birlikte gelişmeye başlamasıdır (Güngör, 2011).

İletişimin önemi üzerinde duran düşünürlerin başında yer alan Cooley tarafından iletişim, 1900'lü yılların başlarında insanlar arasındaki iletişim üzerinden gelişmekte olan bir mekanizma olarak ifade edilmiştir (Güngör, 2011). Bahsi geçen mekanizmalar insanların zihninde yer alan semboller ile birlikte söz konusu sembollerin aktarılmasında kullanılmakta olan yöntemler olarak ifade edilebilmektedir (Erdoğan, 2002). Birçok disiplin arasında gelişmekte olan bir alan olarak iletişim, sosyal bilimlerin tamamı ve bunlarla birlikte matematik, mühendislik ve fen bilimleri gibi alanlardan da etkilenecek gelişimini sürdürmüştür (Güngör, 2011). 1940'lı yılların ortalarına doğru iletişim modeli ön plana çıkmaya başlamıştır. Bu doğrultuda; gönderme, taşıma ve iletim esasları üzerinden gerçekleştirilen tanımlar kapsamında mekanizmanın bir diğer mekanizmayı ya da beynin bir diğer beyni etkilemesi iletişim olarak ifade edilmiştir (Erdoğan, 2002).

Günümüzde ise iletişim bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Öyle ki, etkileşimin ortaya çıkmasını sağlayan süreç aynı zamanda iletişimin temelini meydana getirmektedir. Bunlarla birlikte zaman ve mekânı karşılıklı olarak açıcılar ve alan üzerinden birbirine bağlamakta olan faaliyetlerde iletişimi tanımlamaktadır. Temelinde insan, insanların içinde yer aldığı çevre ve nihayetinde bu ikili arasında sürmekte olan ilişkiler üzerinden yürütülen faaliyetlerde iletişim süreçlerini ifade etmektedir (Özodaşık, 2012). İletişim süreçlerinin ortaya çıkabilmesi adına bireyler arasında bir ilişkinin ortaya çıkması gerekmektedir. Bir diğer ifade ile insanlardan bağımsız olarak iletişim süreçlerinin ortaya çıkması mümkün olmamaktadır (Mısırlı, 2011).

2. 1. 5. 3. İletişimin Temel Özellikleri

İletişim süreçleri içerisinde karşımıza üç temel özellik çıkmaktadır. Bunlar (Demir, 2003):

- 1) İnsanlar birbiriyle anlaşabilmek adına iletişime geçebilmektedir.
- 2) Ortak bir mesaj üzerinden insanlar iletişim sayesinde paylaşımda bulunurlar.

3) Bu süreç içerisinde harflerden, hareketlerden, jest ve mimiklerden yararlanırlar.

İletişim sürecinde alıcı ve gönderici arasında mesaja aynı anlamın yüklenmesi durumunda iletişim olarak gerçekleşmiş olmaktadır. İletişim kavramının temel özelliklerine bakıldığında insanların davranışları ile ortaya çıkan bir ürün olduğu görülmektedir. Öyle ki toplumların, örgütlerin varlıklarını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi içinde etkili bir iletişim sürecine gereksinim duyulmaktadır. İnsana ait çok fazla unsurun bir araya gelmesine bağlı olarak iletişim kavramı da sürekli olarak gelişim ve değişim göstermektedir. Zira iletişim kavramı oldukça dinamik bir yapıya sahiptir. Toplumsal yapı içerisinde meydana gelen değişimler zaman içerisinde iletişim kavramının da değişmesine neden olabilmektedir. Süreç içerisinde yeni kelimeler ve sözcük kalıpları kullanılmaya başlanabilmekte ya da hali kullanılmakta olan bazı sözcükler ve sözcük öbekleri anlamını yitirebilmektedir. İletişim kavramı yapısal olarak gerçekleştiği alanda ki kültürel özelliklerden de yoğun bir şekilde etkilenmektedir. Bireylerin anlaşabilmeleri için bulundukları bölgenin kültürel özellikleri ile harmanlanmış bir iletişim anlayışını tercih etmesi onlara çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır. Zira bu durumda iletileri çok daha etkili hale gelmektedir (Demiray vd., 2008).

2. 1. 5. 4. İletişim Süreci ve Öğeleri

Süreç kavramı sosyoloji bilimi içerisinde birtakım durum ya da olayların belirli bir sistem içerisinde ve sıra ile değişerek gelişmesi olarak ifade edilmektedir. Buna ek olarak belirli bir zaman dilimi içerisinde değişkenlik gösteren olgular ya da durum dizileri de süreç olarak aktarılmaktadır (Ulukan, 2017). İletişim kurma süreçlerinin ortaya çıkışında asgari iki olguya gereksinim duyulmakta iken, ortaya çıkan olguların etkinlik düzeyi oldukça önemli olmaktadır. İletişim kavramı üzerinden süreç ise; doğum ile başlayarak, yaşamın sonlanmasına dek devam eden ve bireylerin sosyal, ekonomik ve biyolojik açıdan gelişimlerine katkı sağlayan ilerlemeler olarak ifade edilmektedir (Ulukan, 2017).

Bireyler arasında kurulan iletişim sürecinde en sık ve etkili olarak kullanılmakta olan unsur konuşmaktır. Ancak bireylerin karşısında olan insanla sadece konuşması iletişim kavramının tam olarak ortaya çıktığı anlamına gelmemektedir. Öyle ki konuşma süreci içerisinde kullanılan kelimelerin belirli bir plan ve anlam akışı içerisinde aktarılması gerekmektedir. Bu süreç içerisinde beden dilinin de etkin bir şekilde kullanılması neticesinde kurulan iletişimin kalitesi artmaktadır. Öyle ki kimi zaman bir duruş ya da bir mimik ile dahi birçok şeyin anlatılması mümkün olmaktadır (Aksaraylı, 2010). İletişim sürecini meydana getiren başlıca unsurlar aşağıdaki gibidir:

Gönderici (Kaynak): İletişimin başlatılması gönderici tarafından sağlanmaktadır. Kendisine daha önceden aktarılan bir bilgi ya da kendisi tarafından ortaya çıkarılan bir düşünce göndericiler tarafından alıcılara aktarılmaktadır (Arısoy, 2007). Bir başka ifade

doğrultusunda ise mesaj aktarımlarını gerçekleştiren kişi ya da kişiler gönderici olarak ifade edilmektedir. Bu aşamada göndericilerin aktardıkları mesajın anlaşılır olmasına dikkat etmesi gerekmektedir. İletilerin aktarım öncesi hazırlanması sürecinde gönderici tarafından dikkat edilmesi gereken birtakım hususlar bulunmaktadır. Bu hususların aşağıdaki gibi sıralanması mümkündür;

- a) Alıcıların tecrübe alanlarında yer alan sembollerin kullanılmasına özen gösterilir.
- b) Aktarımlarda somut ifadeler soyut ve sembolik ifadelere göre daha yoğun olarak tercih edilir.
- c) Kullanılan sembollere alıcıların önceden hazır olması gerekmektedir.
- d) Anlaşılmama ihtimali olan sözcüklerin açıklamaları ile birlikte aktarılması gerekir.

Mesaj (ileti): Göndericiler tarafından üretilen ya da edinilen görsel, işitsel ya da sözel aktarımlar ve semboller ileti olarak ifade edilmektedir (Arisoy, 2007). Herhangi bir aktarımda bulunmak istenen göndericiler, mesajlarını iletiler üzerinden ulaştırmaktadır. Söz konusu iletiler anlam boyutlarına göre farklı biçimlerde ortaya çıkabilmektedir (Aksaraylı, 2010). Bunlara ek olarak bir örgüt ya da topluluk içerisinde üzerinde uzlaşa sağlanmış ve çeşitli anlamlar yüklenmiş semboller, sözcükler ve işaretlerde ileti olarak değerlendirilmektedir. Beyaz güvercinin barışı anımsatması, alyansın evliliği anımsatması örnek olarak gösterilebilmektedir (Aksaraylı, 2010). Bir ileti ile etkinlik sağlanabilmesi adına üzerinde durulması gereken unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar aşağıdaki gibidir;

- a) Aktarılan iletilerin anlaşılır olmasına dikkat edilmelidir.
- b) Açıklık anlayışı ile mesajların aktarımlarının sağlanması gerekmektedir.
- c) İletinin aktarılacağı zamanın doğru seçilmesi gerekmektedir.
- d) İletilerin doğru kanallar üzerinden aktarılması gerekmektedir.
- e) İletilerin, alıcıların duyabileceği şekilde aktarılması gerekmektedir.
- f) İletilerin alıcıyla gönderici arasında olması gerekmektedir.

Kodlama: Düşünce, duygu ve bilgilerin aktarılmaya hazır ve ideal bir mesaj haline getirilmesidir (Arisoy, 2007). İletişim süreçleri kodlama ile birlikte gönderinin zihninde oluşmaktadır. Göndericiler tarafından alıcıların algılayabileceği bir şekilde düzenlenen semboller, rakamlar, şekiller ve kelime halindeki kodlar bir mesaj üzerinden alıcılara aktarılmaktadır. Bu süreç içerisinde etkili bir iletişim sürecinin ortaya çıkması adına mesajların gönderici ve alıcılar tarafından eş zamanlı olarak algılanması gerekmektedir. Jest ve mimikler, görsel içerikler, yazılar birer kodlanmış içerik olarak değerlendirilebilmektedir (Arisoy, 2007).

Kanal: İletişim süreçlerinin en önemli unsurlarındandır. İletişim sürecinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için birtakım unsurların bir araya gelmesi oldukça önemlidir.

İletişim kanalları üzerinden göndericiler iletilerini alıcılara aktarabilmektedir. Bu kanallar üzerinden iletişim tarafları arasında bir bağ oluşmaktadır. İletilerin aktarılması için kullanılan iletişim araçları, ses dalgalarının iletilmesini sağlayan hava, kanal olarak ifade edilebilmektedir. İnsanların duyu organları ise iletiler ile beyin arasında kanalları meydana getirmektedir. Bu süreç içerisinde etkinliğin sağlanabilmesi adına iletilerle kanallar arasında bir uyumun sağlanması gerekmektedir. Bu süreç içerisinde iletilerin takip ettiği her yol bir iletişim kanalı olmaktadır (Arısoy, 2007).

Alıcı: Göndericiler tarafından aktarılan iletilerin hedef noktasında yer alan kuruluş veya kişiler alıcı kavram ile belirtilmektedir ve alıcılar bir iletişim faaliyetinin aktif katılımcıları biçiminde kabul edilmektedir. Bu sürecin sonunda ise iletişim sürecinde alıcı ve gönderici sürekli olarak yer değiştirmektedir (Arısoy, 2007).

Kod Açma (Çözümleme): Göndericiler tarafından aktarılan iletilerin alıcılar tarafından anlamlandırılması kod açma olarak ifade edilmektedir. Bir iletişim süreci içerisinde kod açmanın olmaması durumunda, aktarılan hiçbir iletinin anlamlandırılması söz konusu değildir. Kod açma kapsamında alıcılar kendisine aktarılan iletileri belirli değerlendirmelere tabi tutmakta ve bu değerlendirmeler neticesinde iletilere anlam yüklemektedir (Arısoy, 2007).

Geri Bildirim: Aktarılan mesajların ileticiler üzerinden gönderici konumuna gelerek bir ileti hazırlanması ve söz konusu iletileri kullanılan iletişim kanalı üzerinden bir yanıt olarak göndericiye aktarması geri bildirim olarak ifade edilmektedir. Bu kavram neticesinde iletişim süreçlerinin karşılıklı olması sağlanmaktadır. Bu süreç içerisinde alıcılar iletileri kendilerine göre değerlendirmekte ve söz konusu iletilere reaksiyon vermektedir (Arısoy, 2007). İletişim süreci içerisinde yer alan tüm tepkiler, geri bildirim kapsamında değerlendirilmektedir. Geri bildirim neticesinde göndericiler aktarımlarının alıcılara ulaşmış olmadığını anlayabilmektedir. Bu nedenle sağlıklı bir iletişim süreci içerisinde geri bildirimlerin mutlaka olması gerekmektedir. Geri bildirimlerin olmadığı bir iletişimin devamlılık arz etmesi söz konusu olmamaktadır. Üç farklı şekilde geri bildirim ortaya çıkabilmektedir. Bunlar; olumlu, olumsuz ve tepkisizlik olarak ifade edilmektedir.

Gürültü: İletişim süreçlerini olumsuz etkileyen tüm unsurlar gürültü olarak değerlendirilmektedir. İletişim süreci içerisinde olumsuz sonuçlar doğmasına neden olan gürültü kavramı istemsiz bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Gönderici tarafından aktarılmış olan bir ileti ile alıcı tarafından algılanan ileti arasında meydana gelen farklar gürültüden kaynaklanmaktadır (Şahin, 2011).

2. 1. 5. 5. İletişim Türleri

İletişim; yazılı, sözsüz ve sözlü olarak üçe ayrılmaktadır. Sözlü iletişim, karşılıklı şekilde dinlemeyi ve konuşmayı içermektedir. Sözlü iletişimde başarı, dinleyenle konuşanın ortak bir temeli olmasına bağlıdır. Sözlü iletişim için dinleyenle konuşanın arasında davranış, tutum, beceri, bilgi bakımından etkileşim olmalıdır (Ergin ve Birol, 2000). Sözsüz iletişimse kelimeleri kullanmadan gerçekleşmektedir. Bu mesajları iletmek; göz göze, dokunarak, mimik ve jestler biçimlerinde olabilmektedir.

Duygular sözsüz, düşünceler sözlü iletişim ile daha kolay biçimde aktarılabilir. Sözsüz iletişimin özgün özellikleri içinde etkili aktarım; iletişim faaliyetinin yokluğunun imkânsız kılınması; insanların aralarındaki ilişkilerin belirlenmesi ve tanımlanması; sözlü içerikle alakalı bilgilendirme; sözcükler ile zıt düşebilme; kültüre göre olma ve belirsiz olma gibi nitelikleri sıralamak mümkündür (Ergin ve Birol, 2000). Diğer bir deyişle bir sözsüz iletişim parçası olan dinleme, saygı ve sorumluluk gerektiren bir konudur. Bir açıdan insanların dünyaya bakışlarını anlama sorumluluğu ve duygusallıkları demek mümkündür (Mckay, 2006). Etkili bir dinlemenin yolu geri bildirim, açıklık getirme, açılımdır.

Açıklama, bir bireyin ifade ettiklerinden neyin anlaşıldığını bireyin kendi sözcükleri ile belirtmesini, açıklık getirme; dinleme sırasındaki odak noktanın geliştirilmesi, geri bildirimse elde edilmiş olan açıklama ve açıklık getirmenin neticesinde konuyla alakalı yargılamadan nelerin hissedildiğinin karşı tarafa iletilmesidir (Celep, 2002). Yazılı iletişim; mesajın katılanların anlayacağı müşterek simgeler vasıtasıyla iletilmesi şeklinde ifade edilmektedir. İletişim aracı olarak ise yazı kullanılır ve bu da destek materyaller, ortamlar ve içerikle sunulmaktadır (Ergin ve Birol, 2000).

2. 1. 6. İletişimin Önündeki Engeller

Göndericiler tarafından bir mesaj aktarıldığında asıl olarak göndericiler mesajların anlamını iletmek istemektedir. Fakat anlamlar mesajın içeriğinden ziyade alıcıların ya da göndericilerin zihinlerinde yer almaktadır. Tarafların karşılıklı olarak birbirlerini anlayabilmeleri adına göndericilerin alıcıların zihinlerinde benzer şekilde anlamlandırılan sözcükler, semboller ya da jest ve mimikler kullanılmalıdır. İletişim süreçlerinin etkili bir şekilde sürdürülebilmesi adına adımların tamamının eksiksiz bir şekilde izlenmesi oldukça önemlidir. Söz konusu basamakların atlanması halinde düşünceler yanlış aktarılabilir. İletişim süreçlerinde karşılaşılmakta olan engeller aşağıda belirtilmekte olan kategoriler üzerinden açıklanabilmektedir (Thill ve Bovee, 2001).

2. 1. 6. 1. Algısal Farklılıklar

İnsanların duyu organları üzerinden çevrelerinde yer alan uyarıcılardan elde ettikleri mesajları yorumlayarak anlamlandırması neticesinde algılar ortaya çıkmaktadır (Özodaşık, 2012). Bireyler karşılaşmakta oldukları olayları farklı yorumlayabilmekte, bu duruma bağlı olarak algılar farklılaşabilmektedir. Mesajların aktarılması sürecinde öncelikle detayların seçimi yapılmaktadır. Alıcılar, mesaj kendilerine ulaştığında iç dünyasında geliştirmiş oldukları şablona uygun hale getirmeye çalışmaktadır. Mesajın şablonla uyumsuz olması halinde gerekirse bilgiyi zihninde manipüle etmek sureti ile kendi şablonu dâhilinde değerlendirme eğilimini sürdürmeye devam etmektedir. Bireylerin algıları dünyaya karşı yaklaşımların hatta zaman içerisinde farklılaşmakta olan dillerin dahi temelinde yer almaktadır. Örnek vermek gerekirse "kıyafet" kelimesi Avrupalılar ve Araplar tarafından farklı objeleri ifade etmektedir. Bu durumda bireylerin farklı kültürlerle ait olması önemli bir iletişim engelini teşkil etmektedir. Öyle ki bireyler kendi kültürüne mensup bireylerle dahi sağlıklı bir iletişim sürdürmekte zorlanabilmektedir. Yaş farklı, farklı dinlere mensup olma, toplum içerisinde sahip olunan konum bu engellerden bazılarıdır. Ortak geçmişin ve tecrübenin fazla olmasına paralel olarak mesajların aktarım kalitesi artmakta, bireyler birbirlerini çok daha iyi anlayabilmektedir (Thill ve Bovee, 2001).

2. 1. 6. 2. Kısıtlayıcı Çevre

Eğer bir örgütte veya spor kulübünde iletişim akışı kısıtlanırsa bu durumun bir sonucu olarak iletişimde bölünmeler meydana gelir. Bu durumda alt kademe çalışanlar sadece görevlerini yapabilecekleri kadar bilgiye sahip olabilirler, kurum adına sağlayacakları fayda azalır. Üst kademe yöneticiler bu durumun önüne geçebilmek adına otoriter bir tavır sergilediklerinde ise bilgi yalnızca yukarıdan aşağıya aktarılır. Fakat sağlıklı bir iletişim sağlanabilmesi için alt üst arasındaki ilişki son derece önemlidir ve bu şekilde aşağıdan yukarıya herhangi bir fikir, bilgi ya da duygu aktarılamaz bu durumun devamında da ilgili çalışanların yönetime dahil olması imkânsız hale gelmektedir (Erdoğan, 2002). Sonuç olarak ifade etmek gerekirse örgüt içerisinde sağlıklı bir atmosfer yaratmak iletişim yetenekleri ve tekniklerinden çok daha önemlidir.

2. 1. 6. 3. Fiziksel Dikkat Dağıtıcılar

Fiziksel dikkat dağıtıcıların en bilineni iletişim sırasında irtibatın kesilmesidir. Daha detaylı ifade etmek gerekirse kalitesiz telefon bağlantıları, seste yaşanan parazitlenme, ortam gürültüsü, okunmayan veya karmaşık yazılmış bir belge, silik bir afiş şeklinde

fiziksel dikkat dağıtıcıları sıralayabiliriz. Bu şekilde engeller basit gibi dursa da sağlıklı iletişimi engelleyen büyük sorunlardır (Thill ve Bovee, 2001).

2. 1. 6. 4. Düşük Kalitede Dinleme

Alıcılar anlamakta zorluk yaşadıkları veya kendilerinin ilgi alanına yeterince girmeyen bir konuşmayı dinlerken zorlanırlar ya da yorgun hissettiklerinde konuşmanın olduğu ortamdan koparak farklı şeyler düşünebilirler. Yaşanan bu durum sonucunda ise konuşmacının iletmek istediği mesajı alamazlar ve iletişim sağlanamaz (Thill ve Bovee, 2001). Alıcılar tarafından etkili bir haberleşme sırasında dikkat edilmesi gerekli bir durum olan dinlemenin etkinliğinin artırılması adına yapılması gerekenler ise şöyle sıralanabilir; farklı şeylerle uğraşmamak, ortamda gürültü yapmamak, konuşmacıya dinlenildiğini hissettirmek, konuşmayı kesmemek, çatışmalardan kaçınmak ve sabırlı olmak şeklindedir (Eren, 2000). Sonuç olarak ifade etmek gerekirse etkili bir şekilde dinlemek iletişim adına son derece önemlidir ve genellikle iletişim sırasında yaşanan sorunlar eksik dinleme veya dinlediğini farklı anlamaktan kaynaklanmaktadır.

2. 1. 6. 5. Yanıltıcı Taktikler

Genellikle eldeki bilgilerin bir bölümünü vermeme veya farklı bilgileri öne çıkarma ve bu yöntemle dinleyicilerin taleplerini karşılama biçiminde ifade edilebilir. Yanıltıcı taktikler kullanan birey bulunduğu kurum veya kulübün başarılarını abartarak ifade ederken başarısızlıklarını ise saklayabilir veya kesin olmayan bazı verileri dinleyicilere anlatarak onları manipüle edebilir. Yaşanan bu durum da iletişim sürecinde yaşanan engellerden biridir (Thill ve Bovee, 2001).

2. 1. 6. 6. Kişisel Yetersizlikler

İletişim kuran taraflardan biri veya her ikisi bireysel anlamda iletişim kurmak konusunda yetersiz olabilmektedir. Bu yetersizliğin temelinde ise çoğunlukla utangaçlık, korkaklık, saldırganlık ya da karşısındaki kişiye ne şekilde yaklaşacağını bilememek yer almaktadır. Fakat uçlarda yaşanan bu duyguların tam merkezinde atılgan iletişim özelliği yer almaktadır. Bu özelliğin devamında ise birey kişisel haklarını arama, başkalarının haklarına karşı saygı duyma ve insanlarla pozitif ilişkiler kurma gibi niteliklere de sahip olabilmektedir. Çünkü atılgan iletişim özelliğinin temelinde bu davranışlar da yer almaktadır (Erdoğan, 2002).

Günümüzde iletişim konusunda yetersiz olan bireyler genellikle erken yaşta aldıkları eğitim sırasında baskıcı tutumla karşılaşmışlardır ve başarılı olamadıklarında

cezalandırılmıştır. Bu davranışlara maruz kalan çocuklar ise iletişim konusunda yeteneklerini geliştirememiştir. Bireylerin iletişim konusunda yeterli beceriye sahip olmamalarının bir diğer sebebi ise kültürel farklılıklar ve yaşanan kuşak çatışmalarıdır (Özodaşık, 2012). İletişimin aksamamasının veya kopmasının altında yatan sebepleri şu şekilde ifade etmektedir (Erdoğan, 2002).

- a) Mesajın yollandığı ortamda bulunan fiziksel engeller
- b) Alıcıya gönderilmek istenen mesajın sağlıklı bir biçimde algılanamaması
- c) Mesaj içinde alıcının anlayamayacağı kelimelerin yer alması
- d) Uygunsuz iletişim kanallarının tercih edilmesi
- e) Anlatılmak istenen olayın farklı bir şekilde anlatılması
- f) İletişim kuracak bireylerin farklı kültürlerde yetişmesi
- g) Zamanlama konusunda problem yaşanması
- h) Karşılıklı veya tek taraflı güvensizlik
- i) Karşılıklı veya tek taraflı ön yargı
- j) Mesajın içeriğinin fazlasıyla bilgi ile donatılması
- k) Geri bildirimlerin olmaması veya yeterli olmaması

2. 1. 7. Antrenör ve Sporcu İletişimi

Sporcular ile iletişim kurma sırasında antrenörler aktarmak istedikleri fikirleri, duyguları ve isteklerini karşı tarafın da algılayabileceği bir şekle dönüştürmeli ve bu işlemi tek kanaldan gerçekleştirmelidir. Eğer sporcu o mesajın niyetini veya içeriğini anlarsa kendi kendine o mesaj hakkında yorum yapabilir ve tepkisi o yoruma göre olur (Martens, 1998). Fakat bu noktada iletişimin etkililiğini bozan pek çok problem yer almaktadır. Bu problemleri aşmanın temelinde ise hem alıcının hem de göndericinin iletişim için gereken donanıma sahip olması yer almaktadır. Fakat bu donanım veya beceriler bazı durumlarda yetersiz kalabilmektedir o yüzden antrenör ve sporcu arasındaki iletişimin daha sağlıklı olabilmesi adına becerilerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu noktada iletişim becerileri hakkında gereken bilgi, pratik ve tecrübeye sahip olmak son derece önemli olduğu söylenebilir (Sims, 2002). Antrenör ve sporcu arasındaki iletişim engellerinin üstesinden etkili iletişim sağlanarak gelineceği unutulmamalıdır. Bunun en basit çözümü ise empati kurmak, geri bildirimlerde bulunmak, sade bir dil kullanmak ve mesajların zamanlamalarını iyi ayarlamaktır. Ayrıca bu çözümlere ek olarak dinlemeyi bilmenin ve çoklu iletişim kanallarını kullanmanın da son derece önemli olduğunu ifade edebiliriz (Singer, 1990).

Sporcular, hedefleri doğrultusunda maksimum efor sarf ederek daima yüksek performans hedeflemektedir. Bu yolda ise öncelikle antrenörleri devamında ise takım

arkadaşları, kulüp yöneticileri, aileleri ve seyircilerden destek görmektedirler. Saydığımız bu kişilerin sporcuya karşı sergiledikleri olumlu iletişim sporcunun hem pozitif düşünmesine hem de kendisine duyduğu güvenin artmasına neden olmaktadır. Bu yüzden etkili iletişimin önemi göz ardı edilmemelidir ve etkili iletişimin sadece sözlü olduğu düşüncesine varılmamalıdır (Kuter, 1997).

Genellikle sporcu ile antrenör arasındaki ilişki antrenörlerin sporculara sürekli talimat vermesine dayanmaktadır. Sporcunun ne yapması gerektiği ya da ne yapmaması gerektiği talimatlar aralarındaki iletişimin başında yer almaktadır. Fakat sporcular hem sorumluluklarının hem de görevlerinin çoğu zaman farkındadırlar. Hiçbir sporcu başarısız olmak ve kaybetmek istemez. Başarısızlık halinde sporcu hatasını anlar ve hatalarının sebeplerini açıklayacak durumda olmaktadır. Antrenörler bu durumda tek başına konuşmamalı sporcuyu da dinlemeye özen göstermelidir. Çünkü bu aşamada sporcunun kendi fikir ve tespitlerine değer verildiğini hissetmesi gerekmektedir. Aralarındaki iletişim sporcuya karşı saldırgan ve onu yermeye değil tam aksine sporcuya yardım etmeye ve ona bilgi vermeye dayanmalıdır (Kuter, 1997).

Sporcu ve antrenör arasındaki iletişimin daha sağlıklı olabilmesi adına antrenörler sporcularının düşüncelerini rahatla dile getirebileceği bir ortam yaratmalıdır. Hiçbir antrenör kolay kolay kaybetmeyi pozitif karşılayamaz ve şüphesiz kaybedenlere karşı bir tavır takınır. Devamında da antrenör kaybeden sporcuyu yeteneksiz, zayıf ve alay konusu yaparsa onun güvenini sarmış olur. Bu durumun yaşanmaması adına ise antrenörler kaybetme durumunda sporcuya karşı ılımlı olmalı aralarındaki iletişimi bozmamalı ve tutarlı bir tavır sergilemelidir. Antrenör kazanmanın verdiği hazzı tattığı kadar, kaybetmeyi de hazmedebilmelidir. Sporcunun kaybettiği noktada antrenörün moral ve motivasyon arttıran konuşmalar yapması, sporcuyu desteklemesi bu gibi önemli anlarda başarıyı arttıracaktır. Karşı karşıya kalınan büyük zorlukların yalnızca bu şekilde aşılabacağı unutulmamalıdır. Sürecin sonunda ise antrenörün yapması gereken en akılcı davranış; müsabakayı analiz etmek ve yeniden aynı durum yaşanmasın diye çözüm aramaktır (Abakay ve Kuru, 2011).

Takımı adına liderliği üstlenen kişi çoğunlukla takımın hem motivasyondan sorumludur hem de takım başarısında büyük rolleri bulunmaktadır ve bu kişiler çoğunluklar antrenörlerdir. Takım içindeki atmosferden sorumlu olan antrenörler takım başarısını artırmak adına sporcuların ilişkilerine büyük özen göstermeli ve bu konuda son derece hassas olmalıdır. Antrenörün sergilediği tutum ve tavır sporcuları olumlu da etkileyebilir olumsuz da bu yüzden hırslı ve taktiksel anlamda donanımlı ayrıca iletişim konusunda yetkin antrenörler sporcuları başarıya ulaştırabilirler (Güzel, 2008).

2. 1. 7. 1. İletişim ve Spor İlişkisi

Spor, bireyin dinamik toplumsal çevrelere katılmasını sağlamakta olan bir sosyal faaliyet olduğundan kişinin sosyalleşmesinde rolü önemlidir. Modern toplumlar içinde spor genelde kolektif bir biçimde yapıldığından sportif aktivitelerle ilişkili olan kimselerin değişik topluluklarla yakından ve sosyal bağlar kurmaktadır. Sporun sayesinde birey, kendi dar çevresinden sıyrılıp başka kişilerle diyaloga geçebilmektedir. Bu açıdan spor, yeni arkadaşlıklar kurma, sosyal gruplarla kaynaşma olanağı vermektedir. Spor sadece spor yapanlar değil izleyiciler içinde önemli bir iletişim konusudur (Küçük ve Koç, 2004; Tazegül, 2014).

Spor, oldukça karmaşık ve kapsamlı bir olgu olup çeşitli sosyal fonksiyonların görevlerini üstüne alabilmektedir. Sporun, bireyin sosyalleşmesine yaptığı katkı oldukça önemlidir. Birey spor sayesinde belli bir topluma ait olabilmektedir. Bunun yanında yetişkinlerin yeniden toplumsallaşma dönemleri için spor oldukça verimli olmaktadır. Bu katkıları da dikkate alınırsa spora, eğitim programlarında ve sosyal hayat içinde daha aktif ve geniş biçimde yer ayrılması gerekliliği görülebilmektedir (Kaplan ve Akkaya, 2014).

Spor ve beden eğitimi çocukların fiziki gelişim süreçlerinin peşinden toplumsal bakımdan da mühim olduğunu, spor faaliyetlerinin yardımı ile çocukların çevreyi anlamalarının ve iletişim kurmalarının kolaylaşabileceğini ifade etmiştir (Yetim, 2000). Kişinin beden ve ruh yapısının gelişmesini sağlayabilmek ve iradenin güçlendirilmesinin yanı sıra ekip çalışmalarını kolaylaştırmak, dayanışma yaratmak, özgüveni artırmak, kişinin toplumdaki yerini bulması açısından spor önem arz etmektedir (Yetim, Tolukan ve Şahin, 2015).

İnsan ilişkilerinin yoğun bir biçimde bulunduğu yerlerde görevlerini yapan spor yöneticileri, antrenörler ve beden eğitimi öğretmenlerinin insan ilişkilerini kolaylaştırabilme yeteneğine sahip olmaları gerekir. İnsanların olayı görerek, duyarak, yaşayarak yapmalarına olanak tanıyan spor ortamında sağlıklı iletişim yeteneğini öğrenmek ve sosyal hayata aktarmak mümkün olmaktadır. Bu nedenle spor yöneticileri, antrenörler ve beden eğitimi öğretmenlerinin bu konuda donanım sahibi olmaları önemlidir. Bunun yanı sıra her bireyin zorunlu bir eğitimden geçtiğini ve müfredatta beden eğitiminin zorunlu olduğu düşünüldüğünde bu yetenekler beden eğitimi öğretmenleri için daha önemli hale gelmektedir (Tepeköylü, Soytürk ve Çamlıyer, 2009).

2. 1. 8. Karar Verme Kavramı ve İlgili Açıklamalar

Bu başlık altında karar verme kavramı detaylı olarak incelenmiştir.

2. 1. 8. 1. Karar Verme Tanımı

Karar verme; kurum veya kişileri hedef ve amaçlarına eriştirebilecek kaynaklar, olanaklar, araç, teknik, metotların bütünüdür. Özetle bir tercih ve karar verme sürecini ifade etmektedir (Güney, 2012). İdarecilerin veya idareci olmayan bir kimsenin bir hususta yapmış olduğu seçim karar olarak ifade edilmektedir. Öyleyse karar kavramının benimseme, tavır koyma, tercih etme, seçmeyle yakinen ilişkili olduğu görülmektedir. Karar verenin konu hakkında düşünmesi neticesinde çözüm ya da çare olarak gördüğü yol onun kararıdır. Doğru veya yanlış, İyi veya kötü, karara varmak demek bir seçim yapmak demektir. Kararsızlık demek seçim yapamamak, karar verememek demektir. Fakat yöneticilik bir karar verme işidir. Dolayısıyla karar veremeyen kişi yöneticilik yapamayacaktır (Koçel, 2007).

2. 1. 8. 2. Karar Verme ile İlgili Model

Karar verme hususunda şu ana dek ortaya atılan kuramlar ekonomi ve matematik alanlarındadır. Ortaya koyulan ilk modeller, en iyi kararlara akılcı bir şekilde, matematiksel bir yöntemle ne şekilde ulaşılabileceğiyle alakalıdır (Ersever, 1996). Zaman ilerledikçe araştırmacılar çeşitli sahalarda da karar verme davranışlarını açıklayabilmek adına birtakım görüşler ortaya atmışlardır. Bu görüşlerde ortak nokta karar davranışı ve bunun farklı taraflarını açıklamaya dönük olmalarıdır. Bu bağlamda örnek vermek gerekirse; Schermerhorn (1989) karar vermenin kişinin önceden verdiği kararların sonucuna bakarak sonraki seçimlerini bunlara göre içsel olarak yaptığı yönünde bir düşünceye sahiptir.

2. 1. 8. 3. Karar Verme Süreci

Karar verme eylemine etki eden unsurların içerisinde karar vericilerin nitelikleri, karar vericilerin verecekleri kararla ilgili bilgileri ve kararın amacını saymak mümkündür. Genel olarak bakıldığında anlık kararların ve süreçlerin sonunda verilen kararların olduğu iki gruba saymak mümkündür. Gündelik uğraşlar içerisinde verilen, farkında bile olunmayan kararlar anlıktır. Anlık karar verirken çoğunlukla stres ve zaman baskısı bulunurken karar verme sürecinin neticesinde verilmiş kararlarda daha az stres bulunduğunu söylemek mümkündür. Doğru şekilde ve akılcıca verilmiş kararlarda farklı seçeneklerin içinden iyisi seçilmektedir (Aytaç ve Gürsakal, 2015).

Karar verme, bir sonucu ifade ettiği için bir olay gibi görülmektedir. Bu açıdan insanlar yanılabilmektedir. Fakat karar veren birey kararı açıkladığı zaman yalnızca uzun bir sürecin sonucunu ifade etmiş olmaktadır. Bu yüzden verilmiş olan karardan çok kararın verilme aşamasına gelene kadar geçmiş olan sürece yoğunlaşıp bunun iyi analiz edilmesi

gerekir (Kıral, 2015). Karar verme süreci kişinin iç dünyası içinde denge sağlayabilme görevidir. Karar verme anında kalmış kişi kendi iç dünyasına dönük gereksinimlerini hem de çevreden beklediklerini gidermeye çalışmaktadır. Bunun için ise kişinin çevresel ve bireysel kaynaklarından en iyi biçimde yararlanması gerekir (Marco, Hartung, Newman ve Parr, 2003).

İnsanların bazılarının doğru ve hızlı karar verebilmeleri onların karar verme becerilerine sahip olduklarının göstergesidir. Bu kişiler tüm gerçekleri ve bilgileri göz önünde bulundurarak bunları sübjektif şekilde kullanabilmektedirler. Tam aksine karar verme süreci içinde zorlananlarınsa bir seçenektan diğerine savruldukları ve olayın bütününe odaklanamadıkları görülmektedir. Bu durumdaysa karar verme becerilerini geliştirmek için bireyin kendini ya da karar vereceği konuyla alakalı ortamı bütün özellikleriyle daha iyi biçimde tanıyarak hedeflerini belirlemesi gerekmektedir (Aytaç ve Gürsakal, 2015).

Her bir karar verme davranışının altında başarı ve mutluluğa erişme isteği yatmaktadır. Bu davranışın neticesinde birey hayal kırıklığı yaşayacak veya mutlu olacaktır. Yanlış karar vermek kişinin hayatına kötü etki edebilmekte, doğru kararlarsa olumlu bir değişime gelişime yol açabilmektedir. Günümüzde yaşanmakta olan her durum geçmiş dönemde verilen kararların neticesidir. Bu açıdan karar vermek, amaçlara ulaşabilmek adına ya da içinde olunan sorunun çözülebilmesi için seçenekler içinden en faydalı olana yönelmektir (Üngüren, 2011). Bireylerin kaliteli bir hayatı sürdürebilmeleri için hayatları süresince karşı karşıya kaldıkları olayların karşısında iyi kararlar verebilmeleri gerekmektedir. İlerlemiş teknoloji ve çağa uyabilmenin en mühim gereklerinden bir tanesi de doğru kararlar alarak uygulamaya koyabilmektir (Pekdoğan, 2015). Karar verme süreci içerisinde öncelikli olarak amacın veya sorunun ne olduğu ortaya koyulmalıdır. Sonraki adımsa gereken bilgileri toplamaktır. Erişemediğimiz önemli bilgiler olduğunda kararın ertelenmesi en doğru tercih olacaktır. Bunun yanı sıra etkili bir karar vermek için minimum üç dört olasılığın yaratılması ve seçim için ölçütlerin saptanması gereklidir. Ölçütlerin amacı karşılaması gerekmektedir. Üçüncü kriterse “olabilirdi” denen kriterlerdir. Karar verme sürecinde ki son adımsa verilmiş kararı uygulamaya geçirmek ve neticelerini değerlendirmeye almaktır (Adair, 2003).

2. 1. 8. 4. Karar Verme Süreci'nin Aşamaları

Karar verme süreci her zaman kesinlik içermemektedir. Aksi takdirde bir karar vermeden bahsetmek mümkün değildir. Karar verilirken az da olsa ihtimaller bilinmektedir. Bu yüzden insanlar genellikle bir yargıya varacakken kestirme yolları kullanmaktadırlar (Satman, 2005). Kararların genelde sadeleştirilmiş ve tek olarak görülmesi bizi

yanılmamalıdır. Bir karar önceden sergilenmiş bir davranış ile ileride gerçekleşecek sonuçları yansıtmaktadır. Bu yüzden karar vermeye farklı süreçler bütünü olarak bakmak gerekmektedir. Sadece kararın verilmiş olduğu zamanı düşünmek bu süreçleri gözden kaçırmaya yol açmaktadır (Can, 1991). Dolayısı ile karar konusu incelemeye alınırken yalnızca neticeyi ifade etmekte olan tercih ya da seçimleri incelemek yetersizdir. Bunun öncesine gidip o aşamaya gelene dek neler olduğuna da bakılmalıdır (Koçel, 2003).

Karar verme yöntemleri ve tekniklerini ana hatlarıyla “Sorunun kesin sonuçlarına varma, çözüm yollarını belirleme, çözüm yollarını değerlendirme, istenen ya da istenmeyen sonuçları saptama, öncelik listesi yapma, her sonucun gerçekleşme ihtimaliyle istenen sonuç listesini belirleme” şeklinde ifade edilmektedir (Kurt, 2003). Karar verme sürecindeki öğeleri somut bir amacın olması, uygulama ve muhakeme iradesi, standartlar, bilgi biçiminde tanımlayabiliriz (Sağır, 2006). Karar verme sürecindeki belli başlı aşamalar hususunda farklı yaklaşımlar mevcuttur. Koçel (2003), bu aşamaları şöyle ifade etmektedir:

- a) Amaçları belirlemek ve sorunu tanımlamak
- b) Amaç ve sorunları irdeleyip öncelikleri tespit etmek
- c) Çözüm alternatifleri ve seçenekleri tespit etmek
- d) Geliştirilmiş seçenek ve alternatifleri tespit etmek
- e) Seçme kriterini belirlemek ve seçmek, şeklindedir.

2. 1. 8. 5. Karar Verme Sürecini Etkileyen Etmenler

Karar verenlerin etkilendikleri birtakım unsurlar vardır. Bunlar yönetenler üstünde baskı oluşturabilmektedir. Karar verme davranışında bulunan yönetici toplumsal değer yargıları, çevre gibi etmenlerden etkilenebilmektedir. Bu yüzden kararı veren bir kişi de olsa aslında pek çok unsurun etkisi bulunmaktadır. Karar verme sürecine etki eden unsurları şöyle sıralamak mümkündür (Balci, 1996):

- a) İyi kararlar verebilme kaygısı: Yönetenler, imkânlar elverdiğince tutarlı ve doğru kararlar vermek istemektedirler. Bu da onların üstünde baskıya neden olmaktadır. Bu gibi kaygılar ve baskılar kararın niteliğine etki etmektedir (Tekin ve Taşgın, 2009). Örgütün amacına ulaşabilmesinde bu kararların yeterli ve etkili olması son derece mühimdir. Bu durum, kararı verecek olanları endişelendirmektedir. Yöneticilerin yukarıda bahsedildiği gibi “iyi karar” diye bir şeyin olmadığını, insanların uysallıklarının buna mani olduğunu, iyi karar yerine tatmin edici kararı bulmalarının daha doğru olduğunu bilmeleri gerekmektedir (Can, 1992).

- b) Kararların çevresi: Fiziki ve örgütsel çevre, kararı verme şeklini ve kararın niteliğini etkilemektedir. Etkili bir karar vermeyi sağlayabilecek çevreyi yaratmak bireyin ana görevleri içerisinde. Karar çevresi amaç ve toplumsal, fiziki çevreden meydana gelmekte olup bu ögeler arasındaki ilişkinin düzenlenmesi gerekmektedir (Tekin ve Taşğın, 2009).
- c) Kararlarda zaman etmeni: Yöneticilerin karar verme süreçlerine ayıracakları vakit, kararı öğrenme zamanı gibi unsurlar karara etki etmektedir. Kararın ivedilik arz edip etmediği önem taşımaktadır.
- d) Kararların iletilmesi: İlgililere kararın iletilme şekli ve zamanı önemlidir. Kararın, karardan etkilenecekler anında iletilmesi gerekmektedir. Bu esnada yanlış anlama olmaması adına kararları bildirme şeklinin ve kullanılacak dilin dikkatli seçilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra örgüt içerisindeki iletişim ağının kararlarda gereken bilgi akışını sağlayacak biçimde tesis edilmiş olması şarttır (Can, 1992).
- e) Karar vermede psikolojik sorunlar: Karar verenin kişilik özellikleri, inançları, psikolojisi ve değer yargıları kararlara etki etmektedir.
- f) Karar verme ve hüristik: Karar verme ve sorun çözme işi aşırı bir dikkat gerektirmekte ve vakit almaktadır. Bu nedenle insanlar çoğu zaman zihinsel bazı kestirme yollar kullanıp karmaşık yapıdaki problem çözme metotlarını basite indirgemektedirler. Kişiye karar verirken yardım eden bu yola “hüristik” denir.
- g) Katılma: Katılma, karar ile alakalı örgütteki üyelerin karar sürecine katılımlar ve bazen de kararı başlatmalarını ifade etmektedir.

2. 1. 9. Karar Vermede Belirsizlik ve Dereceleri

Kişilerin niteliklerinin birbirinden farklı olması, karar verecekleri durumlarda hangi davranışları sergileyeceklerini de etkilemektedir. Özellikle çok tercihli karar verme süreçlerinde, karar veren bireyler çoğu zaman zor durumda kalabilmektedir. Bu gibi durumlarda ise fazlasıyla stres yaşayabilmektedir. Bu bilgilere ek olarak ifade etmek gerekirse karar verilmesi gereken durum ne derece karmaşıksa karar vermekte paralel olarak zorlaşmaktadır (Deniz, 2004). Karar vermede yaşanan belirsizlik ve riskli durumlar her zaman kesin bir değişim sağlamamaktadır. Fakat karar verme aşamasında değişenlerin fazla olması problemin daha kompleks bir hale gelmesine neden olmaktadır. Karar verme aşamasında yaşanan belirsizlik ve dereceleri daha net ifade edebilmek imkânının açısından ilgili kavramları açıklamak gerekmektedir. Bu bağlamda; belirlilik, risklilik, belirsizlik ve muğlaklık aşağıdaki gibi ifade edilebilir (Eren, 2008):

Belirlilik; Karar verecek bireyin ihtiyacı olan tüm bilgilerin elde edilmesi ve sağlanan bu bilgilerin güncelliğini kaybetme ve değişime uğrama riskinin minimum olduğu durumlar belirlilik şeklinde ifade edilmektedir. Kısaca bilginin en güncel ve doğruluk payının en yüksek olduğu durumdur.

Risklilik; Alınan herhangi bir kararın kesinliği ve bu karara ulaşma adına tamamının olmasa da en azından yetecek kadar bilgiye erişime bulunmasını ifade etmektedir. Ancak zaman içerisinde bu bilgilerde birtakım değişimler olabileceğinden bilgilerin hem gözden geçirilmesi gerekir hem de güncelliği kontrol edilmelidir.

Belirsizlik; Yönetici veya yetkili kişilerin amaçlarının bilincinde olması beklenmektedir. Bu amaçlara ulaşabilmek adına gereken bilgilere erişmek güç olduğundan, farklı çözüm yolları geliştirmek gerekmektedir. Bu kavram bu süreçte tam bilgiye erişmenin zor olduğunu ve alternatifler olmadan istenen bilgiye çoğu zaman ulaşamayacağını ifade etmektedir.

Muğlaklık; Aşılması gereken problemlerin ve gerçekleştirilmesi gereken amaçların belirsizliği, bu sebepten dolayı alternatif üretmenin zorluğu, gereken bilginin belirsizliği ve bu bilgiyi elde etmenin imkânsız olduğu durumu ifade etmektedir. Alınan kararlarda belirsizlik ve risklilik sıklıkla karşı karşıya kalınan bir durumdur. Fakat bu kararların belirsizlik dereceleri arttıkça karar süreci uzamaktadır ve bu durum da ekstra maliyet ve enerjiye sebep olmaktadır.

2. 1. 9. 1. Karar Verme Stilleri

Karar verme aşamasında olan bir bireyin eylem, ortaya koyduğu tepki ve yaklaşımlar karar verme stilleri olarak geçmektedir (Phillips, Pazienza ve Walsh, 1984). Sorun giderme ve karar verme karışık bir süreç biçiminde ifade edilmektedir. Kişi, bu süreçte farklı davranış alternatiflerini saptamakta, bunları değerlendirip neticede birini seçmekte ve uygulamaktadır (Kuzgun, 2000).

Karar verme halinde kişilerin farklı stratejiler kullanmaları söz konusu olmaktadır. Kullanılmakta olan bu stratejiler karar verme durumunda beraberinde bir çatışma da getirdiği için çatışmayla yüzleşme veya ondan kaçınma doğmaktadır. Karar verme durumu içinde kullanılmakta olan stratejiler önceden planlanıp uygulanabilmekte veya karar verme durumunda kalındığı anda da ortaya çıkartılabilmektedir. Karar verme ile ilgili oluşturulan stratejiler kullanılmasıyla ortaya konan çaba ve etki durumları açısından farklılık arz edebilmektedir (Payne, Bettman ve Johnson, 1993). İlk olarak Dinklage (1967) tarafından isimlendirilmiş olan ve ardından pek çok araştırma gerçekleştirilen karar verme stratejileri şöyledir:

- a) İç tepkisel Karar Vericiler: Seçeneklerin üstünde yeteri kadar düşünmeksizin, içten geldiği gibi karar verilmiş stratejileri ifade etmektedir. Bu bireyler karar verirlerken duygularının doğrulara götüreceğini düşünmekte ve beğendikleri alternatife yönelmektedirler.
- b) Kaderci Karar Vericiler: Bu bireyler verecekleri kararları çevresel şartlara, olaylara ve kadere bırakmaktadırlar.
- c) Boyun Eğici Karar Vericiler: Temelinde bireysel hareket etmeye dayanan bu stratejide bireyler şahsi kararlarını verirlerken diğer bireylerin kendilerinin yerine karar vermelerini istemektedirler. Diğer bireylerin planları ile hareket etmeye yatkındırlar.
- d) Erteleyci Karar Vericiler: Bu bireyler problem ile alakalı yaklaşım şekillerini ve düşüncelerini daima ertelemektedirler.
- e) Kararsız Karar Vericiler: Bu stratejideyse karar vericiler verdikleri kararları değiştirmeyi istemezler ve kararların hiçbirinden memnuniyet duymamaktadırlar.
- f) Mantıklı Karar Vericiler: Bu bireyler duygu ve bilişlerinin arasında birtakım dengelemelerle akılcı bir yaklaşımı temel almaktadırlar. Seçenekleri birbirleriyle kıyaslayabilmekte, birini seçmekte veya iki seçeneğin eşit olduğuna karar verebilmektedirler. Mantıklı kararlar veren kişiler, sistemli ve akılcı bir mantıksal düzenleme becerisi taşımaktadırlar. Bu kişiler kendileri için en yararlı alternatifi seçmekte ve risk alabilmektedirler.
- g) Gerçeklerden Kaçan Karar Vericiler: Kişiler karar almadan evvela alınabilecek bu karardan kaçındıkları veya bir yanıt vermede araştırmaksızın saptıklarını ifade etmektedir.
- h) Riskten Kaçan Karar Vericiler: Bu strateji kapsamında karar vermiş olan kişiler risk seviyesi en az olanların kavranmasıyla alternatifleri devamlı şekilde elemek suretiyle hareket etmektedirler.
- i) Bağımsız Karar Vericiler: Bu kişiler karar verirlerken başka kimselerden etkilenmeksizin karar vermektedirler.

2. 1. 9. 2. Karar Verme ve Spor İlişkisi

Karar vermeye dair gerçekleştirilen araştırmalar değişik yaklaşımları temsil etmektedirler. Örnek vermek gerekirse 1940'ların sonları itibariyle karar vermek; psikoloji, yönetim bilimleri, mühendislik, coğrafya, siyasal bilimler, tıp, sosyoloji, matematik gibi farklı birçok disiplin tarafınca araştırılmıştır. Gilovich (1984), karar verme araştırması yapmak için spor dünyasının son derece uygun olduğunu ifade etmektedir. Çünkü bu

çevre insanın karar verme durumu ve karar ile alakalı bilişsel yapıların incelemeye alındığı potansiyel bir laboratuardır (Bar-Eli ve Raab, 2006).

Sportif bir başarının ortaya çıkmasında sadece teknik, psikolojik, fiziki faaliyetlerin tek başına yeterli olmadığı; zihinsel unsurların da etkin olduğu ifade edilmektedir. Sportif başarıyı belirlemede karar verme yeteneğinin önemi barizdir (Egesoy, Eniseler, Çamlıyer ve Çamlıyer, 1999). Spor ortamlarında gerçekten de ne şekilde düşünüldüğü, durumun ne şekilde analiz edilip yargıya varıldığı, laboratuvar koşulları içinde değerlendirilebilecek mühim bir araştırma alanıdır (Bar-Eli ve Raab, 2006).

Karar verme stili ve karar verme bireyin gündelik hayatında olduğu gibi spor ortamlarında da ciddi bir önem arz etmektedir. Spor ortamlarında doğru zamanlarda verilmiş doğru kararlar oyuna etki edebileceği gibi verilmiş olan yanlış kararların da sporcuya ve oyuna negatif etki etmesi mümkündür (Kelecek, Altıntaş ve Aşçı, 2013). Günümüzde birçok spor branşında oynanmakta olan oyunlar taktiğe dayalı, hızlı bir biçim almıştır. Sporda hakem ve antrenörün yanında sporcular tarafından verilen kararlarda oyunun gidişatına etki edebilmektedir. Bu nedenle kritik durumlarda sporcunun verdiği karar oyunu değiştirmektedir.

Motivasyon faktörleri ve stres sporcuların karar süreçlerinde daima devrede olmaktadır. Karar verme becerileri aslına bakılırsa meydana gelen davranışların direkt olarak psikolojik şekilde işlenmiş bir ürünü niteliğindedir. Sporcular antrenman ve yarışmalarda en iyi performansı ortaya koymak isteseler de bu basit olmamaktadır. Bir futbolcu topa vuracağı zamanı, atacağı yeri kararlaştırırken; güreşçi belirli bir kavrama stratejisini uygulamaya karar verirken içsel olarak bir yerde takılabilmektedirler. Sporcular bu gibi durumlarda ihtimallerden bir tanesini gerçekleştirmeye dair adım atmakta veya bu adımı atmakta gecikmektedirler (Baumann, 1986).

2. 2. Literatür Taramasının Sonucu

Spor, mutlu ve sağlıklı bir hayat için gereken bir uğraştır. Tüm bireyler adına spor büyük önem arz etmektedir. Bu önemin meydana gelmesini sağlayan en temel durum ise sporun sağlık için vazgeçilmez olmasıdır. Sporun ruh ve beden sağlığına olan faydalarının yanı sıra, kişi spor yaparak yalnızlığını diğer insanlar ile paylaşabilmektedir. Birey spor yaparken aynı zamanda arkadaşlık ilişkilerinin geliştirebilmekte, dayanışmayı öğrenebilmekte ve yeteneklerini keşfederek kendini geliştirme fırsatı yakalayabilmektedir. Sporun bu pozitif etkileri bireyin, bedenine ve diğer insanlara karşı olumlu duygular beslemesine neden olmaktadır. Özellikle sporun sağlık açısından faydaları ele alındığında karşımıza ilk çıkan branş yüzmedir. Hem sağlık açısından hem de bireyin kendini keşfedebilmesi açısından yüzme sporu diğer branşlar arasında önemli bir yere sahiptir.

Yüzme sporunu diğer branşlardan ayıran en temel durum ise suda yapılmasıdır. Fakat diğer tüm branşlarda olduğu üzere yüzme branşında da başarı adına bilimsel metotlarla her sporcuya özel hazırlanan programların uygulanması ve ardından sporcunun performansının yakından takip edilmesi gerekmektedir. Gelişen teknolojinde yardımıyla günümüzde yüzme branşı ile ilgili yapılan araştırmalar bizlere gösteriyor ki sporcunun başarısına ve performansına birçok faktör doğrudan etki etmektedir. Bu faktörlerin başında ise antrenör tercihi gelmektedir. Antrenör sporcunun tüm sportif faaliyetlerini koordine eden, onu yönlendiren ve motive eden kişidir. Bu bağlamda sporcu başarısı ve antrenör arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır (Altıntaş vd., 2012).

3. YÖNTEM

3. 1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli baz alınarak hazırlanmıştır. Betimsel tarama modeli daha öncesinde veya halihazırda bulunan bir durumu bulunduğu biçimiyle tanımlamayı ve betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşım modelidir. Araştırmanın dahilinde değerlendirilen olay, nesne ya da kişinin mevcut şartları olduğu biçimde ifade edilmeye çabalanır. Söz konusu durumu değiştirme, başka bir biçimi bürüme gibi amaç edinilmez (Karasar, 2005).

Araştırmanın modeli göz önünde bulundurularak alan içi ve alan dışı yüzme antrenörlerinin iletişim ve karar verme ilişkilerini görmek için başta Trabzon ili olmak üzere Türkiye genelinde birçok ildeki antrenörlere ulaşılması amaçlanmış ve söz konusu durum betimlenmiştir.

3. 2. Araştırmanın Alt Problemleri

Araştırmanın model ve amaçlarına göre çalışmanın alt problemleri aşağıda belirtildiği biçimdedir. Bu araştırmanın bağımsız değişkenleri demografik özellikler ve katılımcıların eğitim hayatına ait özelliklerdir. Araştırmanın bağımlı değişkenlerini MKVÖ-I ve MKVÖ-II Alt Boyutları (Dikkat, Kaçınan, Erteleyici, Panik) ile İletişim Becerileri Ölçeği Alt Boyutları (duygusal, davranışsal ve zihinsel) oluşturmaktadır.

- 1) Katılımcıların MKVÖ-I (öz saygı)' den almış oldukları puanların durumu nedir?
- 2) Katılımcıların MKVÖ-II' den almış oldukları puanların durumu nedir?
- 3) Katılımcıların İletişim Becerileri Ölçeğinden almış oldukları puanların durumu nedir?
- 4) Katılımcıların MKVÖ-I (öz saygı)' den almış oldukları puanlar demografik ve spor hayatlarına ait özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
- 5) Katılımcıların MKVÖ-II (Karar verme stilleri)' den almış oldukları puanlar demografik ve spor hayatlarına ait özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
- 6) Katılımcıların İletişim Becerileri Ölçeğinden almış oldukları puanlar demografik ve spor hayatlarına ait özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
- 7) Katılımcıların MKVÖ-I (öz saygı), MKVÖ-II (Karar verme stilleri) ve İletişim Becerileri Ölçeğinin alt boyutlarının birbiriyle anlamlı bir ilişkisi bulunmakta mıdır?

3. 3. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2018-2019 yıllarında Yüzme Federasyonu tarafından vizesi onaylanmış yüzme antrenörleri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise Türkiye genelinde 39 ilde görev yapan 300 gönüllü katılımcı oluşturmaktadır. Türkiye Yüzme Federasyonunun yüzme antrenörü olarak yetkilendirdiği antrenörler arasından ulaşılabilen katılımcılara mail yoluyla ulaşılmıştır.

3. 4. Araştırmanın Veri Toplama Aracı

Çalışmamızda veri elde etmek için var olan tekniklerden anket tekniğine başvurulmuş olup, nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmamızın sahaya ait verilerin toplanması için kullanılmış olan anket ifadeleri 4 (dört) kısımdan meydana gelmektedir. Anket ifadeleri arasında bulunan kısımlar şu şekilde sıralanmıştır:

- 1) Kişisel Bilgi Formu (EK-1)
- 2) MKVÖ-I (öz saygı) (Ek-2)
- 3) MKVÖ-II (Karar verme stilleri) (Ek-3)
- 4) İBÖ (Ek-4)

3. 4. 1. Kişisel Bilgi Formu

Anket ifadelerinin birinci bölümünde bulunan ifadeler katılımcıların demografik ve antrenörlüğe ait özelliklerini (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, eğitim alanı, antrenörlük senesi, antrenörlük kademesi, sporcu senesi, öğrenmeye yönelik toplamda 8 (sekiz) adet ifadeden oluşmaktadır.

3. 4. 2. Melbourne Karar Verme Ölçeği-I/II

Bu ölçek Mann, Burnett, Radford ve Ford (1997) tarafından Flinders Karar Verme Ölçeği I-II referans alınarak hazırlanmıştır. Mann ve diğerleri (1998) MKVÖ I-II bakımından altı ülkeyi karşılaştırmalı olarak incelemişlerdir. MKVÖ I-II'nin Türkçe'ye uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılması Deniz (2004) tarafından gerçekleştirilmiştir.

MKVÖ-I'nin amacı katılımcıların karar verme aşamalarında öz saygı (kendine güven) düzeylerinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Ölçekte toplamda 6 madde bulunmakta olup, ifadeler 3'lü likert tipidir. Ayrıca 2-4-6. Maddeler ters olarak kodlaması yapılmıştır. Ölçekten alınan puanların belirlenmesinde ifadelere verilen “Doğru” cevabı 2 (iki), “Bazen Doğru” cevabı 1 (bir), “Doğru Değil” cevabı 0 (sıfır) puan olacak şekildedir. Bu ölçekten elde edilebilecek en

yüksek puan 12 (on iki) olup, alınacak olan puanların yüksek olması bireyin karar vermedeki öz saygı düzeyinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

MKVÖ-II'nin toplamda 22 maddeden oluşmakta olup, bireylerin karar verme stillerini belirlemede kullanılmaktadır. Ölçekten alınan puanların belirlenmesinde ifadeler verilen "Doğru" cevabı 2 (iki), "Bazen Doğru" cevabı 1 (bir), "Doğru Değil" cevabı 0 (sıfır) puan olacak şekilde olup, ifadeler 3'lü likert tipi ifadelerdir. Bu ölçek 4 alt boyuttan oluşmakta olup (Deniz, 2004):

- 1) Dikkatli Karar Verme Stili: Kişinin bir karara erişme sürecinden önceki lazım gelen bulmaya çalışması ve bir başka alternatif oluşturabilecek durumları göz önünde bulundurmasından sonra kararını verme durumudur. Bu alt boyut 6 maddeden oluşmuş olup, madde numaraları; 2-4-6-8-12-16 'dır. Alt boyutta ters madde bulunmamaktadır.
- 2) Kaçınan Karar Verme Stili: Kişilerin bir karar verme aşamasında kaçınan davranışlar sergilemesi ve karar almaktan çekinmesi, karar alma süreçlerini başkasına bırakması, sorumluluk üstlenmemesi gibi hususları kapsamaktadır. Bu alt boyut 6 maddeden oluşmuş olup, madde numaraları; 3-9-11-14-17-19 'dur.
- 3) Erteleyici Karar Verme Stili: Kişilerin bir mazeret belirtmeksizin alınması gereken bir kararı sürekli erteleme, sürüncemede bırakması ve geciktirmesidir. Bu alt boyut 5 maddeden oluşmuş olup, madde numaraları 5-7-10-18-21'dir.
- 4) Panik Karar Verme Stili: Kişinin karar alma pozisyonunda kaldığında kendisini çeşitli şekilde (zaman, mekân vb.) baskı altında hissetmesinden kaynaklı aceleci hareketlerde bulunup, çözüme bir an evvel ulaşma gayretidir. Bu alt boyut 5 maddeden oluşmuş olup, madde numaraları 1-13-15-20-22'dir.

MKVÖ I-II'nin güvenirlik çalışması Deniz'in (2004) katkısı ile yapılmış ve çalışmasında ölçeğin güvenirliği iç tutarlılık ve test tekrar yöntemleri ile araştırılmıştır. Ölçeğin test tekrar-test ölçümü sonucu ölçeğin Croanbach Alpha güvenirlik katsayıları " $r=0.68$ " ile " $r=0.87$ " arasında değiştiği ve zamansal olarak güvenilir olduğu belirlenmiştir.

Ölçeğin Cronbach Alpha katsayıları sırası ile "Karar vermede öz saygı ölçeği" için 0,72; "Dikkatli Karar Verme Stili" alt boyutu için 0,80; "Kaçınan Karar Verme Stili" alt boyutu 0,78; "Erteleyici Karar Verme Stili" alt boyutu 0,65; "Panik Karar Verme Stili" 0,71 şeklindedir. Çalışmamızda alt boyutlara ait Cronbach Alpha değerleri "Karar vermede öz saygı ölçeği" için 0,83; "Dikkatli Karar Verme Stili" alt boyutu için 0,86; "Kaçınan Karar Verme Stili" alt boyutu 0,72; "Erteleyici Karar Verme Stili" alt boyutu 0,63; "Panik Karar Verme Stili" 0,68 olarak tespit edilmiştir.

3. 4. 3. İletişim Becerileri Ölçeği

Bu ölçek Balcı'nın (1996) çalışmasında ilk olarak geliştirilip literatüre kazandırılmıştır. Balcı (1996)'nın çalışmasında yer alan bu ölçeğin toplam madde sayısı 70 olup, geçerlilik ve güvenirlik çalışması sonucunda elde edilen madde miktarıdır. Ersanlı ve Balcı'nın (1998) daha sonrasında 500 üniversite öğrencisi üzerindeki uygulama sonucunda madde sayısı 45 (kırk beş) olarak belirlenmiş ve ölçeğe son hali verilmiştir. Buna göre ölçeğin alt boyutları ve madde numaraları aşağıda gösterildiği gibidir:

- a) Zihinsel İletişim: madde no 1,3,6,12,15,17,18,20,24,28,30,33,37,43,45
- b) Duygusal İletişim: madde no 5,9,11,26,27,29,31,34,35,36,38,39,40,42,44
- c) Davranışsal İletişim: madde no 2,4,7,8,10,13,14,16,19,21,22,23,25,32,41

Ölçek maddeleri “her zaman”, “genellikle”, “bazen”, “nadiren” ve “hiçbir zaman” şeklinde işaretlenmekte olup, 5'li likert tipi derecelendirmeye başvurulmuştur. Ölçekte ters kodlanmış madde yer almamaktadır. Ölçekten ve ölçeğin alt boyutlarından alınan puanların fazla olması kişilerin ilgili alt boyutlardaki iletişim becerileri seviyesinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Ersanlı ve Balcı'nın (1998) çalışmasında 500 öğrenciye uygulanan ölçek ifadeleri 30 gün sonrasında 170 kişilik bir sporcu gruba yeniden uygulanmıştır. Test tekrar-test yöntemi ile $r=0,68$ olarak tespit edilmiş, iki yarı güvenirlik katsayısı $r=0,64$ biçiminde hesaplanmıştır. Ölçeğin toplam maddelerin Cronbach Alpha katsayısı 0,72 şeklinde bulunmuştur. Çalışmamızda İletişim Becerileri Ölçeğinin Cronbach Alpha katsayısı 0,87; Zihinsel İletişim Alt Boyutu Cronbach Alpha katsayısı 0,70; Duygusal İletişim Alt Boyutu Cronbach Alpha katsayısı 0,65; Davranışsal İletişim Alt Boyutu Cronbach Alpha katsayısı 0,78 olarak hesaplanmıştır.

3. 5. Araştırma Verilerinin İstatistiksel Analizi

Araştırma sonucunda katılımcılardan toplanan verilerin analizi SPSS 20 istatistik programı ile yapılmıştır. Araştırmanın sonunda ulaşılan verilerin dağılımları frekans analizi ile belirtilmiştir. Araştırmada kullanılan MKVÖ-I (öz saygı), MKVÖ-II (karar verme stilleri) ve İBÖ alt boyutlarının normal dağılım gösterme durumlarının araştırılması Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiş, alınan puanların normal dağılıma uyum sağlamadığı belirlenmiştir. Buna göre değişkenlerin grupları arasındaki farklılıklar nonparametrik farklılaşma testlerinden Kruskal-Wallis H testi ve Mann-Whitney U testine başvurulmuştur. Üç ve üçten fazla gruba sahip olan değişkenlerde anlamlı çıkan sonuçların hangi gruplar arasında farklılaştıklarının araştırılmasında Dunn's testi kullanılmıştır.

Çalışmada kullanılan ölçekler ve onların alt boyutlarından elde edilen puanların birbiriyle olan ilişkilerinin araştırılmasında Spearman korelasyon katsayısı kullanılmış olup, alt boyutların

skorlarının birbiriyle olan ilişkisinin derecelendirilmesi için Kalaycı'nın (2006) çalışmasındaki aralıklar dikkate alınmıştır:

<u>r</u>	<u>ilişki</u>
0,00 - 0,25	Çok zayıf
0,26 - 0,49	Zayıf
0,50 - 0,69	Orta
0,70 - 0,89	Yüksek
0,90 - 1,00	Çok yüksek

Araştırmanın verileri %95 güven aralığında değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Araştırmada kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarının güvenilirliğinin test edilmesi için Cronbach Alfa katsayısına bakılmıştır. Cronbach Alpha güvenirlik kat sayısının derecelendirilmesin de aşağıda yer alan derecelendirmeler kullanılmıştır (Özdamar, 2004):

- a) $0,00 \leq \alpha < 0,40$: ölçek güvenilir değildir.
- b) $0,40 \leq \alpha < 0,60$: ölçek düşük güvenilirliktedir.
- c) $0,60 \leq \alpha < 0,80$: ölçek oldukça güvenilirirdir.
- d) $0,80 \leq \alpha < 1,00$: ölçek yüksek derecede güvenilirirdir.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılım gösteren yüzme antrenörlerinin MKVÖ I-II ve İBÖ ve alt boyutlarından aldıkları toplam puanların istatistiksel analizleri ve bulguları yer almaktadır.

4. 1. Yüzme Antrenörlerinin Demografik ve Antrenörlüğe Ait Özelliklerinin Dağılımına İlişkin Bulgular

Yüzme antrenörlerinin demografik özelliklerinin dağılımına ait bulgular frekans ve yüzde şeklinde Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Yüzme Antrenörlerinin Demografik Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler		N	%
Cinsiyet	Kadın	83	27,7
	Erkek	217	72,3
Yaş	18-23 yaş	37	12,3
	24-29 yaş	115	38,3
	30-35 yaş	95	31,7
	36 yaş ve üstü	53	17,7
Eğitim Durumu	İlköğretim	12	4,0
	Lise	65	21,7
	Lisans	175	58,3
	Yüksek Lisans	48	16,0

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde %72,3’ü (217 kişi) erkek ve %27,7’si (83 kişi) kadın olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin yaşa göre dağılımları incelendiğinde %38,3’ünün (115 kişi) 24-29 yaşları arasında, %31,7’sinin (95 kişi) 30-35 yaşları arasında, %17,7’sinin (53 kişi) 36 yaş ve üzerinde ve %12,3’ünün (37 kişi) 18-23 yaşları arasında olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin eğitim durumlarına göre dağılımları dikkate alındığında %58,3’ünün (175 kişi) lisans, %21,7’sinin (65 kişi) lise, %16,0’sının (48 kişi) yüksek lisans ve %4,0’ünün (12 kişi) ilköğretim mezunu olduğu belirlenmiştir.

Yüzme antrenörlerinin antrenörlüğe ait özelliklerinin dağılımına ait bulgular yüzde ve frekans olarak Tablo 2’de ifade edilmiştir.

Tablo 2. Yüzme Antrenörlerinin Antrenörlüğe Ait Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler		N	%
Eğitim Alanı	Spor Bilimleri Alanı	184	61,3
	Spor Bilimleri Dışındaki Bir Alan	116	38,7
Antrenörlük Senesi	1-3Sene	49	16,3
	3-5 Sene	70	23,3
	5-10 Sene	58	19,3
	10Sene ve üstü	123	41,0
Antrenörlük Derecesi	1. Kademe	89	29,7
	2. Kademe	94	31,3
	3. Kademe	97	32,3
	4. Kademe ve üstü	20	6,7
Sporcu Senesi	1-3 Sene	11	3,7
	3-5 Sene	40	13,3
	5-10 Sene	51	17,0
	10 Sene ve üstü	198	66,0
Çalışılan Sektör	Özel Sektör	193	64,3
	Kamu Kurumu	107	35,7

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin eğitim alanına göre dağılımları değerlendirildiğinde %61,3'ünün (184 kişi) spor bilimleri alanında ve %38,7'sinin (116 kişi) spor bilimleri dışındaki bir alandan geldiği belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin antrenörlük senesine göre dağılımları incelendiğinde %41,0'inin (123 kişi) 10 sene ve üstünde, %23,3'ünün (70 kişi) 3-5 sene, %19,3'ünün (58 kişi) 5-10 sene ve %16,3'ünün (49 kişi) 1-3 seneden bu yana antrenörlük yaptığı belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin antrenörlük derecesine göre dağılımları incelendiğinde %32,3'ünün (97 kişi) 3. Kademe, %31,3'ünün (94 kişi) 2. Kademe, %29,7'sinin (89 kişi) 1. Kademe ve %6,7'sinin (20 kişi) 4. Kademe ve üstü dereceye sahip oldukları belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin sporcu olma senesine göre dağılımları incelendiğinde %66,0'sının (198 kişi) 10 sene ve üzerinde, %17,0'sinin (51 kişi) 5-10 sene, %13,3'ünün (40 kişi) 3-5 sene ve %3,7'sinin (11 kişi) 1-3 sene arasında sporcu olduğu belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin çalıştıkları sektöre göre dağılımları incelendiğinde %64,3'ünün (193 kişi) özel sektörde ve %35,7'sinin (107 kişi) kamu kurumunda çalıştığı belirlenmiştir.

4. 2. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I/II Puanları Dağılımına İlişkin Bulgular

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I/II ve alt boyutları puanlarının normal dağılıma uyma kontrolü Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Yüzme Antrenörlerinin Melbourne Karar Verme Ölçeği-I/II Puanlarının Normal Dağılım Testi

Alt Boyutlar	İstatistik	N	P	Çarpıklık	Basıklık
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	0,197	300	0,000	-0,257	-1,401
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	0,172	300	0,000	0,250	-0,546
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	0,259	300	0,000	0,469	0,104
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	0,369	300	0,000	0,619	-1,382
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	0,297	300	0,000	0,967	-0,437

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I/II ve alt boyutları puanlarının normal dağılım gösterme durumlarının kontrolünde kullanılan Kolmogorov-Smirnov testinden elde edilen sonuca göre MKVÖ-I/II ve alt boyutları puanları normal dağılıma uymamaktadır ($p < 0,05$). Buna göre MKVÖ-I/II ve alt boyutları puanlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumlarının araştırılmasında parametrik olmayan istatistiksel testlere başvurulmuştur.

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I ve MKVÖ-II alt boyutları puanlarına ait minimum, maksimum değerler, ortalama ve standart sapma, Tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I ve MKVÖ-II Alt Boyutları Puanları Dağılımı

	N	Ortalama	Standart Sapma	Min.	Maks.	Alınabilecek Min.ve Maks. Puanlar
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	300	5,37	3,83	0,00	12,00	0-12
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	300	4,98	3,69	0,00	12,00	0-12
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	300	7,60	2,15	4,00	12,00	0-12
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	300	5,27	1,86	2,00	7,00	0-12
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	300	6,25	1,99	3,00	9,00	0-12

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I (öz saygı)'den aldıkları skorların ortalaması $X=5,37$ ($ss=3,83$), Dikkatli Karar Verme Stilinin alt boyutundan aldıkları skorların ortalaması $X=4,98$ ($ss=3,69$), Kaçıngan Karar Verme Stilinin alt boyutundan aldıkları skorların

ortalaması $X=7,60$ ($ss=2,15$), Erteleyici Karar Verme Stilinin alt boyutundan aldıkları skorların ortalaması $X=5,27$ ($ss=1,86$) ve Panik Karar Verme Stilinin alt boyutundan aldıkları skorların ortalaması $X=6,25$ ($ss=1,99$) olarak tespit edilmiştir.

4. 3. Yüzme Antrenörlerinin İBÖ Alt Boyutları Puanları Dağılımına İlişkin Bulgular

Yüzme Antrenörlerinin İletişim Becerileri ve Alt Boyutları puanlarının normal dağılım gösterme durumları Tablo 5'de belirtilmiştir.

Tablo 5. Yüzme Antrenörlerinin İBÖ Puanlarının Normal Dağılım Testi

Alt Boyutlar	İstatistik	N	P	Çarpıklık	Basıklık
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	0,252	300	0,000	-1,028	0,382
Duygusal İletişim Alt Boyutu	0,387	300	0,000	-1,110	-0,170
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	0,156	300	0,000	-0,835	0,588
İletişim Becerileri Ölçeği	0,300	300	0,000	-1,489	1,098

Yüzme Antrenörlerinin İBÖ ve alt boyutlarının puanları normal dağılıma uyma durumlarını kontrol etmek için kullanılan Kolmogorov-Smirnov testinden elde edilen sonuca göre İBÖ ve alt boyutlarının puanları normal bir dağılım göstermediği belirlenmiştir ($p<0,05$). Bu durumda İBÖ ve alt boyutları puanlarının çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumlarının araştırılmasında non-parametrik testlere başvurulmuştur.

Yüzme Antrenörlerinin İBÖ ve alt boyutları puanlarına ait ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Yüzme Antrenörlerinin İBÖ ve Alt Boyutları Puanları Dağılımı

	N	Ortalama	Standart Sapma	Min.	Maks.	Alınabilecek Min ve Maks Puanlar
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	300	41,25	8,11	15,00	52,00	15-75
Duygusal İletişim Alt Boyutu	300	43,25	7,00	17,00	49,00	15-75
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	300	41,38	9,38	19,00	55,00	15-75
İletişim Becerileri Ölçeği	300	125,88	21,73	55,00	148,00	45-225

Yüzme Antrenörlerinin zihinsel iletişim alt boyutundan aldıkları skorların puanların ortalaması $X=41,25$ ($ss=8,11$), duygusal iletişim alt boyutundan aldıkları skorların puanların ortalaması $X=43,25$ ($ss=7,00$), davranışsal iletişim alt boyutundan aldıkları skorların ortalaması $X=41,38$ ($ss=9,38$) ve İBÖ'nden aldıkları skorların ortalaması $X=125,88$ ($ss=21,73$) olarak tespit edilmiştir.

4. 4. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Dağılımının Demografik Özelliklere Göre Farklılaşma Durumlarına Ait Bulgular

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları puanlarının cinsiyete göre farklılaşma durumları Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	U	P
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	Kadın	83	157,43	8430,00	0,378
	Erkek	217	147,85		
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	Kadın	83	154,20	8698,50	0,638
	Erkek	217	149,09		
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	Kadın	83	153,85	8727,50	0,657
	Erkek	217	149,22		
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	Kadın	83	158,36	8353,00	0,282
	Erkek	217	147,49		
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	Kadın	83	150,06	8969,00	0,955
	Erkek	217	150,67		
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	Kadın	83	143,02	8384,50	0,352
	Erkek	217	153,36		
Duygusal İletişim Alt Boyutu	Kadın	83	149,14	8893,00	0,860
	Erkek	217	151,02		
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	Kadın	83	142,34	8329,00	0,307
	Erkek	217	153,62		

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel bakımdan anlamlılık durumunun test edilmesi adına yapılan Mann-Whitney U testi sonucu cinsiyet değişkenine göre istatistiksel bakımdan %95 güven düzeyinde anlamlılık sağlamadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Diğer bir ifadeyle, MKVÖ-I, MKVÖ-II ve İBÖ alt boyutlarına ilişkin puanlar bakımından kadınların sıra ortalaması ile erkeklerin sıra ortalaması istatistiksel anlamda birbirine eşit olduğu söylenebilir (Tablo 8).

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının yaşa göre değişim sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Yaşa Göre Farklılaşma Durumları

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Dunn's Test
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	18-23 yaş	37	148,31	2,765	0,429	
	24-29 yaş	115	142,54			
	30-35 yaş	95	152,69			
	36 yaş ve üstü	53	165,37			
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	18-23 yaş	37	155,50	0,453	0,929	
	24-29 yaş	115	152,31			
	30-35 yaş	95	146,04			
	36 yaş ve üstü	53	151,08			
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	18-23 yaş	37	143,28	2,676	0,444	
	24-29 yaş	115	157,07			
	30-35 yaş	95	153,00			
	36 yaş ve üstü	53	136,79			
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	18-23 yaş	37	145,64	5,581	0,134	
	24-29 yaş	115	162,76			
	30-35 yaş	95	146,87			
	36 yaş ve üstü	53	133,80			
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	18-23 yaş	37	139,53	4,213	0,239	
	24-29 yaş	115	142,76			
	30-35 yaş	95	164,32			
	36 yaş ve üstü	53	150,20			
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	18-23 yaş	37	148,05	6,451	0,092	
	24-29 yaş	115	136,70			
	30-35 yaş	95	166,87			
	36 yaş ve üstü	53	152,82			
Duygusal İletişim Alt Boyutu	18-23 yaş	37	144,49	6,244	0,100	
	24-29 yaş	115	137,40			
	30-35 yaş	95	160,41			
	36 yaş ve üstü	53	165,35			
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	18-23 yaş	37	159,16	4,983	0,173	
	24-29 yaş	115	136,78			
	30-35 yaş	95	156,72			
	36 yaş ve üstü	53	163,07			

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının yaşa göre istatistiksel bakımdan anlamlılık sağlama durumlarının kontrolü

içinkullanılan Kruskal-Wallis H testi sonucu yaş değişkenine göre istatistiksel olarak %95 güven düzeyinde anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Diğer bir ifadeyle, MKVÖ-I, MKVÖ-II ve İBÖ alt boyutları puanları bakımından yaş gruplarının sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılıkların olmadığı, incelenen boyut puanları bakımından yaş gruplarının sıra ortalamaları arasındaki farklılıkların tesadüften ileri geldiği söylenebilir ($p>0,05$). Bu bakımdan, Dunn çoklu karşılaştırma testi yapılmamıştır.

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları puanlarının eğitim durumuna göre farklılaşma sonuçları Tablo 9'da belirtilmiştir.

Tablo 9. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Eğitim Durumuna Göre Farklılaşma Durumları

	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Dunn's Test
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	İlköğretim ⁽¹⁾	12	169,50	8,637	0,035	2-4
	Lise ⁽²⁾	65	166,38			
	Lisans ⁽³⁾	175	151,27			
	Yüksek Lisans ⁽⁴⁾	48	121,45			
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	İlköğretim ⁽¹⁾	12	165,83	2,964	0,397	
	Lise ⁽²⁾	65	156,62			
	Lisans ⁽³⁾	175	152,08			
	Yüksek Lisans ⁽⁴⁾	48	132,63			
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	İlköğretim ⁽¹⁾	12	115,58	2,597	0,458	
	Lise ⁽²⁾	65	153,61			
	Lisans ⁽³⁾	175	152,82			
	Yüksek Lisans ⁽⁴⁾	48	146,57			
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	İlköğretim ⁽¹⁾	12	115,92	2,937	0,401	
	Lise ⁽²⁾	65	151,22			
	Lisans ⁽³⁾	175	154,07			
	Yüksek Lisans ⁽⁴⁾	48	145,15			
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	İlköğretim ⁽¹⁾	12	130,50	0,788	0,852	
	Lise ⁽²⁾	65	152,82			
	Lisans ⁽³⁾	175	151,54			
	Yüksek Lisans ⁽⁴⁾	48	148,57			
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	İlköğretim ⁽¹⁾	12	191,13	4,826	0,185	
	Lise ⁽²⁾	65	152,53			
	Lisans ⁽³⁾	175	151,87			
	Yüksek Lisans ⁽⁴⁾	48	132,58			
Duygusal İletişim Alt Boyutu	İlköğretim ⁽¹⁾	12	181,21	4,113	0,250	
	Lise ⁽²⁾	65	159,75			
	Lisans ⁽³⁾	175	149,00			
	Yüksek Lisans ⁽⁴⁾	48	135,75			
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	İlköğretim ⁽¹⁾	12	186,83	2,319	0,509	
	Lise ⁽²⁾	65	146,62			
	Lisans ⁽³⁾	175	149,70			
	Yüksek Lisans ⁽⁴⁾	48	149,58			

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I hariç, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının eğitim durumuna göre istatistiksel bakımdan anlamlılığının araştırılması adına uygulanan Kruskal-Wallis H testinin sonucunda eğitim durumu değişkenine göre istatistiksel bakımdan %95 güven düzeyinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Diğer bir ifadeyle, MKVÖ-I hariç, MKVÖ-II ve İBÖ alt boyutları puanları bakımından eğitim gruplarının sıra ortalamaları arasında anlamlı farklılıkların olmadığı, incelenen boyut puanları bakımından eğitim gruplarının sıra ortalamaları arasındaki farklılıkların tesadüften ileri geldiği söylenebilir ($p>0,05$). Bu nedenle, sadece MKVÖ-I bakımından Dunn çoklu karşılaştırma testi yapılmış, lise ve yüksek lisans sıra ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

4. 5. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Dağılımının Antrenörlüğe Ait Özelliklere Göre Farklılaşma Durumlarına Ait Bulgular

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları puanlarının eğitim alanına göre değişimlerin sonucu Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 10. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Eğitim Alanına Göre Farklılaşma Durumları

	Eğitim Alanı	N	Sıra Ortalaması	U	p
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	Spor Bilimleri	184	144,90	9642,50	0,148
	Diğer	116	159,38		
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	Spor Bilimleri	184	144,70	9605,50	0,133
	Diğer	116	159,69		
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	Spor Bilimleri	184	154,55	9926,00	0,273
	Diğer	116	144,07		
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	Spor Bilimleri	184	150,77	10622,00	0,940
	Diğer	116	150,07		
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	Spor Bilimleri	184	154,07	10016,00	0,353
	Diğer	116	144,84		
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	Spor Bilimleri	184	145,36	9726,50	0,193
	Diğer	116	158,65		
Duygusal İletişim Alt Boyutu	Spor Bilimleri	184	148,69	10389,00	0,683
	Diğer	116	152,94		
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	Spor Bilimleri	184	146,49	9934,50	0,307
	Diğer	116	156,86		

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II ve İBÖ alt boyutları puanlarının eğitim alanına göre istatistiksel bakımdan anlamlılığının araştırılması için yapılan Mann-Whitney U testi sonucu eğitim alanı değişkenine göre istatistiksel bakımdan %95 güven düzeyinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Diğer bir ifadeyle, MKVÖ-I, MKVÖ-II ve İBÖ alt boyut puanları bakımından spor bilimleri sıra ortalaması ile diğer eğitim alanlarının sıra ortalamaları arasındaki farklılıkları anlamlı olmadığı, söz konusu sıra ortalamaları arasındaki farklılıkların tesadüften ileri geldiği söylenebilir ($p<0.05$).

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları puanlarının antrenörlük senesine göre farklılaşma sonuçları Tablo 11’de belirtilmiştir.

Tablo 11. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Antrenörlük Senesine Göre Farklılaşma Durumları

	Antrenörlük Senesi	N	Sıra Ortalaması	X ²	p	Dunn's Test
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	1-3sene	49	147,10	1,339	0,720	
	3-5 sene	70	154,51			
	5-10sene	58	159,40			
	10sene ve üstü	123	145,38			
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	1-3 sene	49	153,44	1,498	0,683	
	3-5 sene	70	158,46			
	5-10 sene	58	152,59			
	10 sene ve üstü	123	143,81			
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	1-3 sene	49	145,16	3,861	0,277	
	3-5 sene	70	136,21			
	5-10 sene	58	154,64			
	10 sene ve üstü	123	158,81			
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	1-3 sene	49	157,03	3,399	0,334	
	3-5 sene	70	135,90			
	5-10 sene	58	150,80			
	10 sene ve üstü	123	156,07			
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	1-3 sene	49	142,84	1,695	0,638	
	3-5 sene	70	143,36			
	5-10 sene	58	151,62			
	10 sene ve üstü	123	157,09			
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	1-3 sene	49	142,36	3,053	0,383	
	3-5 sene	70	155,96			
	5-10 sene	58	164,84			
	10 sene ve üstü	123	143,87			
Duygusal İletişim Alt Boyutu	1-3 sene	49	134,30	6,518	0,089	
	3-5 sene	70	144,98			
	5-10 sene	58	172,79			
	10 sene ve üstü	123	149,59			
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	1-3 sene	49	152,45	5,461	0,347	
	3-5 sene	70	170,11			
	5-10 sene	58	145,74			
	10 sene ve üstü	123	140,81			

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının antrenörlük senesine göre istatistiksel bakımdan anlamlılık durumunu saptamak için yapılan Kruskal-Wallis H testi sonucu antrenörlük senesi değişkenine göre istatistiksel bakımdan %95 güven düzeyinde anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Diğer bir anlatımla, incelenen alt boyutlar bakımından antrenör senelerine ait sıra ortalamaları arasındaki farklılıkların anlamlı olmadığı, söz konusu farklılıkların tesadüften ileri geldiği söylenebilir ($p>0,05$).

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları puanlarının antrenörlük sertifika derecesine göre farklılaşma sonuçları Tablo 12'de belirtilmiştir.

Tablo 12. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Antrenörlük Sertifika Derecesine Göre Farklılaşma Durumları

	Antrenörlük Sertifika Derecesi	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Dunn's Test
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	1.Kademe ⁽¹⁾	89	162,72	7,497	0,058	
	2.Kademe ⁽²⁾	94	135,78			
	3.Kademe ⁽³⁾	97	158,79			
	4.ve 5. Kademe ⁽⁴⁾	20	125,10			
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	1.Kademe ⁽¹⁾	89	164,76	10,122	0,018	1-4
	2.Kademe ⁽²⁾	94	136,05			
	3.Kademe ⁽³⁾	97	159,01			
	4.ve 5. Kademe ⁽⁴⁾	20	113,73			
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	1.Kademe ⁽¹⁾	89	129,66	9,831	0,020	1-2
	2.Kademe ⁽²⁾	94	163,59			
	3.Kademe ⁽³⁾	97	152,59			
	4.ve 5. Kademe ⁽⁴⁾	20	171,83			
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	1.Kademe ⁽¹⁾	89	145,22	8,237	0,041	2-4
	2.Kademe ⁽²⁾	94	159,07			
	3.Kademe ⁽³⁾	97	156,04			
	4.ve 5. Kademe ⁽⁴⁾	20	106,85			
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	1.Kademe ⁽¹⁾	89	135,79	9,448	0,024	1-4
	2.Kademe ⁽²⁾	94	161,34			
	3.Kademe ⁽³⁾	97	145,11			
	4.ve 5. Kademe ⁽⁴⁾	20	191,13			
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	1.Kademe ⁽¹⁾	89	172,25	8,865	0,031	1-2
	2.Kademe ⁽²⁾	94	138,30			
	3.Kademe ⁽³⁾	97	140,98			
	4.ve 5. Kademe ⁽⁴⁾	20	157,20			
Duygusal İletişim Alt Boyutu	1.Kademe ⁽¹⁾	89	161,98	2,564	0,464	
	2.Kademe ⁽²⁾	94	145,26			
	3.Kademe ⁽³⁾	97	144,97			
	4.ve 5. Kademe ⁽⁴⁾	20	150,90			
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	1.Kademe ⁽¹⁾	89	170,70	8,410	0,038	1-2
	2.Kademe ⁽²⁾	94	135,14			
	3.Kademe ⁽³⁾	97	145,60			
	4.ve 5. Kademe ⁽⁴⁾	20	156,58			

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt Boyutları ve İBÖ alt Boyutları puanlarının antrenörlük derecelerine göre istatistiksel bakımdan anlamlılık durumunu test etmek için yapılan Kruskal-Wallis H testi sonucuna göre Dikkatli Karar Verme Stili, Kaçınan Karar Verme Stili, Erteleyici Karar Verme Stili, Panik Karar Verme Stili, Zihinsel İletişim ve Davranışsal İletişim alt boyutları puanlarının antrenörlük sertifikası derecesine göre farklılığı istatistiksel bakımdan %95 güven düzeyinde anlamlılık ifade ettiği bulunmuştur ($X^2=10,122$ $p<0,05$; $X^2=9,831$ $p<0,05$; $X^2=8,237$ $p<0,05$; $X^2=9,448$ $p<0,05$; $X^2=8,865$ $p<0,05$; $X^2=8,410$ $p<0,05$). Dikkatli Karar Verme Stili, Kaçınan Karar Verme Stili, Erteleyici Karar Verme Stili, Panik Karar Verme Stili, Zihinsel İletişim ve Davranışsal İletişim alt boyutları skorlarının farklılık gösterdiği grupların belirlenmesi amacıyla kullanılan Dunn's testi sonuçlarına göre;

- 1) Antrenörlük derecesi 1. kademe olan yüzme antrenörlerinin dikkatli karar verme stili alt boyutuna ait sıra ortalaması (164,76) antrenörlük derecesi 4. veya 5. kademe olanların sıra ortalamasından (113,73) daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$).
- 2) Antrenörlük derecesi 1. Kademe olan yüzme antrenörlerinin kaçınan karar verme stili alt boyutuna ait sıra ortalaması (129,66), antrenörlük derecesi 2. kademe olanların sıra ortalamasından (163,59) daha düşük olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).
- 3) Antrenörlük derecesi 2. kademe olan yüzme antrenörlerinin erteleyici karar verme stili alt boyutuna ait sıra ortalaması ile (159,07) antrenörlük derecesi 4. veya 5. kademe olanların erteleyici karar verme stili alt boyutuna ait sıra ortalaması (106,85) arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Erteleyici karar verme stili alt boyutu bakımından iki ve sonuncu kademeler dışında diğer kademelere ilişkin sıra ortalamaları arasındaki farklılıkların anlamlı olmadığı belirlenmiştir.
- 4) Antrenörlük derecesi 1. kademe olan yüzme antrenörlerinin panik karar verme stili alt boyutuna ait sıra ortalamasının (135,79) antrenörlük derecesi 4.veya 5. kademe olanların sıra ortalamasından (191,13) daha düşük olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).
- 5) Antrenörlük derecesi 1. kademe olan yüzme antrenörlerinin zihinsel iletişim becerileri alt boyutuna ait sıra ortalamasının (172,25) antrenörlük derecesi 2. kademe olanların sıra ortalamasından (157,20) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).
- 6) Antrenörlük derecesi 1. kademe olan yüzme antrenörlerinin davranışsal iletişim alt boyutuna ait sıra ortalamasının (170,70) antrenörlük derecesi 2. kademe

olanların sıra ortalamasından (135,14) daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

- 7) Diğer alt boyutların puanlarının antrenörlük derecesine göre farklılaşma durumlarının %95 güven düzeyinde anlamlılık ifade etmediği saptanmıştır ($p>0,05$).

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları puanlarının sporcu olma senesine göre farklılaşma sonuçları Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Sporcu Olma Senesine Göre Farklılaşma Durumları

	Sporcu Olma Senesi	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Dunn's Test
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	1-3sene	11	135,55	0,942	0,815	
	3-5 sene	40	151,56			
	5-10sene	51	142,97			
	10 sene ve üstü	198	153,06			
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	1-3 sene	11	152,32	0,180	0,981	
	3-5 sene	40	149,69			
	5-10 sene	51	146,20			
	10 sene ve üstü	198	151,67			
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	1-3 sene	11	171,64	2,492	0,477	
	3-5 sene	40	163,81			
	5-10 sene	51	152,86			
	10 sene ve üstü	198	146,03			
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	1-3 sene	11	191,00	3,316	0,345	
	3-5 sene	40	146,93			
	5-10 sene	51	153,89			
	10 sene ve üstü	198	148,16			
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	1-3 sene	11	145,36	0,767	0,857	
	3-5 sene	40	159,28			
	5-10 sene	51	154,39			
	10 sene ve üstü	198	148,01			
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	1-3 sene	11	121,32	2,770	0,428	
	3-5 sene	40	140,41			
	5-10 sene	51	144,57			
	10 sene ve üstü	198	155,69			
Duygusal İletişim Alt Boyutu	1-3 sene	11	119,59	4,783	0,188	
	3-5 sene	40	136,96			
	5-10 sene	51	140,78			
	10 sene ve üstü	198	157,45			
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	1-3 sene	11	118,36	2,864	0,413	
	3-5 sene	40	142,23			
	5-10 sene	51	144,44			
	10 sene ve üstü	198	155,52			

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının sporcu olma senesine göre istatistiksel bakımdan anlamlılığını test etmek için yapılan Kruskal-Wallis H testi sonucu sporcu olma senesine göre istatistiksel bakımdan %95 güven düzeyinde anlamlılık ifade etmediği saptanmıştır ($p>0,05$).

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları puanlarının çalışılan sektör durumuna göre farklılaşma sonuçları Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Çalışılan Sektör Durumuna Göre Farklılaşma Durumları

	Çalışılan Sektör	N	Sıra Ortalaması	U	p
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	Özel Sektör	193	146,47	9547,00	0,266
	Kamu Kurumu	107	157,78		
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	Özel Sektör	193	147,73	9791,00	0,444
	Kamu Kurumu	107	155,50		
Kaçıngan Karar Verme Stili Alt Boyutu	Özel Sektör	193	155,58	9344,00	0,143
	Kamu Kurumu	107	141,33		
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	Özel Sektör	193	154,71	9512,50	0,211
	Kamu Kurumu	107	142,90		
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	Özel Sektör	193	153,13	9818,00	0,465
	Kamu Kurumu	107	145,76		
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	Özel Sektör	193	144,85	9234,50	0,127
	Kamu Kurumu	107	160,70		
Duygusal İletişim Alt Boyutu	Özel Sektör	193	146,17	9490,00	0,220
	Kamu Kurumu	107	158,31		
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	Özel Sektör	193	144,82	9228,50	0,122
	Kamu Kurumu	107	160,75		

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının çalışılan sektöre göre istatistiksel bakımdan anlamlılığını test etmek için yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre istatistiksel olarak %95 güven düzeyinde anlamlılık ifade etmediği belirlenmiştir ($p>0,05$). Diğer bir ifadeyle, MKVÖ-I, MKVÖ-II ve İBÖ alt boyutları bakımından özel sektör sıra ortalamaları ile kamu kurumu sıra ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlı olmadığı, söz konusu farklılıkların tesadüften ileri geldiği söylenebilir ($p>0,05$).

4. 6. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Birbiriyle Olan İlişkilerine Ait Bulgular

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları puanlarının birbirleriyle olan ilişkilerin incelenmesi maksadıyla yapılan Spearman korelasyon analizi sonuçları Tablo 15'da gösterilmiştir.

Tablo 15. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II Alt Boyutları ve İBÖ Alt Boyutları Puanlarının Birbiriyle Olan İlişkisi

Alt Boyutlar		Karar Verme Ölçeği	Dikkatli Karar Verme Stili	Kaçınan Karar Verme Stili	Erteleyici Karar Verme Stili	Panik Karar Verme Stili	Zihinsel İletişim	Duygusal İletişim	Davranışsal İletişim
Melbourne Karar Verme Ölçeği I (Öz Saygı Boyutu)	r	1,000	0,854	-0,336	-0,624	-0,543	0,550	0,448	0,356
	p		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Dikkatli Karar Verme Stili Alt Boyutu	r		1,000	-0,486	-0,316	-0,818	0,513	0,184	0,467
	p			0,000	0,000	0,000	0,000	0,001	0,000
Kaçınan Karar Verme Stili Alt Boyutu	r			1,000	0,605	0,743	-0,408	-0,358	-0,852
	p				0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Erteleyici Karar Verme Stili Alt Boyutu	r				1,000	0,190	-0,570	-0,693	-0,613
	p					0,001	0,000	0,000	0,000
Panik Karar Verme Stili Alt Boyutu	r					1,000	-0,288	-0,199	-0,517
	p						0,000	0,001	0,000
Zihinsel İletişim Alt Boyutu	r						1,000	0,622	0,647
	p							0,000	0,000
Duygusal İletişim Alt Boyutu	r							1,000	0,291
	p								0,000
Davranışsal İletişim Alt Boyutu	r								1,000
	p								

MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanları ile Dikkatli Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, yüksek derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,854$ $p<0,05$). MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarıyla Kaçınan Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,336$ $p<0,05$). MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarıyla Erteleyici Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının birbiri içerisinde istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,624$ $p<0,05$). MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarıyla Panik Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,543$ $p<0,05$). MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarıyla Zihinsel

İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,550$ $p<0,05$). MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarıyla Duygusal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,448$ $p<0,05$). MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarıyla Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,356$ $p<0,05$).

Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,486$ $p<0,05$). Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$). Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, yüksek derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,818$ $p<0,05$). Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,513$ $p<0,05$). Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Duygusal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, çok zayıf derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,184$ $p<0,05$). Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,467$ $p<0,05$).

Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,605$ $p<0,05$). Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, yüksek derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,743$ $p<0,05$). Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,408$ $p<0,05$). Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Duygusal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,358$ $p<0,05$). Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, yüksek derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,852$ $p<0,05$).

Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanları ile Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, çok zayıf derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,190$ $p<0,05$). Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta

derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,570$ $p<0,05$). Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Duygusal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,693$ $p<0,05$). Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,613$ $p<0,05$).

Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,288$ $p<0,05$). Panik Karar Verme Stili alt boyut puanları ile Duygusal İletişim alt boyutu puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, çok zayıf derecede ev negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,199$ $p<0,05$). Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarıyla Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=-0,517$ $p<0,05$).

Zihinsel İletişim alt boyut puanlarıyla Duygusal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,622$ $p<0,05$). Zihinsel İletişim alt boyut puanlarıyla Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,647$ $p<0,05$).

Duygusal İletişim alt boyut puanlarıyla Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur ($r=0,291$ $p<0,05$).

5. TARTIŞMA

Günümüzde kişiler, çeşitli gruplar ve topluluklar müsabakaları takip etmekte ve kendilerini söz konusu yarışın içerisinde görmekteyiz. Yine günümüzde gelişmiş topluluklar birbirleri üzerindeki üstünlük durumlarını sergilemek için silahlı mücadele yapmak yerine çeşitli spor aktivitelerini tercih etmektedirler (Bayraktar ve Kurtoğlu, 2009). Spordaki rekabet ortamının gelişim ve dönüşümünde sporcu yetiştirmede önemli bir pozisyonda olan antrenörlerin de payı büyüktür. Çünkü sporcuların kişisel ve spora dair gelişimleri ve sporcu hayatlarındaki yönlendirmeleri antrenörlerle mümkün olmaktadır.

Yüzme sporunda antrenör olarak görev alan bireyler de sporcuların kişisel ve spora dair olan gelişimlerine katkı sağlanmasına odaklanmaktadır. Bu spor dalında görev alan antrenörlerin etkin ve başarılı bir yüzme antrenörü olabilmesi için eğitim verdiği veya yönlendirdiği yüzme sporcuları ile olan iletişimlerinin çerçevesinin çizilmesi ve karar verme süreçlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Yüzme antrenörleri arasında bir gruba iyi bir yüzme antrenörünün özelliklerini sıralamaları istendiğinde uyumlu, motivasyonlu, iyi bir karar verici/değerlendirici, dürüst, iletişim becerisi yüksek şeklinde özellikler belirtilmesi muhtemeldir (Weinberg ve Richardson, 2011). Bu doğrultuda çalışmanın bu kısmında araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin kişisel bilgileri doğrultusunda iletişim beceri düzeyleri ve karar verme biçimleri hakkında bilgi sahibi olunmaya gayret gösterilecek, veri toplama araçlarından elde edilen verilerin değerlendirmesi sonucunda ortaya konan bulguların yorumlanması yapılacak ve alanda bulunan benzer araştırmaların bulgularıyla karşılaştırılarak tartışılacaktır.

Araştırmaya katılım gösteren yüzme antrenörlerinin karar vermede öz saygı düzeylerinin orta düzeyde olduğu, dikkatli, kaçınan, erteleyici, panik karar verme stillerine orta derecede yakın oldukları belirlenmiştir. Ötken'in (2018) basketbol antrenörleri üzerinde yapmış olduğu çalışmada katılımcıların erteleyici ve panik karar verme biçimlerini yüksek derecede yansıttıkları belirlenmiştir.

Çalışmamızda yüzme antrenörlerinin iletişim becerilerinden zihinsel, duygusal ve davranışsal iletişim biçimleri düzeylerinin oldukça yüksek olduğu saptanmıştır. Yüzme antrenörlerinin iletişim becerilerini bu derece yüksek algılamalarının sebebi olarak sporcu kimliklerinin iletişim faaliyetlerine katkıda bulunduğu inancı olarak gösterilebilir.

Ötken'in (2018) basketbol antrenörleri üzerinde yapmış olduğu çalışmada karar verme ölçeği ve alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Aktaş (2014), Dinçer (2013), Keleş ve diğerleri (2013), Kırgil'in (2015) çalışmalarında da karar verme stillerinin cinsiyet durumuna göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Fakat Deryahanoğlu

(2014) çalışmasında kickboks hakemlerinden erkek olanlarının dikkatli karar verme stilleri puanlarının kadın hakemlerden daha fazla olduğu, Kılıçlı'nın (2017) çalışmasındaysa dikkatli karar verme stillerinin kadınlarda daha fazla olduğu belirlenmiştir. Cinsiyetlerin doğası gereği bireylerin karar verme süreç ve stillerinin farklı olduğu düşünülse de çalışmamızda cinsiyete göre karar verme stillerinde farklılaşma tespit edilememiştir.

Toy'un (2007) çalışmasında kız öğrencilerin davranışsal, zihinsel ve genel iletişim beceri düzeylerinin erkek öğrencilerinden daha iyi konumda olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Bulut (2004) ve Korkut'un (2005) çalışmalarında da kadın bireylerin iletişim yeteneklerinde erkek bireylere göre daha başarılı olduğu belirlenmiştir. İnkaya'nın (2018) çalışmasında yüzme antrenörlerinden kadın olanların öz-yeterlik ve özgüven seviyelerinin erkek antrenörlere göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızda cinsiyet değişkenine göre yüzme antrenörlerinin karar verme stilleri ve iletişim becerileri düzeyleri puanları farklılık göstermemektedir. Bu durumda evrensel bir kapsamı olan yüzme sporunda antrenör olarak görev alanların yine evrensel normlara göre iletişim yöntemlerini kullandığı, kadın antrenörlerin aleyhine kültürden kaynaklı olabilecek durumların oluşmadığı ifade edilebilir.

Ötken'in (2018) çalışmasında kaçınan, erteleyici ve panik karar verme düzeyleriyle yaş değişkenleri içerisinde düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır. Akcan'ın (2016) elit oryantiring sporcularını dikkate alarak gerçekleştirmiş olduğu çalışmasında 21-25 yaş arasındaki grup ile 26 yaş ve üzerindeki grup arasında 26 yaş ve üzeri grubun lehinde dikkatli karar verme düzeylerinin daha pozitif olduğu tespit edilmiştir. Göral'ın (2014) futbol antrenörleri üzerinde yaptığı çalışmada ise yaşa bağlı olarak karar verme stilleri puanlarının farklılaşmadığı belirlenmiştir. Kılıçlı'nın (2017) çalışmasında kaçınan karar verme stilleri puanlarının 18 yaş altındaki sporcularda daha yüksek bulunduğu tespit edilmiştir. Aktaş'ın (2014) çalışmasında MEB'de ve Gençlik ve Spor Bakanlığında görevli yöneticilerden yaşı yüksek olanların daha dikkatli karar verme ve kaçınan karar verme stillerini tercih ettikleri belirlenmiş, daha genç olan yöneticilerin ise panik karar verme stilinde oldukları ifade edilmiştir. Çalışmamızda yüzme antrenörlerinin yaş durumuna göre karar verme stillerinin değişkenlik göstermediği belirlenmiştir.

Çalışmamızda yüzme antrenörü katılımcılarının eğitim durumlarına göre karar verme stilleri ölçeği puanlarının ve iletişim becerileri puanlarının farklılaşmadığı belirlenmiştir. Akcan (2016), Göral (2014), Kırgil (2015) ve Vural'ın (2013) çalışmalarında katılımcıların eğitim düzeyleri ile karar verme stilleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Karahüseyinoğlu'nun (2013) çalışmasında doktora seviyesinde mezuniyete sahip kamu yöneticilerinin dikkatli karar verme düzeylerinin diğer eğitim seviyesindeki katılımcılara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir.

İnkaya'nın (2018) çalışmasında eğitim durumu lisans olan yüzücülerin antrenörleri ile olan iletişim seviyelerinin diğerlerine göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızda yüzme antrenörlerinin eğitim düzeyi ile iletişim becerileri düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamış olup, antrenörlerin düşük eğitim durumuna sahip olsalar da kendilerinin iletişim beceri konusunda geliştirdikleri ve zihinsel, duygusal ve davranışsal iletişim biçimlerini diğer yüksek dereceli mezunlar kadar iyileştirdikleri şeklinde yorumlanabilir.

Dinçer'in (2013) çalışmasında spor yöneticilerinden spor eğitimi veren yüksek öğretim eğitim kurumlarından eğitim görmüş ve mezun olmuşların kaçınan karar verme düzeyleri diğer bölümlerde eğitim görmüş ve mezun olmuş kimselerden daha düşük bulunmuştur. Ötken'in (2018) çalışmasında ise çalışmamızla benzer sonuçlara ulaşılmış, mezuniyet değişkenine göre basketbol antrenörlerinin karar verme stillerinin farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu çalışmada eğitim alanı spor bilimleri olan ya da alan dışındaki bir kurum olanların karar verme stillerinde bir farklılık bulunmamıştır.

Gacar'ın (2011) dikkatli karar verme stiline sahip olanların meslekteki görev yaşı (beden eğitimi ve spor) en yüksek olanlar olduğu belirlenmiştir. Göral'ın (2014) çalışmasında meslekte geçirilen süreleri fazla olan futbol antrenörlerinin meslekteki süreleri fazla olanların diğerlerine göre dikkatli karar verme boyutundan daha fazla puan aldıkları belirlenmiştir. Çalışmamıza antrenörlük senesine bağlı olarak karar verme stilleri ile ilgili benzer sonuçları elde eden çalışmalar Kırgil (2015) ve Vural'ın (2013) çalışmaları olup, ilgili meslek, antrenörlük veya yönetici konumunda olanların karar verme stillerinin ilgili meslek, antrenörlük veya yönetici konumunda geçirdikleri süreden bağımsız olduğu bulunmuştur.

Ötken'in (2018) çalışmasında basketbol antrenörlerinden B kademesindeki antrenörlük kademesinde olanların kaçınan karar verme stiline daha fazla başvurdukları belirlenmiştir. Göral'ın (2014) çalışmasında prolisans kademesine sahip olan futbol antrenörlerinin dikkatli karar verme stiline A ve B lisansı kademesinde olanlara göre daha fazla başvurdukları ya da eğilim gösterdikleri belirlenmiştir. Futbol ve basketbol sporlarında antrenör olarak görev yapanların kademesi üst düzeyde olanların dikkatli karar verme stili puanlarının daha fazla olduğu ifade edilebilir. Çalışmamızda ise antrenörlük derecesi 1. kademe olan yüzme antrenörlerinin dikkatli karar verme stili alt boyutu puanları antrenörlük derecesi 4. veya 5. kademe olanlardan daha yüksek bulunmuştur. Buna göre antrenör kademelerinin başlangıcında yer alanların aldıkları kararlarda daha temkinli oldukları ifade edilebilir. Yine antrenörlük derecesi 1. kademe olan yüzme antrenörlerinin panik karar verme stili alt boyutu puanları antrenörlük derecesi 4.veya 5. kademe olanlardan daha düşük bulunmuş olup, 1. kademe antrenörlerin sahip

oldukları yetki ve sorumlulukların 4. ve 5. kademe antrenörlere göre daha az olduğundan üst düzey antrenörler kadar ciddi ve sorumluluk isteyen, çok boyutlu değerlendirme gerektiren karar alma durumları oluşmadığından daha sakin bir şekilde karar aldıkları ifade edilebilir.

Çalışmamızda yüzme antrenörlerinin dikkatli karar verme düzeyleri ile zihinsel iletişim alt boyutu puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, orta derecede ve pozitif yönlü, duygusal İletişim alt boyutu puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, çok zayıf derecede ve pozitif yönlü, davranışsal İletişim alt boyutu puanlarının birbiriyle istatistiksel bakımdan anlamlı, zayıf derecede ve pozitif yönlü ilişkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durumda antrenörlerin dikkatli karar verme seviyelerinin artmasıyla birlikte duygusal, davranışsal ve zihinsel iletişim beceri düzeyleri de zayıf da olsa artış gösterebilmektedir.

Çalışmamızda kaçınan karar verme stili puanlarının yükseldiği durumlarda antrenörlerin zihinsel iletişim alt boyutu puanları zayıf derecede ve negatif yönlü, duygusal iletişim alt boyutu puanları zayıf derecede ve negatif yönlü ve davranışsal iletişim alt boyutu puanları yüksek derecede ve negatif yönlü bir yönelimin sergilendiği saptanmıştır. Bu durumda iletişim becerileri zayıf olan yüzme antrenörlerinin karar alma stillerinden olan kaçınan tavır sergiledikleri ifade edilebilir.

Çalışmamızda erteleyici karar verme stili alt boyutu puanları ile zihinsel iletişim alt boyutu puanlarının orta derecede ve negatif yönlü, duygusal iletişim alt boyutu puanlarının yüksek derecede ve negatif yönlü, davranışsal iletişim alt boyutu puanlarının orta derecede ve negatif yönlü bir ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur. Bu durumda erteleyici karar verme davranışlara olan eğilimin artmasıyla zayıf da olsa iletişim becerilerinde düşme gerçekleştiği söylenebilir.

Sonuç olarak araştırmaya katılım gösteren yüzme antrenörlerin iletişim becerileri düzeyi ve karar verme stilleri algılarının onların spor bilimleri alanında lisans eğitimi alma ya da almama durumlarından bağımsız olduğu belirlenmiş, yalnızca antrenör kademesine bağlı olarak karar verme stillerinin değişkenlik gösterildiği tespit edilmiştir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6. 1. Sonuçlar

Çalışmanın bu kısmında araştırma sonucunda analiz edilen verilerden elde edilen bulgular göz önünde bulundurularak çıkan sonuçların özeti yapılmıştır.

Araştırmaya katılan yüzme antrenörlerinin cinsiyete %72,3'ünün (217 kişi) erkek, %38,3'ünün (115 kişi) 24-29 yaş arasında, %58,3'ünün (175 kişi) lisans mezunu, %61,3'ünün (184 kişi) spor bilimleri alanında eğitim gördüğü, %41,0'inin (123 kişi) 10 sene ve üstün seneden bu yana antrenörlük yaptığı, %32,3'ünün (97 kişi) 3.Kademe, %31,3'ünün (94 kişi) 2.Kademe, %29,7'sinin (89 kişi) 1.Kademe antrenör derecesine sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca yüzme antrenörlerinin %66,0'sının (198 kişi) 10 sene ve üzerinde sporculuk yapmakta olduğu, %64,3'ünün (193 kişi) özel sektörde çalıştığı belirlenmiştir.

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I'den (öz saygı) aldıkları skorların ortalaması $X=5,37$ ($ss=3,83$), Dikkatli Karar Verme Stilinin alt boyutundan aldıkları skorların ortalaması $X=4,98$ ($ss=3,69$), Kaçınan Karar Verme Stilinin alt boyutundan aldıkları skorların ortalaması $X=7,60$ ($ss=2,15$), Erteleyici Karar Verme Stilinin alt boyutundan aldıkları skorların ortalaması $X=5,27$ ($ss=1,86$) ve Panik Karar Verme Stilinin alt boyutundan aldıkları skorların ortalaması $X=6,25$ ($ss=1,99$) olarak tespit edilmiştir.

Yüzme Antrenörlerinin zihinsel iletişim alt boyutundan aldıkları skorların puanların ortalaması $X=41,25$ ($ss=8,11$), duygusal iletişim alt boyutundan aldıkları skorların puanların ortalaması $X=43,25$ ($ss=7,00$), davranışsal iletişim alt aldıkları skorların ortalaması $X=41,38$ ($ss=9,38$) ve İBÖ'nden aldıkları skorların ortalaması $X=125,88$ ($ss=21,73$) olarak tespit edilmiştir.

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel bakımdan anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının yaşa göre istatistiksel bakımdan anlamlılık içermediği saptanmıştır. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının eğitim durumuna göre anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının eğitim alanına göre istatistiksel bakımdan anlamlılık içermediği saptanmıştır. Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının antrenörlük senesine göre istatistiksel bakımdan anlamlılık içermediği saptanmıştır.

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının antrenörlük derecelerine göre istatistiksel bakımdan anlamlılık ifade ettiği bulunmuştur. Buna göre antrenörlük derecesi 1. Kademe olan yüzme antrenörlerinin dikkatli karar verme stili alt boyutu puanları antrenörlük derecesi 4. veya 5. Kademe olanlardan daha yüksek; antrenörlük derecesi 1. Kademe olan yüzme antrenörlerinin kaçınan karar verme stili alt boyutu puanları antrenörlük derecesi 2. Kademe olanlardan daha düşük; antrenörlük derecesi 2. Kademe olan yüzme antrenörlerinin erteleyici karar verme stili alt boyutu puanları antrenörlük derecesi 4. veya 5. Kademe olanlardan daha yüksek; antrenörlük derecesi 1. Kademe olan yüzme antrenörlerinin panik karar verme stili alt boyutu puanları antrenörlük derecesi 4. veya 5. Kademe olanlardan daha düşük; antrenörlük derecesi 1. Kademe olan yüzme antrenörlerinin zihinsel iletişim becerileri puanları antrenörlük derecesi 2. Kademe olanlardan daha yüksek; antrenörlük derecesi 1. Kademe olan yüzme antrenörlerinin davranışsal iletişim becerileri puanları antrenörlük derecesi 2. Kademe olanlardan daha yüksek olarak saptanmıştır.

Yüzme Antrenörlerinin MKVÖ-I, MKVÖ-II alt boyutları ve İBÖ alt boyutları puanlarının sporcu olma senesine göre istatistiksel bakımdan anlamlılık ifade etmediği saptanmıştır.

MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının artması durumunda Dikkatli Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının artma eğiliminde olduğu ya da Dikkatli Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının artması durumunda MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının artma eğiliminde olduğu ifade edilir

MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının artması durumunda Kaçınan Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının azalma eğiliminde olduğu ya da Kaçınan Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının artması durumunda MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının azalma eğiliminde olduğu söylenebilir.

MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının artması durumunda Panik Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının azalma eğiliminde olduğu ya da Panik Karar Verme Stili alt boyutu puanlarının artması durumunda MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının azalma eğiliminde olduğu söylenebilir.

MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının artması durumunda Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının arttığı ifade edilir.

MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının artması durumunda Duygusal İletişim alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ifade edilir.

MKVÖ-I (Öz Saygı Boyutu) puanlarının artması durumunda Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artmasına karşılık Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ya da Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artmasına karşılık Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ya da Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ya da Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının artmasına karşılık Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ya da Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının artmasına karşılık Dikkatli Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ya da Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artmasına karşılık Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ya da Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artmasına karşılık Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ya da Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının artmasına karşılık Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Duygusal İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ya da Duygusal İletişim alt boyut puanlarının artmasına karşılık Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ya da Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının artması durumunda Kaçınan Karar Verme Stili alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ifade edilir.

Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ileri sürülebilir.

Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Duygusal İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ileri sürülebilir.

Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ya da Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının artması durumunda Erteleyici Karar Verme Stili alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu ileri sürülebilir.

Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu belirlenmiştir.

Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Duygusal İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu belirlenmiştir.

Panik Karar Verme Stili alt boyut puanlarının artması durumunda Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının azalma eğiliminde olduğu belirlenmiştir.

Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının artması durumunda Duygusal İletişim alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu saptanmıştır.

Zihinsel İletişim alt boyut puanlarının artması durumunda Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu saptanmıştır.

Duygusal İletişim alt boyut puanlarının artması durumunda Davranışsal İletişim alt boyut puanlarının artma eğiliminde olduğu belirtilmiştir.

6. 2. Öneriler

6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

Karar verme konusunda yetersiz olan antrenörlerin olumsuz davranışlarının farkında olmaları sağlanabilir.

Antrenörlere yönelik kişisel gelişim programları düzenlenerek ulusal ve uluslararası seminer ve eğitimlere katılmaları teşvik edilebilir.

6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Yapılacak araştırmaların, sporcu antrenör davranış değerlendirme ölçeği alt boyutları ile sporcuların daha fazla sosyo-demografik değişkenleri karşılaştırılarak yapılabilir.
2. Yüzme branşı harici farklı spor branşlarındaki sporcu, antrenör davranışlarını değerlendirme düzeyleri arasında karşılaştırma yapmak için davranış değerlendirme ölçeği kullanılabilir.

3. Antrenörlerin sergilemiş olduğu olumlu davranışlarını değerlendirmek için yeni ölçekler geliştirilebilir.
4. Antrenörlerin iletişim becerisini arttıran yollar ve etkinlikleri değerlendirilerek sporcu performansına katkı sağlayıp sağlamadığı değerlendirilebilir.

7. KAYNAKLAR

- Abakay, U. (2010). *Futbolcu-antrenör iletişiminin farklı statüdeki futbolcuların başarı motivasyonu ile ilişkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Abakay, U. ve Kuru, E. (2011). Profesyonel ve amatör futbolcuların antrenörleri ile olan iletişim düzeyi farklılıklarının karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13(1), 125-131.
- Adair, J. (2003). *Etkili motivasyon*. İstanbul: Babiâli Kültür Yayıncılığı.
- Akcan, İ. O. (2016). *Elit oryantiring sporcularının görsel reaksiyon süreleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişki* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksaraylı, M. F. (2010). *Kurumsal bilgi yönetiminin kurumsal iletişim araçlarına etkisinin modellenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Aktaş, S. (2014). *Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı yöneticilerinin karar verme stillerinin karşılaştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Altıntaş, A., Çetinkalp, Z. K. ve Aşçı, F. H. (2012). Antrenör-sporcu ilişkisinin değerlendirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 119-128.
- Arısoy, B. (2007). *Örgütsel iletişimin motivasyon ve iş doyumu üzerine etkileri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aytaç, M. ve Gürsakal, N. (2015). *Karar verme*. Bursa: Dora Basım Yayın Dağıtım A.Ş.
- Balcı, S. (1996). *Danışma becerileri eğitiminin üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeyine etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ondokuzmayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Baltacı, A. (1980). *Çocuklarda yüzme egzersizinin solunum parametrelerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Bar-Eli, M. and Raab, M. (2006). Judgment and decision making in sport and exercise. *Rediscovery and New Visions*, 7(6), 519-524.
- Baumann, S. (1986). *Praxis der sport-psychologie: Unterricht, training, wettkampf*. München: BLV-Buchverl.

- Bayraktar, B. ve Kurtoğlu, M. (2009). Performance in sports, effective factors, assessment and increasing. *Clinical Development*, 22(1), 16-24.
- Bono, E. (1992). *Teachyourchild how tothink*. Middlesex:England.
- Bozdoğan, A. (1986). *Yüzme teknik analizleri ve yöntemi. Yüzmede biomekanik kurallar*. İstanbul: Görsel Sanatlar Matbaacılık.
- Bozdoğan, A. (2003). *Yüzme fizyolojisi, mekanik, metot*. İstanbul: İLPRESS Basım ve Yayın.
- Bulut, N. B. (2004). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 443-454.
- Can, H. (1991). *Yönetim ve organizasyon*. Ankara: Adım Yayıncılık.
- Can, H. (1992). *Organizasyon ve yönetimi*. Ankara: Adım Yayıncılık.
- Celep, C. (2002). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Cengiz, R. (2009). *İletişim*. İstanbul: Türkiye Futbol Federasyonu Futbol Eğitim Yayınları.
- Charman, R., Drotter, S. and Noel, J. (2001). *The leadership pipeline*. San Francisco: Jossey-Bass Publishing Company.
- Cüceloğlu, D. (2005). *Yeniden insan insana*. İzmir: Remzi Kitabevi.
- Çalışkan, G. (2001). *Liderlik açısından antrenör davranışlarının sporcu performansı üzerine etkisinin değerlendirilmesi, voleybol örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi).Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Çelebi, Ş. (2008). *Yüzme antrenmanı yaptırılan 9-13 yaş grubu ilköğretim öğrencilerinde vücut yapısal ve fonksiyonel özelliklerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kayseri.
- Çetinkaya, S. (2005). *Yüzme ders notları*. Trakya Üniversitesi.
- Decker, S. F. (2001). *Effective leadership and management in nursing* (5th Ed.). New Jersey: Mosby.
- Demir, K. (2003). Örgütlerde iletişim yönetimi. C. Elma ve K. Demir (Eds.), *Yönetimde çağdaş yaklaşımlar uygulamalar ve sorunlar* içinde (s. 50-65). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Demiray, U, Eroğlu, E., Gökdağ, D., Tuna, Y., Ünlü, S., Yılmaz, A. ve Yüksel, H. (2008). *Etkili iletişim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2000). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Demirhan, G., Coşkun, H. ve Altay, F. (2002). Beden eğitimi öğretmenlerinin niteliklerine ilişkin görüşler. *Eğitim ve Bilim*, 27(123), 35-41.
- Deniz, M. (2004). Investigation of the relation between decision making self-esteem, decision making style and problem solving skills of university students. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, 15, 23-35.
- Deryahanoğlu, G. (2014). *Kick boks hakemlerinin karar verme ve atılganlık düzeylerinin algılanan mesleki yeterlilik üzerine etkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Dinçer, N. (2013). *Spor yöneticilerinin karar verme stilleri ile problem çözme becerileri üzerine bir araştırma* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Diniz, H. Ş. (2005). Karar verme becerileri eğitim programının ilköğretim son sınıf öğrencilerinin karar verme becerilerine etkisi. S. Erkan ve A. Kaya (Eds.), *Deneysel olarak sınanmış grupla psikolojik danışma ve rehberlik programları* içinde (s. 385-395). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dinklage, L. B. (1967). *Adolescent choice and decision-making, monograph 2 a, studies of adolescents in secondary schools*. Cambridge: Harvard School of Education Publications Office.
- Doğuş, Y. (2011). Okul yöneticileri ve öğretmenlerin bakışı ile empatik iletişim. *Ejournal Of New World Sciences Academy*, 15(2), 696-707.
- Dökmen, Ü. (2016). *Sanatta ve günlük hayatta iletişim çatışmaları ve empati*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Egesoy, H., Eniseler, N., Çamlıyer, H. ve Çamlıyer, H. (1999). Elit ve elit olmayan futbol oyuncularının karar verme performanslarının karar verme hızı ve verilen kararın doğruluğu açısından karşılaştırılması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 22-33.
- Erdoğan, İ. (2002). *İletişimi anlamak*. Ankara: Erk Yayınları.
- Eren, E. (2000). *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Eren, E. (2008). *Yönetim ve organizasyon, çağdaş ve küresel yaklaşımlar* (8. baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Ergin, A. ve Birol, C. (2000). *Eğitimde iletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eroğlu, F. (2000). *Davranış bilimleri*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Ersanlı, K. ve Balcı, S. (1998). İletişim becerileri envanterinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 10(2), 7-12.
- Ersever, H. O. (1996). *Karar verme becerileri kazandırma programının ve etkileşim grubu deneyiminin üniversite öğrencilerinin karar verme stilleri üzerindeki etkiler*

(Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Feltz, D. L., Chase, M. A., Moritz, S. E. and Sullivan, P. J. (1999). A conceptual model of coaching efficacy: Preliminary investigation and instrument development. *Journal of Educational Psychology*, 91(4), 765-776.

Feltz, D., Short, S. and Sullivan, P. (2008). Self-efficacy in sport: Research and strategies for working with athletes, teams and coaches. *International Journal of Sports Science and Coaching*, 3(2), 293-295.

Gacar, A. (2011). *Türkiye'deki beden eğitimi ve spor öğretim elemanlarının karar verme ve atılabilirlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Gençer, R. T., Kiremitçi, O. ve Boyacıoğlu, H. (2009). Antrenörlük yeterlik ölçeğinin (AYÖ) psikometrik özellikleri: Türk antrenörler üzerine bir çalışma. *Journal of New World Sciences Academy*, 4(2), 143-153.

Gilovich, T. (1984). Judgmental biases in the world of sport. In W. F. Stravb & J. M. Williams (Eds). *Cognitive Sport Psychology* (pp. 295-314).

Göral, K. (2014). *Futbol antrenörlerinin yeterlilikleri, karar verme stratejileri ve takım performansları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Güney, S. (2001). *Yönetim ve organizasyon*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Güney, S. (2012). *Örgütsel davranış*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Güngör, N. (2011). *İletişim, kuramlar ve yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Yayınevi.

Gürgen, H. (1997). *Örgütlerde iletişim kalitesi*. İstanbul: Der Yayınları.

Güven, Ö. (1996). 12-16 yaş grubu sporcuların müsabaka motivasyonu ve antrenör davranışları konusunda karşılaştıkları bazı sorunlar. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 29-40.

Güzel, İ. İ. (2008). *Amatör sporcuların antrenörlerinden beklentileri üzerine bir araştırma* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Hanula, D. and Thortman, N. (2001). *The swim coaching bible*. America: Human Kinetics.

İnkaya, E. (2018). *Yüzme antrenörlerinin iletişim becerilerinin, yüzücülerin performans kaygısına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

İşler, H. (2012). *Beden eğitimi ve spor bilgileri rehber kitabı*. İstanbul: Bedray Yayıncılık.

- Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kaplan, Y. ve Akkaya, C. (2014). Spor kültürü ve Türkiye'de spor. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(2), 114-119.
- Karahüseyinoğlu, F. (2013). *Kamu yöneticilerinin karar verme tarzlarını özsaygı düzeyleri üzerinden okumak: Elazığ örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, E. (2005). *Hemşirelerin problem çözme becerilerinin ve etkileyen bazı faktörlerin belirlenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Keleş, S., Altıntaş, A. ve Aşçı, F. H. (2013). Sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 21-27.
- Keten, M. (1974). *Türkiye'de spor*. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Kıloğlu, M. (2017). *Türkiye olimpiyat hazırlık merkezlerine (TOHM) devam eden sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kıral, E. (2015). Yönetimde karar ve etik karar verme sorunsalı. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 73-89.
- Kırgıl, F. (2015). *Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin karar verme ve atılganlık düzeylerinin bazı değişkenlikler açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Koçel, T. (2003). *İşletme yöneticiliği*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Koçel, T. (2007). *İşletme yöneticiliği*. İstanbul: Arkan Basın Yayın Dağıtım.
- Konter, E. (1996). *Bir lider olarak antrenör*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 143-149.
- Krause, J. and Ralph, P. (2002). *Coaching basketball* (3rd Ed.). New York: McGraw-Hill Education.
- Kurt, Ü. (2003). *Karar verme sürecinde yöneticilerin kişilik yapılarının etkileri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kuter, M. (1997). *Antrenör ve sporcu el kitabı*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.

- Kuzgun, Y. (1993). *Karar verme stratejileri ölçeği: Geliştirilmesi ve standardizasyonu, VII. ulusal psikoloji kongresi bilimsel çalışmaları*. R. Bayraktar ve İ. Dağ (Ed.), Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Kuzgun, Y. (2000). *Meslek danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Küçük, V. ve Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(10), 131-141.
- Lazar, J. (2001). *İletişim bilimi* (1. baskı) (C. Anık, Çev.). Ankara: Vadi Yayınları.
- Leith, L. M. (1990). *Coaches guide to sport administration*. Champaign, IL: Leisure Press.
- Mann, L., Burnett, P., Radford, M. and Ford, S. (1997). The melbourne decision making questionnaire: An instrument for measuring patterns for coping with decisional conflict. *Journal of Behavioral Decision Making*, 10(1), 1–19.
- Mann, L., Harmoni, R. and Power, C. (1989). Adolescent decision-making. *The Development of Competence, Journal of Adolescence*, 12(3), 265-278.
- Mann, L., Radford, M., Burnett, P., Ford, S., Bond, M. and Leung, K. (1998). Cross-Cultural differences in self-reported decision-making style and confidence. *International Journal of Psychology*, 33(5), 325-335.
- Marco, C. D., Hartung, P. J., Newman, I. and Parr, P. (2003). Validity of the decisional process inventory. *Journal of Vocational Behavior*, 63(1), 1-19.
- Martens, R. (1998). *Başarılı antrenörlük* (1. baskı) (T. Büyükonat Çev.). İstanbul: Beyaz Yayıncılık.
- McKay, M. (2006). *İletişim becerileri*. (Ö. Gelbal, Çev.). Ankara: HYB Yayınları.
- Mısırlı, İ. (2011). *Genel ve teknik iletişim kavramlar ilkeler uygulamalar*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Odabaş, B. (2003). *12 haftalık yüzme temel eğitim çalışmalarının 7-12 yaş gurubu kız ve bay yüzücülerin fiziksel ve motorsal özellikleri üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Öğretici, H. ve Karcılılar, A. (2005). *Spor ansiklopedisi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Ötken, C. Ç. (2018). *Basketbol antrenörlerinin problem çözme becerilerinin ve karar verme yöntemlerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özdamar, K. (2004). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Kaan Kitapevi.
- Özgül, F., Eliöz, M., Otağ, A. ve Atan, T. (2015). Yüzme sporu yapan 10-14 yaş grubundaki çocukların solunum parametrelerinin karşılaştırılması. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 7(2), 35-40.

- Özodaşık, M. (2012). *Halkla ilişkiler ve iletişim*. İstanbul: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özüak, A. (1996). *Yüzme hazırlık periyodunda kara kuvvet ve dayanıklılık antrenmanlarının performansa etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Payne, J. W., Bettman, J. R. and Johnson, E. J. (1993). *The adaptive decision maker*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pekdoğan, S. (2015). Karar verme stilleri araştırmaları: 2009-2013 yılları arasındaki yüksek lisans tezlerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 34, 321-331.
- Phillips, S. D., Paziienza, N. J. and Walsh, D. J. (1984). Decision-making styles and progress in occupational decision-making. *Journal of Vocational Behavior*, 25(1), 96-105.
- Plous, S. (1993). *The psychology of judgment and decision making*. New York: Mcgraw-Hill Book Company.
- Sağır, C. (2006). *Karar verme sürecini etkileyen faktörler ve karar verme sürecinde etğın önemi: Uygulamalı bir araştırma* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Satman, C. (2005). *Futbol hakemlerinin kararları üzerinde seyirci sesinin etkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Schermerhorn, J. R. (1989). *Management for productivity*. Wiley: Ney York.
- Sevim, Y. (1999). *Antrenör eğitimi ders notları*. Ankara: Gazi Üniversitesi Besyo.
- Sevim, Y. (2001). *Antrenör eğitimi ve ilkeleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sims, R. R. (2002). *Managing organizational behavior*. Westport: Quorum Boks.
- Singer, M. G. (1990). *Human resource management*. Boston: PWS-KENT Publishing Company.
- Sunay, H. (1998). Spor eğitimi altyapısında beden eğitimi öğretmeni ve antrenörün önemi. *G.Ü Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 64-71.
- Sweetenham, B. and Atkinson, J. (2003). *Championship swim training*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Şahin, F. (2011). Lider-üye etkileşimi ile işten ayrılma niyeti arasındaki ilişki üzerinde cinsiyetin etkisi. *Akademik Bakış Dergisi*, 11(2), 277-288.
- Tazegöl, Ü. (2014). Sporun kişilik üzerindeki etkisinin araştırılması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 25, 537-544.

- Tekin, M. ve Taşğın, Ö. (2009). Kick boks antrenörlerinin karar verme ve düşünme stillerinin incelenmesi. *Türkiye Kick Boks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 11-27.
- Tepeköylü, Ö., Soytürk, M. ve Çamlıyer, H. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu (Besyo) öğrencilerinin iletişim becerisi algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 115-124.
- Thill, J. V. and Bovee, C.(2001). *Excellence in business communication*. New Jersey: Prentice Hall.
- Toy, S. (2007). *Mühendislik ve hukuk fakültesi öğrencilerinin iletişim becerileri açısından karşılaştırılması ve iletişim becerileriyle bazı değişkenler arasındaki ilişkiler* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2019). *Beceri kavramının anlamı*. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=adresinden> 27 Aralık 2019 tarihinde erişilmiştir.
- Ulukan, H. (2017). *Yönetim tarzlarının beden eğitimi ve spor yüksekokullarındaki informal iletişim kanallarına etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Urartu, Ü. (1994). *Futbol: teknik-taktik-kondisyon*. Ankara: Inkilap Kitabevi.
- Üngüren, E. (2011). *Psikobiyolojik kişilik kuramı ekseninde yöneticilerin kişilik özellikleri, karar verme stilleri ve örgütsel sonuçlara yansımaları* (Yayınlanmamış doktora tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Vural, M. (2013). *Spor genel müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatında görev yapan spor yöneticilerinin düşünme ve karar verme stillerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Weinberg, R. S. and Richardson, P. A. (2011). Emekçi bir hakemin özellikleri (R. Ekmekçi, Çev.). *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 2(1), 1-5.
- Yetim, A. (2000). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Topkar Matbaacılık.
- Yetim, A., Tolukan, E. ve Şahin, M. Y. (2015). Spor tesisi yöneticilerinin dönüşümcü liderlik davranış özelliklerinin incelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3(3), 133-147.

8. EKLER

Ek 1. Anket Formu

Değerli Katılımcılar;

Bu ölçekten elde edilecek veriler ‘Yüzme antrenörlerinin iletişim beceri düzeyleri ile karar verme stratejileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi’ adlı bilimsel çalışmada kullanılacaktır. Maddelerin üzerinde bulunan derecelmeyi kullanarak sizin için en geçerli olanına (X) işareti koyarak yanıtlayınız.

Vereceğiniz cevaplar araştırmanın amacı dışında kullanılmayacaktır. Samimi cevaplarınız için teşekkür ederim.

KİŞİSEL BİLGİLER

- 1.Yaşınız_____
- 2.Cinsiyetiniz: Kadın() Erkek()
- 3.Eğitim Durumunuz: İlköğretim() Lise() Yüksekokul() Lisansüstü()
- 4.Eğitim Alanınız: Spor Bilimleri() Diğer()
- 5.Antrenörlük Yılı: 1-3 yıl() 3-5 yıl() 5-10 yıl() 10 yıl ve üstü ()
- 6.Antrenörlük Sertifika kademeniz: 1.Kademe() 2.Kademe() 3.Kademe() 4.Kademe() 5.Kademe()
- 7.Sporculuk Yılı: 1-3 yıl() 3-5 yıl() 5-10 yıl() 10 yıl üstü ()
- 8.Çalıştığınız İl ve kurum: İl () Özel Sektör() Devlet Dairesi()

Ek 2. Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II (Karar Verme Stilleri)

MELBOURNE KARAR VERME ÖLÇEĞİ I-II

YÖNERGE: Kişiler, karar verme aşamasında kendilerini ne kadar rahat hissettikleri ile alakalı olarak tercihlerinde farklılık olabilir. Lütfen karar verme aşamasında kendinizi ne kadar rahat hissettiğinizi size en uygun cevabı işaretleyerek belirtiniz. Katılım ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

		Doğru	Bazen Doğru	Doğru Değil
(1)	Karar verme konusunda yeteneğime güvenirim.	[]	[]	[]
(2)	Karar verirken kendimi pek çok kişiden aşağı görürüm.	[]	[]	[]
(3)	Kendimi karar verme konusunda başarılı biri olarak düşünürüm.	[]	[]	[]
(4)	Kendimi o kadar cesaretsiz hissederim ki, karar verme uğraşımdan vazgeçerim.	[]	[]	[]
(5)	Verdiğim kararlar iyi sonuçlanır.	[]	[]	[]
(6)	Diğer bireylerin, benim kararımdan ziyade, kendi kararlarının doğru olduğu konusunda beni ikna etmeleri kolaydır.	[]	[]	[]

Ek 2'nin devamı

Yönerge: Kişiler karar verirken izledikleri yol konusunda farklılık gösterirler. Lütfen aşağıdaki her bir soruya, sizin stilinize en iyi uyan yanıtı işaretleyerek nasıl karar verdiğinizi gösteriniz.

Karar verirken,

		Doğru	Bazen Doğru	Doğru Değil
(1)	Karar verirken kendimi, sanki büyük bir zaman konusunda baskı altındaymışım gibi hissederim.	[]	[]	[]
(2)	Bütün seçenekleri dikkate almayı severim.	[]	[]	[]
(3)	Kararları diğer kişilere bırakmayı tercih ederim.	[]	[]	[]
(4)	Bütün alternatiflerin dezavantajlarını ortaya çıkarmaya çalışırım.	[]	[]	[]
(5)	Son kararı vermeden evvel, önemsiz konular üzerinde fazla zamanımı harcarım.	[]	[]	[]
(6)	Kararın en iyi şekilde nasıl uygulanabileceğini ayrıntılı olarak düşünürüm.	[]	[]	[]
(7)	Bir kararı verdikten sonra bile kararı uygulamayı geciktiririm.	[]	[]	[]
(8)	Kararı verirken, karar ile ilgili pek çok bilgi toplamaktan hoşlanırım.	[]	[]	[]
(9)	Karar vermekten kaçınırım.	[]	[]	[]
(10)	Karar vermek zorunda olduğum zaman, karar üzerinde düşünmeye başlamadan önce uzun süre beklerim.	[]	[]	[]
(11)	Karar verme konusunda sorumluluk üstlenmeyi sevmem	[]	[]	[]

Ek 2'nin devamı

(12)	Karar vermeden önce hedeflerimi netleştirmeye çalışırım.	[]	[]	[]
(13)	Önemsiz, küçük olayların yolunda gitmeyebileceği olasılığı, benim aniden tercihlerimden dönüş yapmama neden olur.	[]	[]	[]
(14)	Bir karar benim tarafımdan veya başka biri tarafından verilecekse, ben karar vermeyi diğer kişiye bırakırım.	[]	[]	[]
(15)	Ne zaman zor bir kararla karşı karşıya gelsem, iyi bir çözüm yolu bulma konusunda kendimi kötü hissederim.	[]	[]	[]
(16)	Seçim yapmadan önce çok fazla dikkatli davranırım.	[]	[]	[]
(17)	Zorunda kalmadıkça karar vermem.	[]	[]	[]
(18)	Son ana kadar karar vermeyi geciktiririm.	[]	[]	[]
(19)	Çok daha bilgili kişilerin benim yerime karar vermelerini tercih ederim.	[]	[]	[]
(20)	Karar verdikten sonra, kararın doğru olduğuna kendimi inandırmak için çok zaman harcarım.	[]	[]	[]
(21)	Karar vermeyi ertelerim.	[]	[]	[]
(22)	Acil karar vermem gereken bir durumda doğru düşünemem.	[]	[]	[]

Ek 3. İletişim Becerileri Ölçeği

İLETİŞİM BECERİLERİ ENVANTERİ

Açıklama: Aşağı kısımda insan ilişkileri ile alakalı davranış ve tutum ifadeleri yer almaktadır. Genel anlamda insanlar ile iletişim kurma sürecinde düşünceleriniz, davranışlarınız ve o an yaşadığınız hisleri ifade eden aşağıda yer alan ifadelerde olduğu gibi seçeneklerin sizin hisleriniz ile uygunluk derecesini tercih etmeniz beklenmektedir. Doğru veya yanlış cevap bulunmamaktadır. İfadeler, “Her zaman(A), Genellikle (B), Bazen (C), Nadiren (D), Hiçbir zaman (E)” cevaplarına karşılık gelmektedir. Her ifade ile ilgili beş seçenekten sadece birini işaretleyiniz ve hiçbir soruyu boş bırakmayınız. Toplanan bilgileryalnızca bu araştırma için kullanılacaktır. Envanterin doldurulmasında gereken ilgi ve hassasiyeti göstereceğinizi umar, katkılarınızdan dolayı teşekkürlerimi sunarım.

		Her zaman	Genellikle	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	İnsanları anlamaya çalışırım					
2.	İletişimde bulunduğum insanlardan aldığım önerileri ve öğütleri samimiyetle dinlerim.					
3.	Düşüncelerimi başka insanlara tam olarak aktarmaktan zorlanırım.					
4.	Konuşurken, etkili göz teması kurabilirim.					
5.	Genellikle eleştirilmekten hoşlanmam.					
6.	Dikkatimi karşımdakinin ilgi alanında toplayabilirim.					
7.	İnsanların, ifade etmek istediklerini dinlemek adına yeterince zamanımı ayırırım					
8.	Karşımdaki kişiye çoğunlukla söz hakkı tanırım.					
9.	Karşımdakini dinlerken hayal kurarım.					
10.	Başkaları ile konuşurken sabırsızlanırım; onların sözünü keserim					
11.	Kişileri dinlerken sıkıldığımı hissedirim.					
12.	Eleştirilerimi karşımdaki insanı incitmeden söylerim.					
13.	Kişilerle konuşurken ilk adımı atmaktan çekinmem.					
14.	Konuşurken sade, düzgün ve açık cümleler kurarım.					
15.	Karşımdaki kişi ile aynı görüşü paylaşmasam dahi onun fikirlerine saygı gösteririm.					
16.	İletişimde bulunduğum insanın yüzüne baktığım halde sözlerini dinlemediğim olur.					
17.	Karşımdaki insanı dinlemeye ve konuşmaya istekli olup olmadığını anlamaya gayret gösteririm.					

Ek 3'ün devamı

18.	Yanlış davranış ve tutumlarımı kolaylık ile kabul ederim.					
19.	Dinlediğim insanı daha iyi anlamak adına sorular sorarım.					
20.	Dinleyen anlamaz görüldüğünde, iletmek istediklerimi yineler, yeni kelimeler ile ifade eder ve özetlerim.					
21.	Kişilerle görüşürken, bilerek onların rahatlayacağı şeyler yaparım.					
22.	Dinlerken, karşımdakinin sözünü kesmemeye gayret gösteririm.					
23.	Küs olduğum birisiyle barışmak istediğim zaman ilk adımı atmak için çekinirim.					
24.	Karşımdakinin bana ters düşen duygu ve düşüncelerini yargılarım.					
25.	Ses tonumu konunun özelliğine göre ayarlayabilirim.					
26.	Genellikle kişilere güvenirim.					
27.	Karşı cinsten biri ile iletişim kurduğumda rahatsızlık hissederim.					
28.	Başkalarını dinlemek zorunda olmadığımı düşünürüm.					
29.	Özür dilemek bana zor gelir.					
30.	Tartışmanın sonunda, savunduğum düşüncelerin yanlış olduğunu kabullenebilirim					
31.	Konuşurken sözümün kesilmesinden rahatsızlık duyarım.					
32.	Kişileri kontrol etmeye ve istediğim şekle sokmaya çalışırım.					
33.	İletişim kurduğum insanın tutumundan daha fazla sorununu anlamaya çalışırım.					
34.	Çevremdeki kişilere karşı ilgisiz kaldığım düşüncesindeyim.					
35.	Çoğunlukla duygularımdan emin olamam.					
36.	İletişim kurduğum insan tarafından anlaşılma beni mutlu eder.					
37.	Başkalarıyla ilişkilerimi bozacak çıkışlardan kaçınabilirim.					
38.	Karşımdaki insana güvenmek beni mutlu eder.					
39.	Herkesi olumlu beklentilerim ile karşılarım.					
40.	İletişim kurduğum kişilerden bir şeyler alırım ve onlara da bir şeyler verdiğimi hissederim.					
41.	İnsanlara zor cevaplayacakları ani sorular yöneltirim.					
42.	Beni rahatsız hissettiren duygularımı iletmek konusunda sıkıntı yaşarım.					
43.	Tavsiyede bulunduğu insanın öneriye açık olup olmadığına özen gösteririm.					
44.	İletişim kurduğum kişiler tarafınca anlaşıldığımı hissederim.					
45.	Kendimi karşımdaki kişinin yerine koyarak, duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışırım.					

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

1993 yılında Elazığ'da doğdu. İlk ve orta öğretimini sırasıyla Namık Kemal İlk Öğretim Okulu ve Fatih Lisesi olmak üzere Elazığ'da tamamladı. 2011 yılında Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunu kazanarak 2015 yılında mezun oldu. 2016 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği tezli yüksek lisans eğitimine başladı. Şu anda Iğdır Gençlik Spor İl Müdürlüğünde yüzme antrenörü olarak görev yapmaktadır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres : Gülşah AYDIN, Trabzon Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ABD, 61335,Söğütlü, Akçaabat, Trabzon.

E-Posta: gulsahaydinn23@gmail.com

Tel : 0536 023 98 77